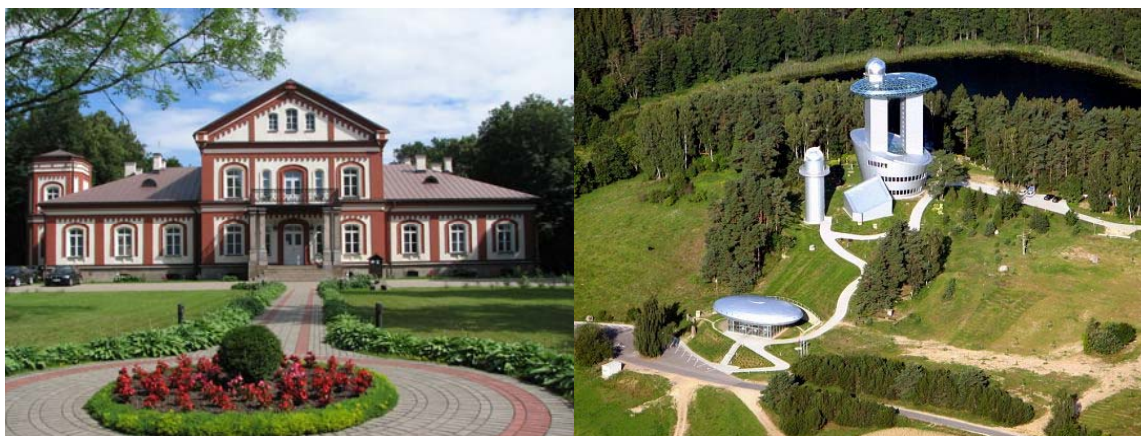






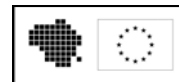
MOLĖTŲ RAJONO KURORTINIŲ TERITORIJŲ NUSTATYMO IR PLĖTROS GALIMYBIŲ STUDIJA



Data	2012
Versija	ORIGINALAS

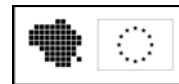
Vykdytojas	Užsakovas
UAB „Lyderio grupė“	Molėtų rajono savivaldybės administracija
	

Molėtai, 2012



TURINYS

1. ĮVADAS	3
2. KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ IŠSKIRTINUMAS	5
2.1. KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ TEISINĖ IR PLANAVIMO APLINKA	5
2.2. KURORTAMS IR KURORTINĖMS TERITORIJOMS SKIRIAMAS FINANSAVIMAS.....	10
3. KURORTO IR KURORTINĖS TERITORIJOS STATUSO SUTEIKIMO REIKALAVIMŲ TAIKYMAS	13
4. MOLĖTŲ RAJONO ATITIKTIS KURORTINĖS TERITORIJOS STATUSO SUTEIKIMO REIKALAVIMAMS	18
4.1. PATVIRTINTI TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI	18
4.2. PRIVALOMI INŽINERINIAI TINKLAI IR SUSISIEKIMO KOMUNIKACIJOS	19
4.3. APLINKOSAUGINIAI REIKALAVIMAI	25
4.4. REIKALAVIMAI SOCIALINIAM APLINKOS SAUGUMUI	33
4.5. GAMTINIŲ VEIKSNIŲ REIKALAVIMAI.....	35
4.6. SPECIALIOS INFRASTRUKTŪROS IR PASLAUGŲ REIKALAVIMAI	39
5. EKONOMINĖ SOCIALINĖ NAUDA IR GALIMOS NEIGIAMOS PASEKMĖS NUMATOMOSE KURORTINĖSE TERITORIJOSE	53
6. MOLĖTŲ RAJONO KURORTINIŲ TERITORIJŲ ALTERNATYVŲ KAŠTŲ PASKAIČIAVIMAS IR OPTIMALIAUSIOS ALTERNATYVOS PARINKIMAS	58
7. KURORTINĖS TERITORIJOS STATUSO SUTEIKIMO VEIKSMŲ PLANAS	60
IŠVADOS	63



1. ĮVADAS

1933 metais Lietuvoje buvo 11 kurortinių vietovių: Palanga, Birštonas, Likėnai, Zarasai, Aukštoji Panemunė, Kačerginė, Kulautuva, Lampėdžiai, Berčiūnai, Anykščiai. 1940 metais sąrašas papildytas – įtraukti Alytus, Bubiai, Juodšiliai, Paneriai, Pasvalys, Švenčionėliai, Šventoji, Trakai, Varėna II. Po II pasaulinio karo Birštonas, Druskininkai, Likėnai ir Palanga tapo TSRS sąjunginės reikšmės kurortais, tačiau 1990 metais neliko oficialaus kurorto statuso ir kurortų plėtros politika valstybės mastu nebuvo formuojama. Tam tikra pažanga ją formuojant prasidėjo 2001 metais, patvirtinus Administracinių vienetų įstatymą, kuriame išskirti 4 kurortai: Birštonas, Druskininkai, Neringa ir Palanga. Tai – vienintelės teritorijos Lietuvoje, turinčios oficialų kurorto statusą.

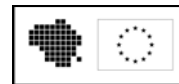
Be kurortų Lietuvoje skiriamos teritorijos, kurioms suteiktas kurortinės teritorijos statusas. Šioms teritorijoms keliami panašūs reikalavimai kaip ir kurortams, tik jose gali nebūti specialios infrastruktūros, skirtos gydymo reikmėms. Remiantis Kurorto ar kurortinės teritorijos statuso gyvenamosioms vietovėms suteikimo ir panaikinimo taisyklėmis, kurortinės teritorijos statusą Lietuvoje gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims suteikia ir panaikina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. 2007-2008 metais Lietuvoje kurortinės teritorijos statusas buvo suteiktas 4 teritorijoms: Anykščiams, Ignalinai (kartu su Strigailišio ir Palūšės kaimų dalimis), Trakams ir Zarasams.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane Ignalinos-Molėtų teritorijos priskiriamos prie labai didelio ir didelio potencialo rekreacinių arealų. Utenos regiono kraštovaizdžiai yra itin palankūs rekreacijai ir turizmui plėtoti. Tą patvirtina ir šiame regione net trims teritorijoms suteikti kurortinių teritorijų statusai. Nors Molėtų rajonas jau seniai garsėja kaip turistinis rekreacinis rajonas su gausiais rekreaciniais išteklių, o didelė Molėtų rajono ūkio dalis yra glaudžiai susijusi su ir orientuojasi į turizmo sritį, Molėtų rajone, skirtingai nei kitose Utenos apskrities rajonuose, nėra oficialiai patvirtintų kurortinių teritorijų.

Molėtų rajonas yra vienas iš patraukliausių Aukštaitijos rajonų, pasižymintis ežerų ir upių gausa, dideliu rekreaciniu miškų potencialu, kultūros paveldo vertybėmis. Krašto landšaftiniai kompleksai, parkai, ežerai, miškai sukuria išskirtines galimybes naudoti turizmo išteklius rekreacinėms veikloms bei regiono ekonominei ir socialinei plėtrai. Pagal kraštovaizdžio estetinę vertę Molėtų rajonas yra tarp estetiškai vertingiausių kraštovaizdžių Lietuvoje kartu su Kuršių nerijos ir pajūrio kopomis bei kalvotais ir ežeringais Zarasų, Utenos, Švenčionių, Ignalinos ir Rokiškio rajonų kraštovaizdžiais. Miškingą, kalvotą ir ežeringą Molėtų rajono kraštovaizdį pamėgę turistai ir poilsiautojai. Kasmet rajoną aplanko apie 150 tūkst. poilsiautojų ir apie 2 tūkst. užsienio turistų.

Molėtų rajone aktyviai vystoma poilsio ir turizmo infrastruktūra, atliekami teritorijų tvarkymo ir pritaikymo poilsio ir aktyvaus turizmo reikmėms darbai, rekonstruojamos pagrindinės gatvės, gerinama gyvenamoji aplinka ir bendruomeninė infrastruktūra, atliekami vandens telkinių valymo darbai. Molėtų rajono ekonominė plėtra daugiausiai orientuota į turizmo sektorių, todėl ir investicijų daugiausiai skiriama būtent šio sektoriaus plėtrai.

Siekiant paskatinti turizmo sektoriaus plėtrą rajone, Molėtų rajono teritorijos bendrajame plane yra siūlomos 5 potencialios kurortinės teritorijos: Molėtai, apimant aplinkines Durių, Luokesos ir Bebrusų ežerų teritorijas; Inturkė prie Galuono ežero; Balninkai prie Alaušo ežero; Mindūnai prie Stirnių ir Lakajų ežerų; Dubingiai prie Asvejos ežero.

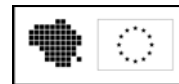


Šioje Molėtų rajono kurortinių teritorijų nustatymo ir plėtros galimybių studijoje detalizuojami Molėtų rajono bendrojo plano sprendiniai, susiję su kurortinių teritorijų plėtra, t.y. vertinama, kuri iš aukščiau minėtų kurortinių teritorijų ir kokius Kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašo reikalavimus atitinka, kokių neatitinka, kokios priemonės turi būti įgyvendintos, siekiant kurortinės teritorijos statuso, pateikiami preliminarūs priemonių įgyvendinimo kaštai.

Galimybių studijoje taip pat analizuojama, kokią naudą vietai duoda kurorto ar kurortinės teritorijos statuso suteikimas, kokios galimos neigiamos pasekmės numatomose kurortinėse teritorijose.

Remiantis šiuo dokumentu ir įgyvendinant jame numatytas priemones, bus siekiama oficialaus kurortinės teritorijos statuso suteikimo, kuris labiau prisidės prie turizmui patrauklios teritorijos įvaizdžio kūrimo, sudarys prielaidas turistų bei lankytojų srautų didėjimui, apgyvendinimo ir kitų turizmo paslaugų plėtrai, pramogų sektoriaus įvairovės didinimui, investicijų pritraukimui ir kitų svarbių pokyčių vyksmui.

Galimybių studijos rezultatų taikymą ir panaudojimą užtikrins atitinkamų šiame dokumente numatytų priemonių įtraukimas į Molėtų rajono plėtros 2011-2017 metų planą.



2. KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ IŠSKIRTINUMAS

2.1. KURORTŲ IR KURORTINIŲ TERITORIJŲ TEISINĖ IR PLANAVIMO APLINKA

2002 m. spalio 29 d. LR Seimo nutarimu Nr. IX-1154 patvirtintas **Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas** (toliau – Planas) (Žin., 2002, Nr. 110-4852). Planas yra privalomas formuojant regioninę politiką, rengiant ūkio šakų plėtros strategijas ir programas bei teritorijų planavimo dokumentų projektus. Šiame Plane išskiriama, kad rekreacinių teritorijų diferencijavimas, naudojimas ir kryptys bei tvarkymas priklauso nuo šių pagrindinių veiksnių: 1) gamtinės aplinkos išteklių turtingumo, 2) kultūros paveldo turtingumo, 3) esamo rekreacinės infrastruktūros išvystymo lygio, 4) vietos gyventojų ekonominių galimybių, 5) aplinkos sveikumo, 6) aplinkos ekologinio atsparumo, 7) socialinės aplinkos saugumo, 8) rekreacinio aptarnavimo tradicijų. Pagal šiuos veiksnius Lietuvoje išskirta 40 rekreacinių išteklių arealų, kurių ribas daugiausiai lemia rekreacinis gamtinės bei kultūrinės aplinkos turtingumas. Rekreacijos (turizmo) teritorinės plėtros galimybės numatytos pagal arealų patrauklumo kategorijas ir rekreacinės plėtros potencialą. Nustatyta, kad:

- *labai didelio ir didelio potencialo rekreaciniai arealai*, sudarantys nacionalinės svarbos rekreacines sistemas, yra šie: Pajūrio, Vilniaus–Trakų, Kauno–Jurbarko, **Ignalinos–Molėtų**, Alytaus–Druskininkų, Anykščių–Ukmergės, Plungės–Telšių, Vilkaviškio–Vištyčio;

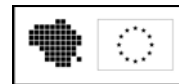
- *vidutinio potencialo rekreaciniai arealai*, sudarantys regioninės reikšmės rekreacines sistemas, yra šie: **Dubingių**, Aukštadvario–Daugų, Dusetų–Zarasų, Lazdijų–Veisiejų, Švenčionių, Biržų–Pasvalio, Šiaulių–Raseinių, Gargždų–Skuodo, Pagėgių–Šilutės;

- *gana mažo ir mažo potencialo rekreaciniai arealai*, sudarantys lokalinės svarbos rekreacines sistemas, yra šie: Jonavos–Elektrėnų, Varėnos–Rūdiškių, Rokiškio–Utenos, Dūkšto–Visagino, Kazlų Rūdos–Lekėčių, Pabradės, Dieveniškių, Kėdainių–Panevėžio, Akmenės–Žagarės, Kretingos, Lavoriškių–Medininkų, Rietavo–Tauragės, Marijampolės–Šakių, Pandėlio–Vabalninko, Joniškio–Pakruojo, Ramygalos–Šėtos, Dotnuvos–Radviliškio, Kuršėnų–Mažeikių, Eržvilko–Kražių, Žemaičių Naumiesčio, Adučiškio–Tverečiaus, Eišiškių–Šalčininkų, Širvintų.

Bendrasis prioritetasis šalies rekreacinės sistemos raidoje teiktinas pažintinio turizmo ir poilsio gamtoje, tarp jų kaimiškoje aplinkoje, plėtrai.

Vienas iš prioritetų, numatytų Bendrajame plane rekreacinių teritorijų tvarkymo nuostatomis įgyvendinti, susijęs būtent su aukščiau išvardintų svarbiausių nacionalinės svarbos rekreacinių arealų, tarp jų ir **Ignalinos–Molėtų**, stiprinimu. Atskirai Plane išskirti nedideli miestai, turintys palankias sąlygas plėtoti turizmo ir poilsio centrus: Anykščiai, Trakai, **Molėtai**, Ignalina, Zarasai, Veisiejai, Varniai.

Tais pačiais metais, t.y. 2002 m. lapkričio 12 d., LR Seimo nutarimu Nr. IX-1187 patvirtintas svarbiausios Lietuvos strateginio planavimo dokumentas – **Valstybės ilgalaikės raidos strategija** (toliau – Strategija) (Žin., 2002, Nr. 113-5029). Ši Strategija nustato valstybės ekonominės, socialinės ir aplinkos apsaugos bei kitų sričių politikos gaires iki 2015 m. Strategijoje minima viena iš sudedamųjų vizijos dalių teigia, kad Lietuva taps dideliu ekonominių ir kultūrinių galimybių turizmo šalimi. Prioritetinėmis turizmo plėtros rūšimis įvardijamas kultūrinis ir pažintinis, dalykinis ir verslo, **kurortinis**, vandens (jūrų ir upių), ekologinis ir kaimo turizmas. Vystant turizmą, vienas iš numatytų tikslų – **atgaivinti ir plėtoti kurortinį turizmą Birštono, Druskininkų, Neringos, Palangos kurortuose, Likėnuose ir**



kitose kurortinėse vietovėse: būtinų teisinių ir ekonominių prielaidų, užtikrinančių ilgalaikę kurortų plėtrą, sukūrimas; turimų gamtinių gydomųjų išteklių, sudarančių būtiną sąlygą ilgamečiam perspektyviam kurortinių miestų funkcionavimui, racionalus naudojimas ir apsauga; efektyvių sąlygų visuomenei naudotis pajūrio zonos rekreaciniais ištekliais sudarymas. Strategijoje numatytų turizmo plėtros priemonių vykdymas ir koordinavimas užtikrinamas remiantis Nacionaline turizmo plėtros programa.

1994 m. liepos 19 d. priimtas **Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas** Nr. I-558 reglamentuoja Lietuvos Respublikos teritorijos administracinę skirstymą, teritorinių vienetų nustatymą ir ribų keitimą, pavadinimų suteikimą ir jų keitimą, registravimą ir apskaitą (Žin., 1994, Nr. 60-1183). Naujos įstatymo redakcijos, įsigaliojusios nuo 2010 m. balandžio 10 d., 1 straipsnyje pažymima, kad gyvenamosioms vietovėms gali būti suteiktas kurorto arba kurortinės teritorijos statusas.

Įstatyme nurodyti konkretūs kriterijai, kuriuos turi atitikti vietovės, norėdamos gauti kurorto ar kurortinės teritorijos statusą:

„Gyvenamosios vietovės, kuriose yra mokslškai ištirtų ir pripažintų gydomaisiais gamtinių gydomųjų veiksnių (mineralinių vandenų, gydomojo purvo, sveikatai palankus mikroklimatas, rekreacinių želdinių, vandens telkinių) ir išplėtotą speciali infrastruktūra naudoti šiuos veiksnis gydymo, sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms, gali turėti **kurorto statusą**.

Kurorto statusą turi Birštonas, Druskininkai, Neringa, Palanga.

Gyvenamosios vietovės, kuriose yra gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių, ir speciali infrastruktūra naudoti šiuos išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms, gali turėti **kurortinės teritorijos statusą**. Kurortinės teritorijos statusas suteikiamas vienai ar kelioms gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims.

Reikalavimus kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.“

2007 m. liepos 4 d. pirmą kartą Lietuvoje kurortinis statusas suteiktas Ignalinos miesto, Strigailiškio ir Palūšės kaimų dalių teritorijai. 2008 m. kurortinės teritorijos statusą gavo net 3 gyvenamosios vietovės: Anykščių miestas (liepos 11 d.), Zarasų miestas (rugsėjo 10 d.), Trakų miestas (rugsėjo 24 d.).

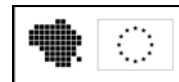
Gyvenamosioms vietovėms kurorto statusą suteikia ir panaikina Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikimu.

Gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims kurortinės teritorijos statusą suteikia ir panaikina Lietuvos Respublikos Vyriausybė savivaldybės tarybos siūlymu.

Nuo 2006 m. sausio 1 d. įsigaliojusiam **LR Turizmo įstatymo 2, 19, 23 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatyme** Nr. X-308 (Žin., 1998, Nr. 32-852; 2001, Nr. 34-1128; 2002, Nr. 123-5507; 2003, Nr. 114-5119; 2004, Nr. 156-5689; 2005, Nr. 88-3285; 2011, Nr. 85-4138) pakeista kurorto sąvoka, įstatymas papildytas pirmą kartą įtraukiant kurortinės teritorijos statusą.

Įstatymo pakeitime **kurortinė teritorija** apibrėžiama kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės suteiktas statusas gyvenamajai vietovei arba jos daliai (gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims), kurioje yra gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių, ir speciali infrastruktūra naudoti šiuos išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms.

Šiame įstatymo pakeitime pakeista kurorto sąvoka ir atsiradusi kurortinės teritorijos sąvoka yra perkeltos į Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymą.

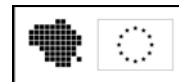


2006 m. balandžio 12 d. LR Vyriausybė nutarimu Nr. 350 priėmė **Kurorto statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašą, Kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašą ir Kurorto ar kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms ir panaikinimo taisyklės** (Žin., 2006, Nr. 42-1514). Nuo 2011 m. birželio 22 d. įsigaliojo nauja nutarimo redakcija, taikoma gyvenamosioms vietovėms, kurioms siekiama įgyti kurorto ar kurortinės teritorijos statusą. Joje nustatyta dokumentų ir pasiūlymų, kurių reikia kurorto statusui gyvenamosioms vietovėms suteikti ir panaikinti, kurortinės teritorijos statusui gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims suteikti ir panaikinti, pateikimo ir nagrinėjimo tvarka. Reikalavimų aprašuose pateikti bendrieji, gamtinių veiksnių ir specialiosios infrastruktūros reikalavimai, kuriuos turi atitikti kurortas ar kurortinė teritorija.

2009 m. rugsėjo 16 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1247 patvirtintoje naujoje **Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos** redakcijoje (Žin., 2009, Nr. 121-5215) akcentuojama, kad kurortų ir kurortinių teritorijų rekreacinių vietovių galimybės per menkai naudojamos turizmui, sveikatingumo paslaugų pasiūla ir aktyvaus poilsio infrastruktūra yra neišplėtoti. Siekiant eliminuoti šias turizmo vystymo silpnybes, Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo priemonių plane numatytos atitinkamos priemonės, susijusios su kurortų ir kurortinių teritorijų vystymu (žr. 2.1.1 lentelė).

2.1.1 lentelė. Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos įgyvendinimo priemonės, susijusios su kurortų ir kurortinių teritorijų vystymu

Tikslai	Uždaviniai	Uždavinių įgyvendinimo priemonės	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai
Turizmas				
1. Ilgalaikiai tikslai – įgyvendinti darnaus vystymosi principus, planuojant ir vykdant teritorinę turizmo plėtrą, įgyvendinant turizmo infrastruktūros projektus nacionaliniu ir savivaldybių lygmenimis	1.4. Inicijuoti projektus, kurie didintų kultūros, komunikacijos, sveikatinimo, kitų paslaugų ir pramogų pasiūlą	1.4.1. Įgyvendinti kurortų ir kurortinių teritorijų kultūrinės priemonės sezoniškumui mažinti	2012-2020	Valstybinis turizmo departamentas, savivaldybės
2. Trumpalaikiai tikslai – sukurti geros kokybės kultūrinio, aktyvaus poilsio, sveikatingumo, kaimo turizmo infrastruktūrą ir paslaugas, sistemingai ugdyti žmoniškųjų išteklių gebėjimus, užtikrinti gamtos ir kultūros vertybių apsaugą ir racionalų naudojimą	2.3. Skleisti šalyje ir užsienyje informaciją apie Lietuvos poilsio ir turizmo galimybes, kaupti informaciją apie šalies gamtos ir kultūros vertybes	2.3.1. Propaguoti ir skatinti kurortinių sveikatinimo ir SPA paslaugų plėtrą – perspektyvią turizmo, gyventojų sveikatinimo ir užimtumo kurortuose ir kurortinėse teritorijose didinimo priemonę	2009-2020	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas, Sveikatos apsaugos ministerija



Tikslai	Uždaviniai	Uždavinių įgyvendinimo priemonės	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai
Visuomenės sveikata				
1. Ilgalaikiai tikslai – gerinti Lietuvos gyventojų gyvenimo kokybę, pailginti gyvenimo trukmę – mažinti sergamumą, mirtingumą ir neįgalumą, ypač nuo nelaimingų atsitikimų ir traumų, kraujotakos sistemos ligų, onkologinių ligų, psichikos sveikatos sutrikimų, gerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę	1.5. Sumažinti Lietuvos regionų, vyrų ir moterų sveikatos skirtumus	1.5.1. Plėtoti kurortų ir kurortinių teritorijų infrastruktūrą – didinti sveikatingumo ir gydymo paslaugų įvairovę ir apimtį, prieinamumą įvairiems vartotojams	2012-2020	Ūkio ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija

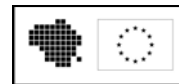
Šaltinis: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=396083

2010 m. liepos 14 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1051 patvirtinta **Nacionalinė turizmo plėtros 2010-2013 metų programa** (toliau – Programa) (Žin., 2010, Nr. 88-4636). Šioje Programoje akcentuojama, kad „būtina atkreipti dėmesį į kurortinių teritorijų tinklo formavimo praktiką ir plėtros perspektyvas, nes šiuo metu nėra nustatytos naujų kurortinių teritorijų plėtros gairės. Atsižvelgiant į tai, reikėtų apriboti naujų kurortinių teritorijų steigimą – parengti naujus steigimo vertinimo kriterijus, tvarką ir optimizuoti kurortinių teritorijų steigimo procesus.“ Programoje kurortų ir kurortinių teritorijų turizmo skatinimas įvardijamas kaip vienas svarbiausių turizmo vystymo uždavinių (13.1.2. Programos uždavinys „Didinti kurortų ir kurortinių teritorijų turizmo bei sveikatos turizmo galimybes“), pabrėžiama, kad valstybės investicijos pirmiausia turi būti skiriamos šalies turizmo galimybėms ir konkurencingumui didinti: formuoti daugiafunkces turizmo traukos vietas ir centrus, **plėtoti kurortus ir kurortines teritorijas**, įrengti turizmo trasas ir kitą viešąją infrastruktūrą, pritaikyti turizmui kultūros paveldo objektus.

Programos 2010-2013 m. įgyvendinimo priemonių plane viena iš priemonių konkrečiai susijusi su kurortinių teritorijų statuso įgijimo reikalavimų pakeitimu:

2.2. Priemonė. Patikslinti kurortinių teritorijų statuso suteikimo reikalavimus, patvirtintus 2006 m. balandžio 12 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 350.

Įgyvendindamas šią priemonę, LR ūkio ministerijos Investicijų ir eksporto departamento Turizmo politikos skyrius 2010 m. lapkričio 22 d. parengė ir pateikė suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. 350 „Dėl Kurorto statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašo, Kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašo ir Kurorto ar kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą. Nutarimo projektas buvo derinamas su įvairiomis institucijoms (LR sveikatos apsaugos, susisiekimo, aplinkos, teisingumo ministerijomis, Valstybiniu turizmo departamentu



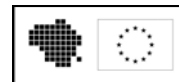
prie Ūkio ministerijos, kt.). Suinteresuotoms institucijoms pateikus pastabas, buvo parengti ir derinimui pateikti dar 3 nutarimo projekto variantai (2011 m. kovo 4 d., 2011 m. gegužės 2 d. ir 2011 m. birželio 3 d.). 2011 m. gegužės 2 d. nutarimo projektas buvo pateiktas Vyriausybei, tačiau gražintas rengėjui patobulinti. 2011 m. birželio 3 d. LR Ūkio ministerija pateikė Vyriausybei svarstyti galutinį nutarimo projekto variantą, patikslintą pagal 2011 m. gegužės 10 d. ministerijų atstovų pasitarime išsakytas pastabas. 2011 m. birželio 15 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 697 patvirtinta nauja nutarimo redakcija (Žin., 2011, Nr. 75-3608).

Detaliau kurortų ir kurortinių teritorijų statuso suteikimo reikalavimai ir jų pasikeitimai, LR Vyriausybei patvirtinus naują nutarimo projektą, aprašomi 3 skyriuje.

Kitos su kurortų ir kurortinių teritorijų plėtra susijusios ir per Nacionalinę turizmo plėtros 2010-2013 metų programą finansuojamos priemonės pateiktos 2.1.2 lentelėje. Pagrindiniai Programos finansavimo šaltiniai yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitos lėšos.

2.1.2 lentelė. Nacionalinės turizmo plėtros 2010-2013 metų programos įgyvendinimo priemonės, susijusios su kurortų ir kurortinių teritorijų vystymu

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Vykdymo terminas (metai)
2. Didinti kurortų ir kurortinių teritorijų turizmo bei sveikatos turizmo galimybes	2.1. parengti ir nustatyta tvarka patvirtinti kurortų ir kurortinių teritorijų rekreacinės ir sveikatingumo infrastruktūros plėtojimo specialiuosius planus ir jų įgyvendinimo priemones, nustatyti šios infrastruktūros plėtros prioritetus	kurortų ir kurortinių teritorijų savivaldybės, Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas	2011–2013
	2.2. patikslinti kurortinių teritorijų statuso suteikimo reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 350	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas	2010
	2.3. parengti higienos normą „Gamtiniai sveikatos veiksniai. Mineralinis vanduo išoriniam naudojimui – saugos ir taikymo reikalavimai“	Sveikatos apsaugos ministerija	2010–2011
	2.4. parengti higienos normą „Gamtiniai sveikatos veiksniai. Peloidai – saugos ir taikymo reikalavimai“	Sveikatos apsaugos ministerija	2010
	2.5. parengti higienos normą „Gamtiniai sveikatos veiksniai. Jūros vanduo – saugos ir taikymo reikalavimai“	Sveikatos apsaugos ministerija	2010–2011
	2.6. parengti higienos normos „Haloterapijos kameros įrengimas ir priežiūra“ pakeitimą	Sveikatos apsaugos ministerija	2010–2011
	2.7. inicijuoti gamtinių sveikatos veiksnių naudojimo sveikatingumui metodinių rekomendacijų parengimą ir patvirtinimą	Ūkio ministerija, viešoji įstaiga Lietuvos kurortologijos tyrimų centras	2010–2011
	2.8. vykdyti kurortologijos tyrimų užsakymus, siekiant įvertinti gamtinių sveikatos veiksnių poveikį sveikatai	Ūkio ministerija, viešoji įstaiga Lietuvos kurortologijos	2011–2013



Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingi vykdytojai	Vykdyimo terminas (metai)
		tyrimų centras, Sveikatos apsaugos ministerija	
	2.9. patvirtinti ir išleisti SPA paslaugų klasifikavimo metodines rekomendacijas	Ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas	2013
	2.10. parengti Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo būtų nustatytos Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos funkcijos kontroliuoti sveikatingumo įstaigas ir vykdyti atitinkamą higienos normų priežiūrą	Sveikatos apsaugos ministerija, Ūkio ministerija	2011

Šaltinis: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=378544&p_query=&p_tr2=

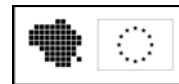
Kaip matyti 2.1.2 lentelėje, kurortų ir kurortinių teritorijų savivaldybės atsakingos tik už vienos priemonės įgyvendinimą (2.1. Priemonė). Įgyvendindamos šią priemonę, savivaldybės turi parengti ir nustatyta tvarka patvirtinti kurortų ir kurortinių teritorijų rekreacinės ir sveikatingumo infrastruktūros plėtojimo specialiuosius planus ir jų įgyvendinimo priemones, nustatyti šios infrastruktūros plėtros prioritetus. Pažymėtina, kad aukščiau minėtame nutarimo projekte reikalavimas pateikti specialiojo planavimo dokumento projektą (turizmo ir rekreacijos schemą ir planą) yra numatytas visoms savivaldybėms, kurios siekia kurorto ar kurortinės teritorijos statuso. Tai reiškia, kad dar negavusi kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, suinteresuota savivaldybė turi turėti specialiojo planavimo dokumentą – turizmo ir rekreacijos schemą ir planą (projektą).

Visos kitos su kurortų ir kurortinių teritorijų vystymu susijusios priemonės įgyvendinamos ministerijų lygmeniu. Už atitinkamų priemonių įgyvendinimą atsakingos LR Sveikatos ir Ūkio ministerijos kartu su Valstybiniu turizmo departamentu prie Ūkio ministerijos. Šių priemonių įgyvendinimas tiesiogiai nesusijęs su konkrečiais kurortais ar kurortinėmis teritorijomis, tačiau netiesiogiai prisidės prie jų vystymo.

2.2. KURORTAMS IR KURORTINĖMS TERITORIJOMS SKIRIAMAS FINANSAVIMAS

1. Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas

2001 m. spalio 23 d. LR Seimo nutarimu Nr. IX-566 patvirtinus Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo pakeitimo įstatymą (Žin., 1997, Nr. 69-1743; 1999, Nr. 93-2709), įvesti savivaldybių biudžetų pajamų dydį ir išlyginimą lemiantys rodikliai (nuo R_1 iki R_8). Vienas iš tokių rodiklių – rodiklis R_8 – kurorto statusą turinčių savivaldybių gyventojų tankumui priešingas rodiklis, kurio koeficientas K_8 lygus 0,04. Šis rodiklis įvertina kurortų specifiką (sezoniškumą ir su juo susijusį ženklų žmonių skaičiaus padidėjimą, dažnai viršijantį pastovių gyventojų skaičių) bei jų išskirtines funkcijas (natūralių gamtinių gydomųjų išteklių, kurie yra visos valstybės turtas, apsauga).



Savivaldybių išlaidų struktūrų skirtumams išlyginti skiriamos lėšos apskaičiuojamos

pagal formulę $L_{2i} = L_1 \cdot \sum_n K_n \cdot E_n$, čia:

- 1) L_{2i} – i-ajai savivaldybei skiriama lėšų dalis išlaidų struktūrų skirtumams išlyginti;
- 2) K_n – koeficientas, nurodantis n-ojo demografinio, socialinio ar kito rodiklio įtaką visų

savivaldybių išlaidų struktūrai $\sum_n K_n = 1$;

- 3) E_{ni} – i-ajai savivaldybei tenkanti visų savivaldybių n-ojo demografinio, socialinio ar

kito rodiklio dalis, apskaičiuota pagal formulę $E_n = \frac{R_{ni}}{\sum_1 R_{ni}}$, čia R_{ni} – i-osios savivaldybės n-ojo rodiklio reikšmė.

Valstybės biudžeto bendrosios dotacijos dalis (BD_{2i}), skiriama savivaldybei išlaidų

struktūrų skirtumams išlyginti, apskaičiuojama pagal formulę $BD_{2i} = BD_1 \cdot \sum_n K_n \cdot E_n$, čia:

- 1) BD_{2i} – i-ajai savivaldybei skiriama valstybės biudžeto bendrosios dotacijos dalis išlaidų struktūrų skirtumams išlyginti;
- 2) K_n – koeficientas, nurodantis n-ojo demografinio, socialinio ar kito rodiklio įtaką visų

savivaldybių išlaidų struktūrai $\sum_n K_n = 1$;

- 3) E_{ni} – i-ajai savivaldybei tenkanti visų savivaldybių n-ojo demografinio, socialinio ar

kito rodiklio dalis, apskaičiuojama pagal formulę $E_n = \frac{R_{ni}}{\sum_1 R_{ni}}$, čia R_{ni} – i-osios savivaldybės n-ojo rodiklio reikšmė.

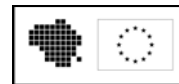
2008 m. liepos 3 d. LR Seimas nutarimu Nr. X-1683 priėmė **Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 9 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymą** (Žin., 2008, Nr. 81-3184). Remiantis šiuo pakeitimu, 9 straipsnio 1 dalies 8 punkte vietoj žodžių „kurorto statusą turinčių savivaldybių gyventojų tankumui priešingas rodiklis“ įrašyti žodžiai „savivaldybės teritorijoje esančių gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurorto statusas, bendras plotas“, vietoj skaičiaus „0,04“ įrašytas skaičius „0,035“. 9 straipsnis taip pat buvo papildytas 9 punktu:

9) rodiklis R_9 – savivaldybės teritorijoje esančių gyvenamųjų vietovių, kurioms suteiktas kurortinės teritorijos statusas, bendras plotas, kurio koeficientas K_9 lygus 0,005.

Šie rodikliai R_8 ir R_9 ir koeficientai K_8 ir K_9 buvo pradėti taikyti rengiant Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą.

Remiantis LR savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymu, iki pat 2008-ųjų valstybė lėšų skirdavo tik kurortams, t. y. Palangai, Neringai, Druskininkams ir Birštonui. Atsiradus kurortinės teritorijos sąvokai, atsivėrė galimybės gauti lėšų ir ne kurortams.

Pirmoji tokia proga pasinaudojo Ignalina – dar 2007-aisiais Vyriausybės nutarimu minėtas statusas suteiktas Ignalinos miestui, Palūšės ir Strigailiškio kaimo dalims. Šiuo metu kurortinės teritorijos statusą turi ir Anykščiai, Zarasai, Trakai.



2011 metų valstybės biudžete vien tik kurortinėms teritorijoms skirta 2,6 mln. Lt: Ignalinai – 506 tūkst. Lt, Anykščiams – 684 tūkst. Lt, Trakams – 688 tūkst. Lt, Zarasams – net 763 tūkst. Lt. Ankstesniais metais skiriamos lėšos būdavo dar didesnės.¹

2. Kelių priežiūros ir plėtros programa

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo (Žin., 2000, Nr. 92-2873; 2004, Nr. 171-6302) 10 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė kiekvienais metais tvirtina Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo šamata.

2011 m. kovo 2 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 238 patvirtinta **Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo 2011 metų šamata** (toliau – Programos) (Žin., 2011, Nr. 28-1325). Bendra visos Programos šamata siekia 986 700 tūkst. Lt. 197 340 tūkst. Lt iš šių lėšų skirta vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti (remontuoti) ir prižiūrėti bei saugaus eismo sąlygoms užtikrinti (20 šamatos straipsnio Nr.). Iš 20 proc. šių lėšų **2 proc. skiriami vietinės reikšmės keliams (gatvėms) Birštono, Druskininkų, Palangos ir Neringos savivaldybėse** pagal suteiktą nakvynių viešbučiuose, poilsio įstaigose, sveikatingumo įmonėse skaičių (20.2.2 šamatos straipsnio Nr.). Remiantis šia šamata, 2011 m. 2 proc. sudarys 3 946,8 tūkst. Lt.

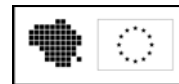
Pažymėtina, kad ši nuostata kurortams taikoma jau eilę metų, tačiau net ir įteisinus kurortinės teritorijos statusą, papildomas finansavimas kurortinėms teritorijoms šioje Programoje nenumatytas.

3. Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas

2000 m. birželio 13 d. LR Seimo nutarimu Nr. VIII-1725 patvirtintas LR rinkliavų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 52-1484) reglamentuoja rinkliavų nustatymą, rinkimą ir kontrolę. Nuo 2011 m. birželio 30 d. įsigaliojusioje naujoje įstatymo redakcijoje (Žin., 2011, Nr. 78-3801) nurodyti atvejai, kai savivaldybės taryba turi teisę savivaldybės teritorijoje nustatyti vietines rinkliavas. Pavyzdžiui, Įstatymo 11 straipsnio 11 punktą reglamentuoja, kad **Savivaldybė gali nustatyti vietines rinkliavas už naudojimąsi gyvenamųjų vietovių, turinčių kurorto ar kurortinės teritorijos statusą, viešąja infrastruktūra** (viešojo kurorto ar kurortinės teritorijos infrastruktūra – valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantys statiniai, įranga ir bendro naudojimo želdynai, sudarantys visuomenei galimybę naudoti kurorte esančius gamtinius išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms).

Savivaldybės taryba savo sprendimu nustato vietinę rinkliavą, tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus, nustato lengvatas vietinių rinkliavų mokėtojams, taip pat vietinės rinkliavos gražinimo atvejus. Vietinės rinkliavos dydis nustatomas vietinės rinkliavos nuostatuose ir įskaitomas į savivaldybės, nustačiusios vietinę rinkliavą, biudžetą.

¹ Verslas – už kurortinę Klaipėdą. *Vakarų ekspresas*, 2011 01 26, <http://www.ve.lt/naujienos/ekonomika/ekonomikos-naujienos/verslas---uz-kurortine-klaipeda-540246/> Žiūrėta: 2011 06 15.



3. KURORTO IR KURORTINĖS TERITORIJOS STATUSO SUTEIKIMO REIKALAVIMŲ TAIKYMAS

Kaip minėta 2 skyriuje, 2006 m. balandžio 12 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 350 priėmė Kurorto statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašą, Kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašą ir Kurorto ar kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms ir panaikinimo taisykles (Žin., 2006, Nr. 42-1514).

Remiantis Nacionalinės turizmo plėtros 2010-2013 m. programos įgyvendinimo priemonių planu, 2010 m. LR ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas, įgyvendindamas 2.2. Priemonę, turėjo patikslinti kurortinių teritorijų statuso suteikimo reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 350.

2010 m. pabaigoje buvo parengtas naujas nutarimo projektas, kuris buvo derinamas su visuomene ir suinteresuotomis institucijomis. 2011 m. birželio 15 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 697 pritarta Ūkio ministerijos pateiktiems atnaujintiems kurorto ir kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimams.

Kaip teigiama LR ūkio ministerijos internetinėje svetainėje², pagrindinė naujovė – kurorto statuso siekiančioje gyvenvietėje turės būti patvirtintas gyvenamosios vietovės bendrasis planas. Jame bus nustatyta teritorijos vystymo erdvinė koncepcija, jos naudojimo bei apsaugos principai. Tokio plano patvirtinimas svarbus užtikrinant ilgalaikę turizmo infrastruktūros kurortuose plėtrą.

Vyriausybė taip pat nutarė tikslinti gamtinių išteklių ir kurortų infrastruktūros reikalavimų sąrašus. Gyvenamojoje vietovėje, siekiančioje kurorto statuso, turės būti sveikatinimo įstaigų, teikiančių kurortinio gydymo paslaugas, tinklas. Taip pat privalės būti įrengti dviračių ir pėsčiųjų takai, veikti sportinio bei turistinio inventoriaus nuomos punktai, įrengtos poilsiavietės, stovyklavietės ir kempingai, slidinėjimo trasos, prieplaukos, pažintiniai takai, teikiamos įvairios viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugos.

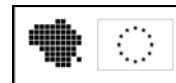
Kurorto ar kurortinės teritorijos statuso siekiančioje gyvenvietėje turi būti bent vienas iš gamtinių sveikatos veiksnių, pasižyminčių gydomosiomis savybėmis: natūralaus mineralinio vandens, durpinio purvo, rekreacinių išteklių – gyvenamųjų vietovių želdinių ir vandens telkinių, tinkamų žmonėms ilsėtis, pramogauti.

Skatinant savivaldybes siekti geresnių rezultatų, kurortinės teritorijos statuso gyvenamosioms vietovėms panaikinimą galės inicijuoti ne tik savivaldybės taryba, bet ir Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos.

Teikiant atnaujintus reikalavimus gyvenvietėms, norinčioms įgyti kurorto statusą, akcentuojama, kad svarbiausia ne kurortų ir kurortinių teritorijų kiekybė, o kokybė ir konkurencingumas.

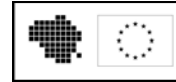
3.1 lentelėje raudonai pažymėti tie žodžiai, reikalavimai, kurie 2011 m. pasikeitė (buvo išbraukti, papildyti ar atsirado naujai), lyginant su 2006 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 350.

² Kurortų kokybę ir konkurencingumą užtikrins atnaujinti reikalavimai. *LR Ūkio ministerija, 2011 06 15*, <http://www.ukmin.lt/lt/dokumentai/ziniasklaidai/detail.php?ID=30895> Žiūrėta: 2011 06 20.

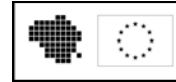


3.1 lentelė. Kurorto ir kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimai

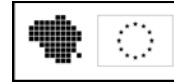
Eil. Nr.	Kurorto statuso suteikimo reikalavimai	Kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimai
I. Bendrieji reikalavimai		
1.	Patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai	
1.1	Savivaldybės teritorijos ar jos dalies bendrasis planas	-
1.2	Specialiojo planavimo dokumentas – turizmo ir rekreacijos schema ir planas (projektas)	Specialiojo planavimo dokumentas – turizmo ir rekreacijos schema ir planas (projektas)
1.3	Gyvenamosios vietovės, kuriai siekiama kurorto statuso, ribų planai. Jie turi būti parengti M 1:10000 ir M 1:5000 mastelio georeferencinio pagrindo ortofotografiniuose žemėlapiuose, suderinti su Nacionaline žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, valstybės įmone Registrų centru, Aplinkos ministerija, Susisiekimo ministerija	Gyvenamosios vietovės, kelių gyvenamųjų vietovių ar jų dalių, kurioms siekiama kurortinės teritorijos statuso, ribų planai. Planai turi būti parengti M 1:10000 ir M 1:5000 mastelio georeferencinio pagrindo ortofotografiniuose žemėlapiuose, suderinti su Nacionaline žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, valstybės įmone Registrų centru, Aplinkos ministerija, Susisiekimo ministerija
2.	Privalomi inžineriniai tinklai ir susisiekimo komunikacijos	
2.1	Karšto ir šalto vandens, šilumos tiekimo	Karšto ir šalto vandens tiekimo
2.2	Elektros energijos tiekimo ir nuotolinio ryšio (telekomunikacijų)	Elektros energijos tiekimo ir nuotolinio ryšio (telekomunikacijų)
2.3	Nuotekų šalinimo	Nuotekų šalinimo
2.4	Kelių ir gatvių tinklas su kiekvienos savivaldybės tarybos patvirtintu vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašu	Kelių ir gatvių tinklas su kiekvienos savivaldybės tarybos patvirtintu vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašu
2.5	Keleivių vežimui organizuoti būtina infrastruktūra	Keleivių vežimui organizuoti būtina infrastruktūra
3.	Aplinkosauginiai reikalavimai	
3.1	Aplinkos oro užterštumo lygis negali viršyti ribinių verčių, nustatytų Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normose, patvirtintose aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 (Žin., 2001, Nr. 106-3827; 2010, Nr. 82-4364), ir Lietuvos higienos normoje HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-362 (Žin., 2007, Nr. 55-2162)	Aplinkos oro užterštumo lygis negali viršyti ribinių verčių, nustatytų Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normose, patvirtintose aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 (Žin., 2001, Nr. 106-3827; 2010, Nr. 82-4364), ir Lietuvos higienos normoje HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-362 (Žin., 2007, Nr. 55-2162)
3.2	Natūralių paviršinių vandens telkinių ekologinė būklė turi būti labai gera	Natūralių paviršinių vandens telkinių ekologinė būklė turi būti labai gera



	arba gera pagal Vandensaugos tikslų nustatymo tvarkoje, patvirtintoje aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. 457 (Žin., 2003, Nr. 92-4179), nurodytus bendruosius požymius	arba gera pagal Vandensaugos tikslų nustatymo tvarkoje, patvirtintoje aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. 457 (Žin., 2003, Nr. 92-4179), nurodytus bendruosius požymius
3.3	Turi būti atliekama ūkio subjektų požeminio vandens stebėseną, laikantis Ūkio subjektų požeminio vandens monitoringo vykdymo tvarkos, patvirtintos Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2003 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 1-59 (Žin., 2003, Nr. 101-4578)	Turi būti atliekama ūkio subjektų požeminio vandens stebėseną, laikantis Ūkio subjektų požeminio vandens monitoringo vykdymo tvarkos, patvirtintos Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2003 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 1-59 (Žin., 2003, Nr. 101-4578)
3.4	Vietovės akustinė aplinka turi atitikti reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatyme (Žin., 2004, Nr. 164-5971) ir Lietuvos higienos normoje HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. V-555 (Žin., 2007, Nr. 75-2990)	Vietovės akustinė aplinka turi atitikti reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatyme (Žin., 2004, Nr. 164-5971) ir Lietuvos higienos normoje HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. V-555 (Žin., 2007, Nr. 75-2990)
3.5	Vietovės elektromagnetinė tarša negali viršyti ribinių verčių, nustatytų Lietuvos higienos normose: HN 80:2000 „Elektromagnetinis laukas darbo vietose ir gyvenamojoje aplinkoje. Parametrų normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 kHz–300 GHz dažnių juostose“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2000 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 361 (Žin., 2000, Nr. 53-1548), ir HN 104:2000 „Gyventojų sauga nuo elektros oro linijų sukuriamų elektrinių laukų“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2001 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. 4 (Žin., 2001, Nr. 4-109)	Vietovės elektromagnetinė tarša negali viršyti ribinių verčių, nustatytų Lietuvos higienos normose: HN 80:2000 „Elektromagnetinis laukas darbo vietose ir gyvenamojoje aplinkoje. Parametrų normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 kHz–300 GHz dažnių juostose“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2000 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 361 (Žin., 2000, Nr. 53-1548), ir HN 104:2000 „Gyventojų sauga nuo elektros oro linijų sukuriamų elektrinių laukų“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2001 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. 4 (Žin., 2001, Nr. 4-109)
3.6	Vietovės rekreacinis miškas neturi būti erkių encefalito arba Laimo ligos endeminis židiny	Vietovės rekreacinis miškas neturi būti erkių encefalito arba Laimo ligos endeminis židiny
3.7	Vietovėje neturi būti įmonių, į aplinkos orą išmetančių sveikatai kenksmingas chemines medžiagas, taip pat medžiagas, suteikiančias aplinkos orui pašalinį kvapą	Vietovėje neturi būti įmonių, į aplinkos orą išmetančių sveikatai kenksmingas chemines medžiagas, taip pat medžiagas, suteikiančias aplinkos orui pašalinį kvapą
3.8	Tranzitinis kroviniškas autotransportas turi aplenkti vietovę, važiuodamas jos aplinkkeliu, o jeigu jo nėra, – kelio ženklais nužymėtais valstybinės ar vietinės reikšmės keliais (gatvėmis)	Tranzitinis kroviniškas autotransportas turi aplenkti vietovę, važiuodamas jos aplinkkeliu, o jeigu jo nėra, – kelio ženklais nužymėtais valstybinės ar vietinės reikšmės keliais (gatvėmis)
4.	Reikalavimai socialiniam aplinkos saugumui	



4.1	Policijos įstaiga ir įgyvendinamos priemonės viešajai tvarkai užtikrinti	Policijos įstaiga
4.2	Pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaiga	Pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaiga
4.3	Skęstančiųjų gelbėjimo tarnyba, esant rekreaciniam vandens telkiniui	Skęstančiųjų gelbėjimo tarnyba, esant rekreaciniam vandens telkiniui
II. Gamtinių veiksnių reikalavimai		
5. Gamtiniai veiksniai		
5.1	Gamtiniai sveikatos veiksniai, kurių savybės ištirtos moksliai ir pripažintos gydomosiomis (remiantis kompleksiniais fizinkiniais, cheminiais, biologiniais bei klinikiniais tyrimais) ir kurie atitinka Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo (Žin., 2000, Nr. 44-1247), Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 63-1231; 1998, Nr. 112-3099) reikalavimus ir gali būti taikomi sveikatos priežiūros įstaigose – natūralus mineralinis vanduo ir (arba) durpinis purvas	Bent vienas iš šių gamtinių sveikatos veiksnių , kurie turi arba gali turėti gydomųjų savybių: <ul style="list-style-type: none"> • natūralus mineralinis vanduo; • peliodai (durpės, sapropelis, molis ir kt.) ir (arba) durpinis purvas.
5.2	Rekreaciniai ištekliai – gyvenamųjų vietovių želdiniai ir vandens telkiniai ir jų pakrantės, tinkamos žmonių poilsiui ir pramogoms	Rekreaciniai ištekliai – gyvenamųjų vietovių želdiniai ir vandens telkiniai ir jų pakrantės, tinkamos žmonių poilsiui ir pramogoms
5.3	Sveikatai palankus mikroklimatas	Sveikatai palankus mikroklimatas
III. Specialios infrastruktūros ir paslaugų reikalavimai		
6. Speciali infrastruktūra		
6.1.	Kurortinio gydymo, sveikatinimo įstaigų, teikiančių kurortinio gydymo ir sveikatinimo paslaugas, tinklas, veikiantis visus metus, ir atitinkama gamtinių veiksnių naudojimo sveikatinimo reikmėms infrastruktūra (reabilitacijos centrai, sanatorijos, pėsčiųjų ir dviračių takai, poilsio, miško parkai, atokvėpio vietos ir kita)	Ne mažiau kaip viena kurortinio gydymo arba sveikatinimo įstaiga, visus metus teikianti kurortinio gydymo ir sveikatinimo paslaugas, ir atitinkama gamtinių veiksnių naudojimo sveikatinimo reikmėms infrastruktūra (reabilitacijos centras, sanatorija, pėsčiųjų ir dviračių takai, poilsio, miško parkai, atokvėpio vietos ir kita)
6.2.	Turizmo ir poilsio infrastruktūra ir paslaugos, teikiamos visus metus:	<i>Turizmo ir poilsio infrastruktūra ir paslaugos, teikiamos visus metus:</i>
6.2.1	<i>Įvairios viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugos</i>	<i>Įvairios viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugos</i>
6.2.2	<i>Įvairių tipų maitinimo įstaigos</i>	<i>Įvairių tipų maitinimo įstaigos</i>
6.2.3	<i>Turizmo informacijos centras</i>	<i>Turizmo informacijos centras</i>
6.2.4	<i>Įrengta vizualinės turizmo informacijos sistema</i>	
6.2.5	Kultūros ir pramogų įstaigos, siūlančios pramogų bei laisvalaikio praleidimo būdų	Ne mažiau kaip dvi kultūros ir pramogų įstaigos, siūlančios pramogų ir laisvalaikio praleidimo būdų
6.2.6	<i>Atviras ir (arba) uždaras plaukymo baseinas</i>	
6.2.7	<i>Dviračių, pėsčiųjų takai ir dviračių nuoma</i>	<i>Dviračių, pėsčiųjų takai ir dviračių nuoma</i>
6.2.8	<i>Sporto aikštynai ir sportinio bei turistinio inventoriaus nuoma</i>	<i>Sporto aikštynas ir sportinio bei turistinio inventoriaus nuoma</i>



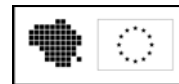
6.2.9	<i>Paplūdimių viešoji infrastruktūra, atitinkanti Lietuvos higienos normą HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“, patvirtintą sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1055 (Žin., 2007, Nr. 139-5716);</i>	<i>Paplūdimių viešoji infrastruktūra, atitinkanti Lietuvos higienos normą HN 92:2007, „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“, patvirtintą sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1055 (Žin., 2007, Nr. 139-5716)</i>
6.2.10	<i>Poilsiavietės, stovyklavietės ir kempingai</i>	<i>Poilsiavietės, stovyklavietės ir kempingai</i>
6.2.11	<i>Atviros ar uždaros slidinėjimo trasos arba prieplaukos, arba pažintiniai takai kartu su tai paslaugai teikti reikalingo inventoriaus nuoma</i>	<i>Atviros ar uždaros slidinėjimo trasos arba prieplaukos, arba pažintiniai takai kartu su tai paslaugai teikti reikalingo inventoriaus nuoma</i>
6.3.	Viešieji tualetai	Viešieji tualetai

Šaltinis: http://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.showdoc_l?p_id=90791&p_query=&p_tr2=&p_org=205&p_fix=n&p_gov=n

Kaip matyti 3.1 lentelėje, lyginant su 2006 m. nutarimu, 2011 m. atsirado nemažai pakeitimų, kurie sugriežtino reikalavimus kurorto ar kurortinės teritorijos statusui gauti.

Atsižvelgiant į tai, kad kai kurie iš šių reikalavimų yra labai specifiniai, atitiktis jiems kai kuriais atvejais turi būti nagrinėjama konkrečios vietovės kontekste, o ne visos rajono savivaldybės mastu. Todėl sekančiame skyriuje, siekiant susidaryti aiškų vaizdą apie galimybes gauti kurortinės teritorijos statusą vienai gyvenamajai vietovei, kelioms gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims, atitikimas kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimams nagrinėjamas viso rajono mastu, tačiau didesnis dėmesys skiriamas Molėtų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijoje siūlytinoms steigti kurortinėms vietovėms:

- Inturkė (prie Galuono ež.);
- Balninkai (prie Alaušo ež.);
- Molėtai (Bebrusų, Luokesos, Durių ež.);
- Dubingiai (prie Asvejos ež.);
- Mindūnai (prie Lakajų, Stirnių ež.).



4. MOLĖTŲ RAJONO ATITIKTIS KURORTINĖS TERITORIJOS STATUSO SUTEIKIMO REIKALAVIMAMS

Šiame skyriuje nagrinėjama Molėtų rajono atitiktis kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimams, didesnę dėmesį analizėje skiriant Molėtų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijoje siūlomoms steigti 5 kurortinėms vietovėms. Analizė atliekama pagal 2011 m. birželio 15 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 697 patvirtintus Kurorto ir kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimus: bendrieji reikalavimai (patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai, privalomi inžineriniai tinklai ir susisiekimo komunikacijos, aplinkosauginiai reikalavimai, reikalavimai socialiniam aplinkos saugumui), gamtinių veiksnių reikalavimai (gamtiniai veiksniai), specialios infrastruktūros ir paslaugų reikalavimai (speciali infrastruktūra).

4.1. PATVIRTINTI TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAI

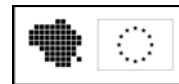
Molėtų rajono teritorijos bendrasis planas patvirtintas 2008 m. birželio 19 d. Molėtų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. B1-111. Bendrojo plano koncepcijoje teigiama, kad Molėtų rajonas pasižymi gausiais turistiniais ištekliais. Todėl reikėtų kurti ir atskirą kaimo turizmo vietovių sistemą rekreacinėse vietovėse. Šią vietovių struktūrą sudarytų:

- turizmo baziniai centrai;
- kaimo turizmo sodybos vienkiemiuose, mažuose kaimuose vienai ar kelioms šeimoms;
- vasarvietės miestų gyventojams. Iš dalies pavienės ir suburtos vasarvietės į vietovę, aprūpintą minimalia kokybiška inžinerine įranga, paslaugų (produktų) tiekimo galimybe;
- tranzitiniai pakelių moteliai.

Todėl Bendrojo plano koncepcijoje siūlytina steigti šias kurortines vietas savivaldybėje: Inturkė (prie Galuono ež.), Balninkai (prie Alaušo ež.), Molėtai (Bebrusų, Luokesos, Durių ež.), Dubingiai (prie Asvejos ež.), Mindūnai (prie Lakajų, Stirnių ež.).

Siekdama gauti kurortinės teritorijos statusą, Molėtų rajono savivaldybė turi turėti turizmo ir rekreacijos schemą ir planą (projektą). 2011 m. pradžioje Savivaldybė dar neturėjo pasirengusi tokio plano, tačiau gavo ES struktūrinių fondų paramą jam rengti. 2011 m. birželio 16 d. tarp Molėtų rajono savivaldybės ir Europos socialinio fondo agentūros pasirašyta projekto „Molėtų rajono rekreacinių teritorijų specialusis planas“ finansavimo ir administravimo sutartis. Projekto įgyvendinimo pabaiga – 2013 m. birželio 16 d.

Projekto įgyvendinimo metu bus parengtas Molėtų rajono rekreacinių teritorijų specialusis planas. Tokio specialiojo plano rengimas yra numatytas ir Molėtų rajono teritorijos bendrajame plane. Bendrojo plano sprendiniuose nurodyta, kad šiuo metu Utenos apskrities teritorijos prioritetais laikytina: tausojantis miškų ūkis, rekreacija bei konservacija, transportas. Apskrities regionas turi išreikštą nacionalinės reikšmės rekreacinio naudojimo prioritetą. Šiame regione 2007 metais patvirtintos 2 kurortinės vietovės: Anykščiai ir Ignalina, Strigailiščio ir Palūšės kaimų teritorijų dalys. Analogiškas kurortines vietas bendrojo plano rengėjai siūlo įsteigti ir Molėtų rajone, kuriomis galėtų būti: Molėtai, apimant aplinkines Durių, Luokesos ir Bebrusų ežerų teritorijas; Inturkė prie Galuono ežero; Balninkai prie Alaušo ežero; Mindūnai prie Stirnių ir Lakajų ežerų ir Dubingiai prie Asvejos ežero.



Gyvenamoji vietovė, kelios gyvenamosios vietovės ar jų dalys, kurioms siekiama kurortinės teritorijos statuso, taip pat turi turėti parengtus ribų planus. Planai turi būti parengti M 1:10000 ir M 1:5000 mastelio georeferencinio pagrindo ortofotografiniuose žemėlapiuose, suderinti su Nacionaline žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, valstybės įmone Registrų centru, Aplinkos ministerija, Susisiekimo ministerija. Šiuo atveju ribų planas gali būti rengiamas tada, kai nustatoma ir identifikuojama gyvenamoji vietovė, kelios gyvenamosios vietovės ar jų dalys, kurios gali gauti kurortinės teritorijos statusą.

4.2. PRIVALOMI INŽINERINIAI TINKLAI IR SUSISIEKIMO KOMUNIKACIJOS

Karšto ir šalto vandens tiekimo, nuotekų šalinimo. 2008 m. parengtas Molėtų rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas. Plano rengimo metu Molėtų rajono savivaldybėje gyveno 23 540 žmonių, iš jų apie 30 proc. (apie 6 976 gyv.) gyveno mieste, kiti – kaimiškose teritorijose.

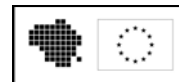
Molėtų rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano duomenimis, rajone veikia 52 vandenvietės, 3 vandens ruošimo įrenginiai, 9 nuotekų valyklos, yra paklota apie 145 km vandentiekio ir 43 km nuotekų tinklų.

Iš viso prie centralizuotos vandens tiekimo sistemos prisijungę 60 proc. visų rajono gyventojų. 2008 m. duomenimis, UAB „Molėtų vanduo“ geriamąjį vandenį tiekė 42 gyvenvietėms, tačiau ir tose gyvenvietėse ne visi gyventojai gavo vandens tiekėjo paslaugas. Pagrindinės šio neprijungimo priežastys gyventojams: per aukšta paslaugų kaina, per toli esantys geriamojo vandens tinklai, sudėtingas ir brangus prisijungimo prie tinklų procesas bei nepakankama tiekiamo vandens kokybė. Taigi, centralizuotos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugos yra labiau prieinamos miesto ir didesnių gyvenviečių gyventojams.

Šiuo metu nugeležinimo įrenginiai pastatyti **Molėtų**, Verbiškių, **Balninkų**, Videniškių, Suginčių, Skudutiškio, Toliejų vandenvietėse. Šiose gyvenvietėse geriamasis vanduo atitinka higienos normos reikalavimus. Rajono savivaldybė ir UAB „Molėtų vanduo“ pagal jungtinės veiklos sutartį, panaudojant ES paramą pagal Kaimo plėtros programą, pradėjo statyti vandens gerinimo įrenginius 9 gyvenvietėse: Joniškyje, Sidabrinėse, **Dubingiuose**, Bekupėje, Dapkūniškyje, Levaniškyje, Luokesoje, Arnionyse, Bijutiškyje. 2010 m. pateikta paraiška ES paramai gauti dėl vandens gerinimo įrenginių įrengimo dar 8 gyvenvietėse: Alantoje, Ambraziškiuose, **Inturkėje**, Šeštokiškyje, Miežonyse, Girsteitiškyje, **Mindūnuose**, Žalvariuose. Darbai turėtų būti baigti 2012 m.

Nuotekų tvarkymo paslaugomis naudojasi 42 proc. Molėtų rajono gyventojų. Centralizuotos nuotekų surinkimo paslaugos yra prieinamos tik **Molėtų mieste**, Arnionių I, Alantos, **Inturkės**, Toliejų, Naujasodžio, Bekupės, Bijutiškio, Giedraičių gyvenviečių gyventojams.

Nagrinėjant konkrečiai 5 potencialių kurortinių teritorijų mastu, jau 2008 m. visoms Bendrajame plane paminėtoms kurortinėms teritorijoms vanduo buvo tiekiamas centralizuotai, tačiau centralizuotos nuotekų surinkimo paslaugos buvo prieinamos tik Molėtų miesto ir Inturkės gyventojams (žr. 4.2.1 lentelė).



4.2.1 lentelė. Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo abonentų skaičius potencialiose kurortinėse teritorijose Molėtų rajone 2006 m.

Eil. Nr.	Gyvenvietės pavadinimas	Gyventojų skaičius	Abonentų skaičius		Aptarnavimo procentas	
			Vandens tiekimas	Nuotekų tvarkymas	Vandens tiekimas	Nuotekų tvarkymas
1.	Molėtai	7 221	2 370	1 971	69	57
2.	Balninkai	495	166	0	70	0
3.	Inturkė	355	82	37	49	22
4.	Dubingiai	239	74	0	65	0
5.	Mindūnai	244	59	0	51	0

Šaltinis: Molėtų rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas

Lyginant su 2006 m., 2008 m. Molėtų mieste centralizuotu vandentiekiu naudojosi jau beveik 82 proc., buitinių nuotekų sistema – beveik 70 proc. miesto gyventojų.³ Molėtų rajono savivaldybės mero 2009 metų ataskaitoje teigiama, kad 2009 m. šie rodikliai Molėtų mieste išaugo iki 90 proc. vandens tiekimo ir 80 proc. nuotekų tvarkymo srityse. Vis dėlto, rajono kaimo vietovių padėtis, lyginant su miestu, išliko daug blogesnė.

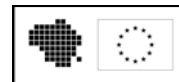
Karštą vandenį ir šilumą Molėtų rajone tiekia UAB „Molėtų šiluma“. Šiluma ir karštas vanduo iš viso tiekiamas į 1 768 gyventojų butus, 15 iš jų individualūs gyvenamieji namai, ir 47 įstaigoms ir organizacijoms. Karštas vanduo Molėtų miesto gyventojams ruošiamas individualiuose šilumokaičiuose pastatų šilumos mazguose ir tiekiamas į 1 768 gyventojų butus, kuriuose įrengta per 2 300 karšto vandens skaitiklių. Be Molėtų miesto ši įmonė gamina ir tiekia šilumą Giedraičių miestelio ir Naujasodžio gyvenvietės gyventojams ir šių gyvenviečių mokykloms ir vaikų darželiams. Šiluma Giedraičiuose tiekama tik pastatų šildymui, karšto vandens ruošimui šiluma netiekama.

Elektros energijos tiekimo ir nuotolinio ryšio (telekomunikacijų). Elektros energiją Molėtų rajonui tiekia Lietuvos elektros skirstomųjų tinklų operatorius AB LESTO, kuri įkurta sujungimo būdu reorganizavus skirstomųjų tinklų bendroves – akcinę bendrovę Rytų skirstomieji tinklai (RST) ir akcinę bendrovę „VST“ (VST).

Remiantis Molėtų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano duomenimis, 2005 m. elektros energijos suvartojimas vienam gyventojui Molėtų rajone siekė 1,50 MWh per metus ir buvo 32,4 proc. mažesnis nei bendras Lietuvos vidurkis. Daugiausiai elektros energijos suvartojo kiti vartotojai (48,5 proc.) ir gyventojai (38,2) proc. Elektros energijos suvartojimas pramonės įmonėse sudarė mažiausią dalį rajone sunaudojamos elektros energijos ir nesimato stambesnių pokyčių elektros energijos vartojimo didėjimo linkme. Tai rodo, kad Molėtų rajone pramonė yra silpnai išvystyta, nėra stambių pramonės ir verslo įmonių.

2005 m. bendras elektros energijos suvartojimo kiekis rajone siekė 37 GWh per metus. Transformatorių pastotės Molėtų rajone nebuvo maksimaliai apkrautos. Minėtu laikotarpiu buvo išnaudota tik 14,8 proc. instaliuoto transformatorių pastočių galingumo. Prognozuojama, kad 2026 m. bendras elektros energijos suvartojimo kiekis rajone išaugs iki beveik 80 GWh per metus, tačiau esamų elektros įrengimų Molėtų rajone išnaudojimas net ir po tiek metų nebus didesnis nei instaliuotas galingumas (prognozuojama, kad Molėtų rajono transformatorių pastočių apkrovos tik šiek tiek viršys 30 proc.).

³ Molėtų miesto teritorijos bendrasis planas. Patvirtintas 2010 m. lapkričio 25 d. Molėtų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. B1-174, <http://www.moletai.lt/index.php?-789228609>



Telekomunikacijų ir ryšių paslaugų plėtra Molėtų rajone vyksta pakankamai sparčiai, su didesnėmis problemomis nesusiduriama. Rajone veikia 16 pašto skyrių, tarp kurių yra skyriai ir Bendrajame plane siūlomose steigti kurortinėse teritorijose: Molėtuose, Balninkuose, Dubingiuose, Inturkėje ir Mindūnuose. Molėtų rajone galima naudotis visų pagrindinių mobiliojo ryšio operatorių paslaugomis. Vartotojai prie interneto gali prisijungti įvairiais būdais. Veikia nemažai viešųjų interneto prieigos taškų viso rajono mastu (mokyklose, bibliotekose, muziejuose, seniūnijose, bendruomenės centruose). Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka turi 24 filialus. Remiantis projekto „Bibliotekos pažangai“ duomenimis, 22 šios bibliotekos filialuose Molėtų rajone yra įrengta viešojo interneto prieiga.⁴ Visose siūlomose steigti kurortinėse vietovėse bibliotekos turi viešąją interneto prieigą.

AB TEO LT duomenimis, Molėtų mieste belaidis internetas veikia 9 vietose: keliose degalinėse, kavinėse, Molėtų turizmo ir verslo informacijos centre, Molėtų kelių tarnyboje, Savivaldybės administracijoje, kt.

Kelių ir gatvių tinklas su kiekvienos savivaldybės tarybos patvirtintu vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašu. Molėtų rajono savivaldybė turi parengtą vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemą M1:50 000. Schema parengta 2008 m.

Schemoje pažymėti esami viso rajono vietinės reikšmės viešieji keliai, vietinės reikšmės viešieji keliai pagal žemės reformos žemėtvarkos projektą, miesto, miestelių ir kaimų gatvės. Taip pat pateikta informacija apie vietinės reikšmės viešųjų kelių pasiskirstymą pagal seniūnijas (žr. 4.2.2 lentelė, raudona spalva pažymėtos tos seniūnijos, kuriose siūloma steigti kurortinės vietovės).

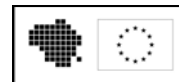
4.2.2 lentelė. Molėtų rajono vietinės reikšmės viešųjų kelių pasiskirstymas pagal seniūnijas, km

Seniūnija	Viešieji keliai	Miestų, miestelių ir kaimų gatvės	Bendras ilgis
Alantos	141,68	16,95	158,63
Balninkų	80,95	18,66	99,61
Čiulėnų	113,19	14,40	127,59
Dubingių	65,53	7,14	72,67
Giedraičių	106,39	12,79	119,18
Inturkės	119,05	6,87	125,92
Joniškio	87,93	10,09	98,02
Luokesos	85,89	11,89	97,78
Mindūnų	46,20	5,19	51,39
Suginčių	187,22	15,72	202,94
Videniškių	58,72	7,97	66,69
Molėtų miestas	-	26,95	26,95
Iš viso:	1092,75	154,62	1247,37

Šaltinis: Vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema (Utenos apskritis, Molėtų rajono savivaldybė)

Keleivių vežimui organizuoti būtina infrastruktūra. Molėtų rajonas yra rytinėje Lietuvos dalyje šalia magistralės Vilnius – Utena beveik pačiame Aukštaitijos viduryje (Aukštaičių aukštumoje). Rajonas ribojasi su Vilniaus, Širvintų, Ukmergės, Anykščių, Utenos ir Švenčionių rajonais, yra patogioje geografinėje padėtyje. Molėtų miestas nuo didžiausių miestų

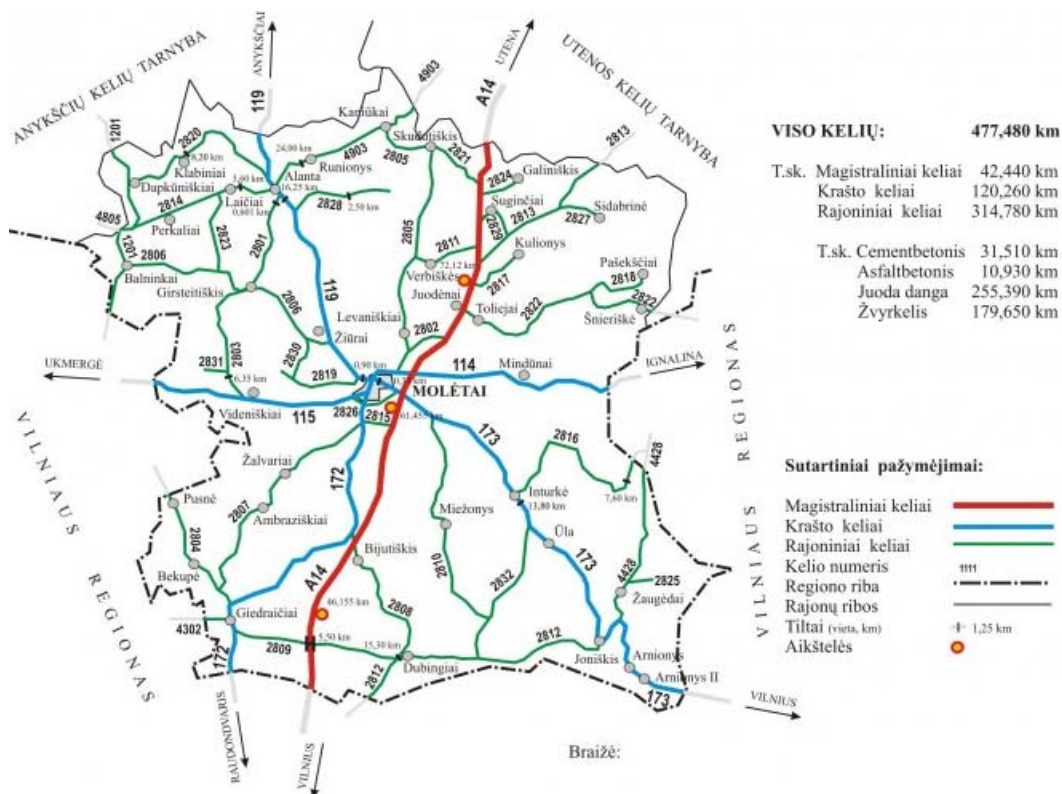
⁴ http://www.bibliotekospazangai.lt/Lists/Biblioteku_sarasas/AllItems.aspx



nutolęs: nuo Vilniaus – 64 km, nuo Kauno – 112 km, nuo Klaipėdos – 306 km, nuo Šiaulių – 180 km, nuo Panevėžio – 101 km. Iš Molėtų veda keliai į Vilnių, Uteną, Ukmergę, Pabradę, Ignaliną, Anykščius.

Molėtų rajono susisiekimo sistemą sudaro kelių transportas. Rajono teritoriją kerta kelias A14 (Utena – Vilnius). Šis magistralinis kelias jungiasi su keliu A6 (Kaunas – Zarasai – Daugpilis). Dėka šio kelio Molėtų rajonas turi gerus transportinius ryšius su Latvija. Kelias tarp Vilniaus ir Molėtų bei Molėtų aplinkkelis buvo atidarytas 1987 m. Gerai išvystytas valstybinės reikšmės kelių tinklas: penki krašto keliai, 33 rajoniniai keliai. Dauguma jų yra asfaltuoti, tačiau dar rajone yra ir žvyrkelių (žvyrkelis sudaro apie 38 proc. valstybinės reikšmės kelių).

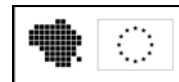
Informacija apie Molėtų rajone esančius valstybinės reikšmės kelius (magistralinius, krašto ir rajoninius) pateikta 4.2.1 paveiksle.



4.2.1 pav. Molėtų kelių tarnybos magistralinių, krašto ir rajoninių kelių schema

Šaltinis: VĮ „Utenos regiono keliai“ (<http://www.urk.lt/index.php?191999961>)

Vietiniai rajono keliai sudaro didžiausią rajono kelių ilgį. Remiantis Statistikos departamento duomenimis, 2006-2009 m. vietinės reikšmės kelių ilgis nesikeitė (žr. 4.2.3 lentelė). Minėtu laikotarpiu vietinės reikšmės automobilių kelių su danga, su patobulinta danga, žvyro kelių ir grunto kelių ilgis liko nepakitęs. Kaip ir visoje Lietuvoje, didžioji dalis vietinės reikšmės kelių Molėtų rajone yra su žvyro danga. 2009 m. vietinės reikšmės su patobulinta kelių danga (asfalto, betono) dalis Molėtų rajone siekė tik 6,47 proc. Utenos apskrityje ir bendrai Lietuvoje šie rodikliai buvo gerokai didesni (atitinkamai 10,71 proc. ir 17,10 proc.). Tai rodo, kad Molėtų rajono savivaldybėje vietinės reikšmės kelių dangai tobulinti neskiriama pakankamai lėšų.



4.2.3 lentelė. Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis Molėtų rajone 2006-2009 m., km

	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.
Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis	1 668	1 668	1 668	1 668
Vietinės reikšmės automobilių kelių su danga ilgis	979	979	979	979
Vietinės reikšmės automobilių kelių su patobulinta danga ilgis	108	108	108	108
Žvyro kelių ilgis	871	871	871	871
Grunto kelių ilgis	689	689	689	689

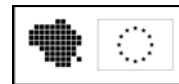
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (<http://db1.stat.gov.lt/statbank/default.asp?w=1600>)

Kaip teigiama Molėtų rajono savivaldybės plėtros plane 2011-2017 metams, nemažoje Molėtų rajono dalyje yra Aukštaitijos nacionalinio ir Labanoro regioninio parko teritorijos. Į šiuos parkus vedantys ir jų teritorijose esantys kai kurie valstybiniai keliai yra su žvyro dangą. Juos išasfaltavus būtų didelis patogumas gamtos mylėtojams, tai padėtų šio krašto turizmo plėtrai. Asfalto dangą turintys privažiavimai prie rajono vandens telkinių taip pat sudaro tik mažą dalį visų kelių. Žvyrkeliai ir keliai be dangos (gruntuoti), nesutvarkyti privažiavimai prie lankytinų objektų, nepakankamas turistinių trasų ženklavimas, apžvalginių aikštelių trūkumas nesudaro tinkamų sąlygų automaršrutų pasiūlai, neužtikrintas turistų saugumas ir patogumas, norint pasiekti lankytinus gamtos ar kultūros paveldo objektus. Prasta rajono kelių infrastruktūra labiausiai riboja autoturizmą ir bendrai stabdo turizmo plėtrą rajone.

Molėtų rajono savivaldybės mero 2010 metų veiklos ataskaitoje pabrėžiama, kad nesant pakankamai lėšų, aktualia problema išlieka vietinės reikšmės kelių priežiūra ir tinkamos būklės palaikymas. Molėtų rajone yra įsikūrę nemažai poilsiautojų, kurie yra pasistatę sodybas ir šiltuoju metų laiku čia gyvena. Sezono metu jų skaičius svyruoja nuo 10 iki 17 tūkst., tačiau Kelių priežiūrai skiriamų lėšų metodikoje nėra kriterijų, kurie atsižvelgtų į sezoniskai gyvenančių ir turinčių savo sodybas poreikius. Todėl 2010 m. vietinės reikšmės keliams prižiūrėti buvo gauta 1 598 mln. Lt, t.y. 1 vietinės reikšmės kilometrui teko 1,28 tūkst. Lt, įskaičiuojant ir sniego valymą. Atsižvelgiant į prastą rajono kelių konstruktyvo būklę, tokios lėšos yra nepakankamos.

Pagrindinis keleivių pervežimo rajone paslaugų teikėjas yra UAB „Molėtų autobusų parkas“, kuris teikia reguliarias keleivių pervežimo paslaugas priemiestyje bei tarp miestiniais maršrutais. 2010 m. UAB „Molėtų autobusų parkas“ metinio pranešimo duomenimis, bendrovės autobusai aptarnavo 40 vietinio susisiekimo ir 5 tolimojo susisiekimo maršrutus. Paslaugoms teikti bendrovė naudojo 24 autobusus, kurių eksploataavimo trukmė siekia 11-34 metus. Moraliai ir fiziškai nusidėvėjusi techninė bazė sunkina įmonės veiklą, autobusai dažnai genda, prarandamos pajamos, didėja remonto sąnaudos. Siekiant gerinti viešojo transporto prieinamumą ir saugumą, 2009 m. Savivaldybė paėmė paskolą ir nupirko 4 naujus autobusus, kurie suteikė įmonei ekonominio ir finansinio stabilumo, o gyventojams – geresnes susisiekimo sąlygas.

Statistikos departamento duomenimis, Savivaldybėje mažėja keleivių vežimas viešuoju transportu. Jei 2005 m. buvo vežta 0,6 mln. keleivių (apyvarta – 9,4 mln. keleivio km), tai 2009 m. keleivių skaičius sumažėjo iki 0,5 mln. Lt (apyvarta – 6,0 mln. keleivio km). 2010 m. 101 tūkst. Molėtų rajono gyventojų važiuojo tolimojo susisiekimo maršrutais (2009 m. – 98 tūkst.), 326 tūkst. gyventojų – vietinio (priemiestinio) susisiekimo maršrutais (2009 m. – 377 tūkst.). Pagrindinės keleivių mažėjimo priežastys: individualių lengvųjų automobilių skaičiaus didėjimas (lyginant su 2005 m., 2009 m. Molėtų rajone individualių lengvųjų automobilių skaičius išaugo 21 proc., nuo 9 034 iki 10 925), gyventojų mažėjimas kaimo vietovėse, keleivių nesinaudojimas viešuoju transportu važiuojant į darbą. Gyventojų mažėjimas kaimo vietovėse turi įtakos ir mokinių skaičiaus kaime mažėjimui.



2005-2009 m. sumažėjo ir vidutiniškai vienam gyventojui tenkančių kelionių skaičius nuo 24,6 iki 21 kelionės. Panaši situacija pastebima ir Utenos apskrityje bei visoje Lietuvoje. Vis dėlto, lyginant su apskrities vidurkiu, Molėtų rajono savivaldybėje gyventojai viešuoju transportu naudojasi dažniau. 2009 m. vienam rajono gyventojui vidutiniškai teko 21 kelionė autobusu, tuo tarpu Utenos apskrityje – 10,6 kelionės. Iš Molėtų viešuoju transportu galima pasiekti Anykščius, Biržus, Druskininkus, Ignaliną, Kauną, Kupiškį, Panevėžį, Rokiškį, Uteną, Vilnių bei Zarasus, be persėdimų toliausiai galima nuvažiuoti į Druskininkus.

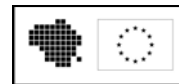
Nagrinėjant konkrečiai potencialių kurortinių teritorijų pasiekiamumą, pažymėtina, kad į Balninkus ir Dubingius viešasis transportas vyksta tik darbo dienomis. Tai yra priemiesčio maršrutai. Susisiekimo iš Molėtų su šiomis vietovėmis savaitgaliais nebuvimas mažina turistų srautus. Norint gauti kurortinės teritorijos statusą šioms vietovėms, turėtų būti išspręsti susisiekimo klausimai. Mindūnai ir Inturkė pasiekiami kasdien, vykstant tarp miestiniais maršrutais į Ignaliną per Labanorą ir į Vilnių per Pabradę.

Molėtų rajono savivaldybėje nėra geležinkelio linijų. 2010 m. baigto rengti Utenos apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano projekto duomenimis, Utenos apskrities teritorijoje neplanuojama tiesti naujų geležinkelio atšakų, naikinti esamų ir eksploatuojamų geležinkelių linijų iki 2017 m. Minėtu laikotarpiu Utenos apskrityje numatoma tik turistinio rekreacinio kelio siauroju geležinkeliu Panevėžys–Anykščiai–Rubikiai rekonstrukcija ir priežiūra.

Civilinės aviacijos sektoriuje numatoma plėtoti mažesnius civilinius ir sportinius aerodromus, tarp kurių galima paminėti ir Molėtų aerodromą, įsikūrusį vaizdingose Molėtų krašto apylinkėse, Radžiūnų kaime, 55 km atstumu nuo Vilniaus miesto centro, 15 km nuo Molėtų. Aerodromas oficialiai atidarytas 2002 m. Jis eksploatuojamas ištisus metus, gali priimti visų tipų orlaivius iki 6000 kg masės, kuriems užtenka kilimo ir tūpimo tako (KTT) ilgio. Aerodrome įrengta vėjarodė, veikia radijo ryšys. Atskirai įrengta sraigtasparnių tūpimo aikštelė, kurioje gali leistis visų tipų sraigtasparniai. Aerodrome yra pakankamai vietos saugiai laikyti atskridusius orlaivius, įrengti asfaltuoti privažiavimai, automobilių stovėjimo aikštelės, vaikams įrengta žaidimų aikštelė. Dviejuose aviaciniuose angaruose galima atlikti orlaivių apžiūrą, techninį aptarnavimą, smulkų remontą. Šiuo metu aerodromas įrengtas pagal visus skrydžių saugumą užtikrinančius reikalavimus ir atitinka griežtus CAA reikalavimus. 2007 m. Lietuvai prisijungus prie Šengeno erdvės, į aerodromą vis daugiau atvykta orlaivių iš įvairių užsienio valstybių. Nuosavais lėktuvais keliaujančių užsienio turistų skaičius daugėja, jie pilną neša ne tik aerodromams, bet ir šalia esantiems miestams. Nors Lietuvoje aviacijos turizmo verslas dar tik gimsta ir jam išaugti gali prireikti ne vieno metų, tačiau pasaulyje tokia nišinio turizmo infrastruktūra, tenkinanti privačiais lėktuvais keliaujančių pasiturinčių turistų poreikius, vis labiau populiarėja. Šiuo atveju netoli Molėtų miesto esantis aerodromas yra palankus plėtoti nišinį aviacinį turizmą, pritraukti daugiau užsienio turistų į šalia esantį Molėtų miestą.

Be UAB „Molėtų autobusų parkas“ ir VšĮ „Molėtų aeroklubas“ susisiekimo paslaugas rajone dar teikia 5 privačios taksi įmonės. Molėtų turizmo ir verslo informacijos centro duomenimis, mieste taksi paslaugas teikia 5 privačios įmonės. 2010 m. Molėtų rajono savivaldybėje buvo išduotos 5 transporto veiklos licencijų kortelės ir 40 leidimų vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais.

Atlikus Molėtų rajone esančių pagrindinių inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų analizę, galima teigti, kad, lyginant visas 5 Bendrajame plane siūlomas steigti kurortines teritorijas, kurortinės teritorijos statuso reikalavimus labiausiai atitinka Molėtų miestas.



Molėtų rajone centralizuotai vanduo tiekiamas visoms siūlomoms steigti kurortinėms teritorijoms. Dėl sparčiai statomų vandens gerinimo įrenginių vandens kokybė atitinka arba artimiausiu metu atitiks higienos normos reikalavimus, tačiau centralizuotomis nuotekų tvarkymo paslaugomis naudojasi tik Molėtų miesto ir Inturkės gyventojai. Kiti rajono gyventojai nuotekas surenka nuotekų rezervuaruose arba išgriebimo duobėse. Karštas vanduo centralizuotai tiekiamas tik vienoje iš siūlomų kurortinių teritorijų – Molėtų mieste. Likusioji šilumos vartotojų dalis Molėtų rajone vartoja šilumą ir karštą vandenį, pagamintą individualiuose šilumos gamybos įrenginiuose, dažniausiai naudojančiuose kietą kurą (medieną, anglis), rečiau suskystintas dujas.

Esama Molėtų rajono elektros tinklų sistemos schema užtikrina aukštą elektros energijos tiekimo patikimumo lygį ir gali dar ilgą laiką tenkinti didėjančius energijos poreikius rajone. Telekomunikacijos ir elektorinių ryšių infrastruktūra yra gerai išplėtotą. Rajone įrengta nemažai viešųjų interneto prieigos taškų, mieste veikia belaidis internetas.

Molėtų rajonas turi gerai išvystytą kelių tinklą. Rajono teritoriją kerta magistralinis kelias A14 (Utena – Vilnius). Gerai išvystytas valstybinės reikšmės kelių tinklas: 5 krašto keliai, 33 rajoniniai keliai. Dauguma jų yra asfaltuoti, tačiau rajone dar yra ir žvyrkelių. Didžioji dalis vietinės reikšmės kelių taip pat turi žvyro dangą. Vietinės reikšmės kelių su žvyro danga dalis Molėtų rajone didesnė nei Utenos apskrityje ir Lietuvoje. Tai rodo, kad Molėtų rajono savivaldybėje vietinės reikšmės kelių dangai tobulinti neskiriama pakankamai lėšų.

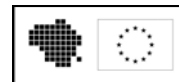
Pagrindinis keleivių pervežimo rajone paslaugų teikėjas yra UAB „Molėtų autobusų parkas“. 2010 m. bendrovės autobusai aptarnavo 40 vietinio susisiekimo ir 5 tolimojo susisiekimo maršrutus. Molėtų mieste susisiekimo paslaugas taip pat teikia 5 taksi paslaugų teikėjai. Rajone nėra geležinkelio linijų, tačiau netoli miesto yra Molėtų aerodromas, kuris gali padėti pritraukti į miestą daugiau užsienio šalių turistų, keliaujančių nuosavais lėktuvais.

Nors susisiekimo komunikacijos rajone yra gerai išvystytos, tačiau viešojo transporto paslaugomis Molėtų rajone kasmet naudojasi vis mažiau gyventojų. Viena iš pagrindinių priežasčių yra didėjantis individualių lengvųjų automobilių skaičius. Atsižvelgiant į tokias tendencijas, galima daryti prielaidą, kad vis daugiau gyventojų ateityje Molėtų rajoną aplankys lengvaisiais automobiliais, todėl labai svarbu plėtoti autoturizmo vystymui reikalingą infrastruktūrą, tvarkant kelius, privažiavimus prie lankytinų objektų, įrengiant apžvalginę aikštelę, atliekant turistinių trasų ženklavimo darbus, kt.

4.3. APLINKOSAUGINIAI REIKALAVIMAI

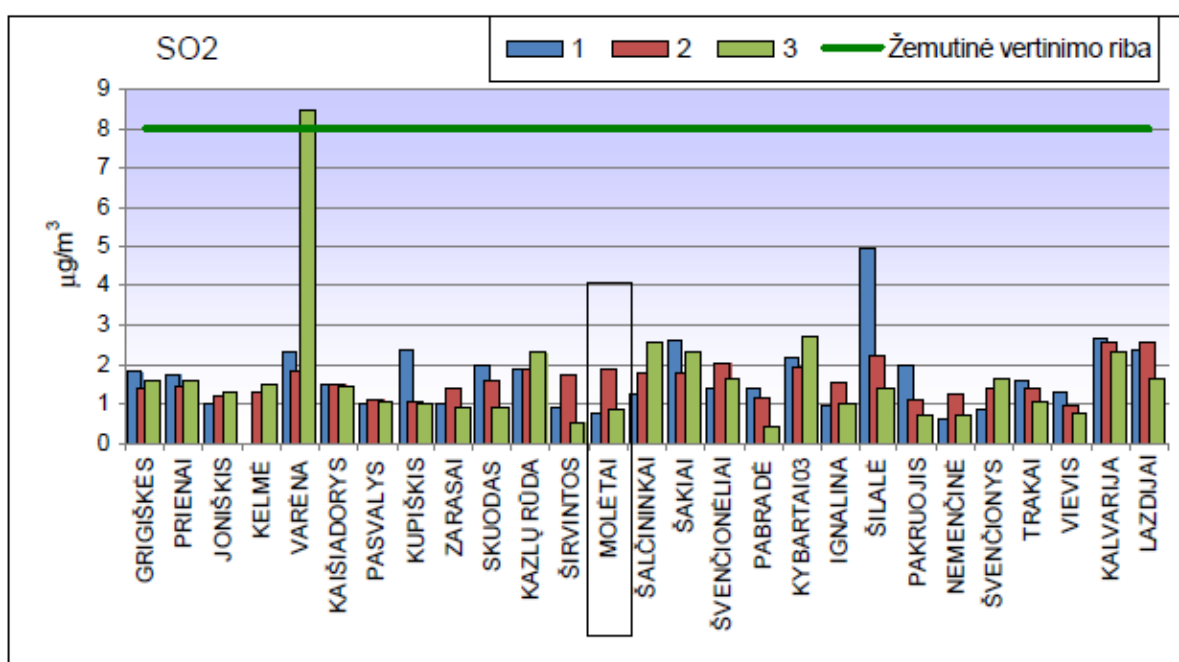
Aplinkos oro užterštumo lygis. Aplinkos oro kokybės tyrimai difuziniais ėmikliais yra vienas iš būdų įvertinti oro kokybę tose teritorijose, kur neatliekami nuolatiniai matavimai. Tam tikslui tinka pasyviųjų sorbentų panaudojimas ypač, kai reikia įvertinti integruotą teršalo koncentracijos lygį per ilgesnį laiko periodą. Pasyvieji sorbentai – tai nedideli vamzdeliai, kurių vienas galas yra pripildytas sorbento, gebančio savyje kaupti teršalus iš aplinkos oro. Praėjus nustatytam laikui, kelioms dienoms ar net savaitėms, vamzdelis uždaromas ir siunčiamas į laboratoriją cheminei analizei.

2010 m. lapkričio mėn. buvo pradėtas vykdyti projektas „Lietuvos oro kokybės monitoringo sistemos modernizavimas naudojant difuzinius ėmiklius“, kurio trukmė – 13 mėn. Vienas iš projekto uždavinių – įvertinti tokių aplinkos oro teršalų kaip sieros dioksidas (SO₂), azoto dioksidas (NO₂), lakieji organiniai junginiai (benzenas) vidutinių metinių koncentracijų erdvinį pasiskirstymą visoje Lietuvos teritorijoje. Tam tikslui parinktose tyrimų vietose Vilniaus ir Kauno aglomeracijose bei kitose Lietuvos gyvenvietėse, kuriose gyventojų skaičius ne



mažesnis kaip 5 tūkst. gyventojų, bei papildomose vietovėse visoje Lietuvos teritorijoje kas 50 km, naudojant difuzinius ėmiklius, atliekami indikatorinio lygio minėtų teršalų koncentracijų matavimai.

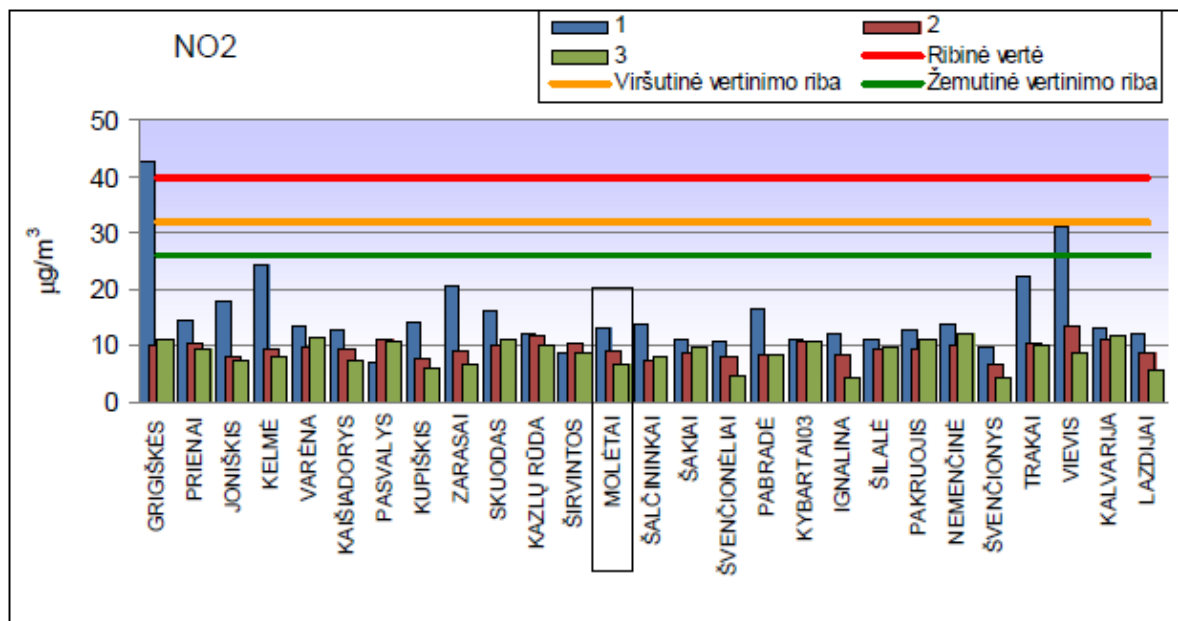
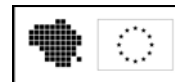
2011 m. kovo mėn. pateikta pirmo etapo (2010.11.03-2010.12.01) tyrimų rezultatų apžvalga. Sieros dioksido (SO₂) koncentracija didžiuosiuose Lietuvos miestuose – Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose matuota 8 vietose, Alytuje ir Marijampolėje – 4, o likusiuose 53 Lietuvos miestuose SO₂ koncentracija buvo tiriama 3 vietose. Tam, kad rezultatai kuo objektyviau reprezentuotų transporto, pramonės įtaką, apibūdintų užterštumo lygį gyvenamuosiuose mikrorajonuose ir miestų centruose – dažnai ir gausiai žmonių lankomose vietose arba miestų foninėse vietose, tyrimai buvo atliekami skirtingose miestų dalyse. Pirmo tyrimų etapo rezultatai rodo, kad sieros dioksido koncentracijos Lietuvos miestų (išskyrus Varėną) aplinkos ore yra nedidelės ir neviršija nustatytų normų. Kaip matyti 4.3.1 paveiksle, SO₂ koncentracija Molėtų mieste yra viena mažiausių ir neviršija žemutinės vertinimo ribos.



4.3.1 pav. I-ojo etapo metu eksponuotų difuzinių ėmiklių SO₂ analizės rezultatai Lietuvos miestuose (zonoje)

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra (<http://oras.gamta.lt/cms/index?rubricId=480cd641-f93b-4070-8a51-41f768c5b898>)

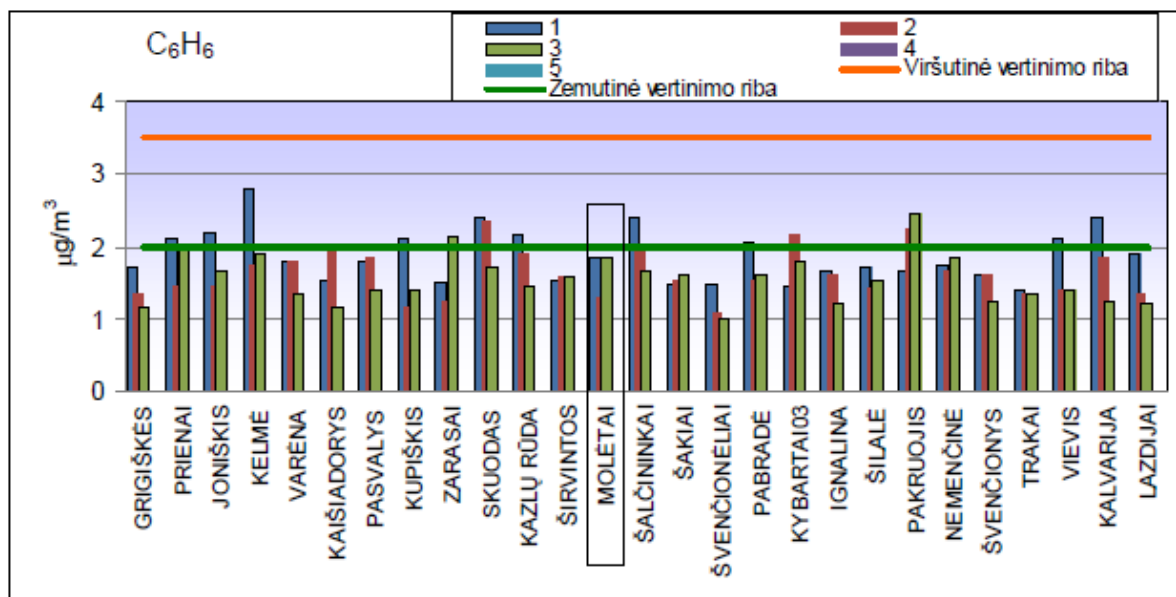
53 Lietuvos miestuose azoto dioksido (NO₂) koncentracija buvo matuota 3 vietose. Ribinė NO₂ vertė buvo viršyta Grigiškėse (42.8 µg/m³) – tyrimo taške, esančiame prie A1 kelio. A1 kelio įtaka ženkliai NO₂ koncentracijai ir tyrimo taške, esančiame Vievyje prie Kauno g. ir A1 kelio (31.2 µg/m³). Azoto dioksido koncentracijos buvo labai arti žemutinės vertinimo ribos Jonavoje (25.3 µg/m³). Kaip matyti 4.3.2 paveiksle, NO₂ koncentracija Molėtų mieste yra viena mažiausių.



4.3.2 pav. I-ojo etapo metu eksponuotų difuzinių ėmiklių NO₂ analizės rezultatai Lietuvos miestuose (zonoje)

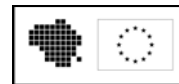
Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra (<http://oras.gamta.lt/cms/index?rubricId=480cd641-f93b-4070-8a51-41f768c5b898>)

Tyrimų duomenys rodo, kad tik 18 Lietuvos miestų benzeno (C₆H₆) koncentracijos nesiekė viršutinės vertinimo ribos. Didžiausios benzeno koncentracijos matuotos Tauragėje, Telšiuose, Plungėje, Garliavoje prie intensyvaus eismo gatvių ir gyvenamuosiuose mikrorajonuose. Molėtų mieste benzeno koncentracija nesiekė žemutinės vertinimo ribos (žr. 4.3.3 pav.).



4.3.3 pav. I-ojo etapo metu eksponuotų pasyvių sorbentų benzeno analizės rezultatai Lietuvos miestuose (zonoje)

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra (<http://oras.gamta.lt/cms/index?rubricId=480cd641-f93b-4070-8a51-41f768c5b898>)



Kaip rodo 4.3.1-4.3.3 paveiksluose pateikti duomenys, sieros dioksido, azoto dioksido ir benzeno koncentracijos Molėtų mieste yra nedidelės, t.y. visais atvejais neviršija žemutinės vertinimo ribos.

Aplinkos oro užterštumo lygis Molėtuose neviršija ir ribinių verčių, nustatytų Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normose, patvirtintose aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 (Žin., 2001, Nr. 106-3827; 2010, Nr. 82-4364). Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu normų ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatai, svyruoja nuo $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (1 parai) iki $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (1 valandai), augmenijos apsaugai – $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Kaip matyti 4.3.1 paveiksle, Molėtų mieste sieros dioksido koncentracija nesiekė $2 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Remiantis Aplinkos oro užterštumo azoto dioksidu ir azoto oksidais normomis, ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatai, gali svyruoti nuo $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (kalendoriniams metams) iki $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (1 valandai), augmenijos apsaugai – $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Kaip matyti 4.3.2 paveiksle, Molėtų mieste azoto dioksido koncentracija nesiekė $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Aplinkos oro užterštumo benzeno ribinė vertė, nustatyta žmonių sveikatos apsaugai, turi neviršyti $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. 4.3.3 paveiksle matyti, kad Molėtų miesto atveju benzeno koncentracija neviršija ir $2 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Informacijos apie Molėtų miesto aplinkos oro užterštumą anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ar ozonu nėra, nes tokie tyrimai nebuvo daryti. Jokie tyrimai nebuvo daryti ir kitose Molėtų rajono gyvenvietėse, tame tarpe ir kitose galimose Molėtų rajono kurortinėse teritorijose: Balninkuose, Mindūnuose, Inturkėje ar Dubingiuose. Atsižvelgiant į tai, kad orą teršiančių veiksnių (transporto, pramonės, kt.) įtaka mažose gyvenvietėse yra žymiai mažesnė nei pačiame mieste, galima daryti prielaidą, kad kitose potencialiose Molėtų rajono kurortinėse teritorijose, taip pat kaip ir Molėtų mieste, oro užterštumas sieros dioksidu, azoto dioksidu ir benzeno neviršija ribinių verčių.

Natūralių paviršinių vandens telkinių ekologinė būklė. Molėtų rajonas patenka tarp 5 švariausių Lietuvos rajonų, kuriuose tiriamų ežerų ir tvenkinių ekologinė būklė yra labai gera.⁵

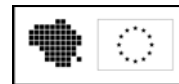
Informacija apie natūralių paviršinių vandens telkinių ekologinę būklę visoje Lietuvoje pateikta Aplinkos apsaugos agentūros vandens telkinių interaktyviame žemėlapyje.⁶ Šiame žemėlapyje pateikti visų vandens telkinių identifikavimo rezultatai, kartu nurodant paviršinių vandens telkinių ekologinę būklę ir ekologinį potencialą. Ežerų ekologinė būklė buvo vertinama 2009 m.

Atsižvelgiant į tai, kad Molėtų rajone yra virš 200 ežerų, šiame investiciniame projekte vertinama tik vandens telkinių, esančių šalia potencialių kurortinių teritorijų, ekologinė būklė. Netoli Molėtų yra Dūrių, Luokesos, Bebrusų, Siesarties, Kirneilio ežerai. Visų šių ežerų, išskyrus Dūrių ežerą, ekologinė būklė vertinama kaip labai gera. Dūrių ežero ekologinė būklė yra gera. Visi minėti ežerai atitinka geros ekologinės būklės/gero ekologinio potencialo reikalavimus.

Inturkė įsikūrusi Galuonų ežero Gėluoto įlankos šiauriniame krante. 3 km į šiaurės rytus yra Kertuojų ežeras, 2 km į rytus – Išnarų ežeras. Kertuojų ir Išnarų ežerų ekologinė būklė yra

⁵ http://www.alfa.lt/straipsnis/11712692/Ekspertai..svariausi.ir.labiausiai.uztersti.Lietuvos.vandens.telkiniai=2011-06-26_09-00/

⁶ <http://vanduo.gamta.lt/cms/index>



gera, Galuonų ežero – labai gera. Šių ežerų vanduo atitinka geros ekologinės būklės/gero ekologinio potencialo reikalavimus.

Mindūnai išsidėstę Stirnių ežero pietvakarinėje pakrantėje. Šio ežero ekologinė būklė yra labai gera. Kitoje pusėje yra Baltųjų Lakajų ežeras, kurio ekologinė būklė taip pat yra labai gera, abu ežerai atitinka geros ekologinės būklės/gero ekologinio potencialo reikalavimus.

Vakariniame Balnininkų miestelio pakraštyje telkšo Alaušų ežeras. Šio ežero ekologinė būklė yra gera ir atitinka geros ekologinės būklės/gero ekologinio potencialo reikalavimus.

Dubingiai įsikūrę prie ilgiausio Lietuvoje Asvejos ežero, kuris taip pat kartais vadinamas Dubingių vardu, šiauriniame krante. Šio ežero ekologinė būklė yra labai gera, atitinka geros ekologinės būklės/gero ekologinio potencialo reikalavimus.

Ūkio subjektų požeminio vandens stebėseną. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos duomenimis, Molėtų rajone yra 10 ūkio subjektų, atliekančių požeminio vandens stebėseną. Šie subjektai, jų vykdomos programos, objektų tipai, kita informacija ir vykdomų programų apibendrinti rezultatai pateikiami 1 priede.

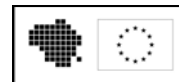
Pačiame Molėtų mieste požeminio vandens stebėseną atlieka 2 degalinės, UAB „Molėtų šiluma“ Molėtų miesto katilinė ir Molėtų miesto Stacijavos kietų buitinių atliekų sąvartynas. Abiejų degalinių veikla neigiamo poveikio požeminio vandens kokybei neturi. UAB „Molėtų šiluma“ Molėtų miesto katilinės požeminio vandens monitoringas 2010 m. buvo vykdytas pirmą kartą. Neigiamo poveikio katilinės veikla neturi, tačiau jos aplinkoje stebima tarša azoto junginiais (Molėtų miesto viename gręžinyje nitratai viršijo ribines vertes). Šiek tiek sudėtingesnė situacija su Molėtų miesto Stacijavos kietų buitinių atliekų sąvartynu. Nuo sąvartyno nutekančiame vandenyje padidintos chloridų, natrio, bendrosios mineralizacijos vertės, kai kurių metalų koncentracijos viršija ribines vertes (RV).

Kitose degalinėse ir sąvartynuose Molėtų rajone gruntinis vanduo buvo švarus. Nei vienas tirtas komponentas neviršijo pavojingų medžiagų didžiausios leistinos koncentracijos (DLK) ir ribinių verčių (RV). Tik viename objekte rajono teritorijoje (išskyrus Molėtų miestą) buvo juntamas tam tikras poveikis, kai nitratų koncentracija viename gręžinyje šiek tiek viršijo RV. Tai – UAB „Naujasodžio agrofirma“ priklausantis gyvulininkystės kompleksas Toliejų kaime, Čiulėnų seniūnijoje.

Vietovės akustinė aplinka turi atitikti reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatyme (Žin., 2004, Nr. 164-5971) ir Lietuvos higienos normoje HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. V-555 (Žin., 2007, Nr. 75-2990).

Remiantis šiais dokumentais, Molėtų rajono savivaldybės užsakymu kiekvienais metais atliekami akustinio triukšmo matavimai prie 9 pagrindinių Molėtų rajono lankytinų vietų (Ligoninės, miesto švietimo įstaigų, pliažo, Molėtų rajono savivaldybės aikštės, Molėtų miesto pėsčiųjų tako nuo Jaunimo iki S. Neries gatvių teritorijoje). Rajono teritorijoje (ne mieste) triukšmo matavimai atliekami Videniškių miesto aikštėje prie kultūros namų ir Alantos miestelio centrinėje aikštėje.

Triukšmo matavimai atliekami remiantis Lietuvos higienos norma HN 33:2007, LST ISO 1996-1:2005, LST ISO 1996-2:2008. Matavimų rezultatai parodė, kad 2008 – 2010 m. nei prie vieno objekto ekvivalentinis garso slėgio lygis dB A neviršijo maksimalaus garso slėgio lygio dB A. Detaliau 2008 – 2010 m. akustinio triukšmo matavimų rezultatai pateikti šiuos studijos 2-4 prieduose, akustinio triukšmo parametrų tyrimų protokoluose.



Kitose galimose Molėtų rajono kurortinėse teritorijose (Balninkuose, Mindūnuose, Inturkėje ir Dubingiuose) jokie akustinio triukšmo matavimai neatliekami.

Vietovės elektromagnetinė tarša negali viršyti ribinių verčių, nustatytų Lietuvos higienos normose: HN 80:2000 „Elektromagnetinis laukas darbo vietose ir gyvenamojoje aplinkoje. Parametrų normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 kHz–300 GHz dažnių juostose“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2000 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 361 (Žin., 2000, Nr. 53-1548), ir HN 104:2000 „Gyventojų sauga nuo elektros oro linijų sukuriamų elektrinių laukų“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2001 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. 4 (Žin., 2001, Nr. 4-109).

2011 m. rugsėjo 14 d. Utenos visuomenės sveikatos centro rašte Nr. S-690 teigiama, kad, vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 81:2005 „Judriojo radijo ryšio sistemų bazinės stotys“ reikalavimais, radiotechninių objektų valdytojai yra įpareigoti patys vykdyti elektromagnetinės taršos tyrimus. UAB „Tele2“, UAB „Omnitel“, UAB „Bitė Lietuva“ judriojo radijo ryšio bazinės stoties valdytojai turi savo stotis Joniškio seniūnijoje (Skardžių kaime), Alantos seniūnijoje (Antaliežių kaime), Mindūnų seniūnijoje (Padvarnių kaime), Inturkės seniūnijoje (Bulaučiznos kaime), Molėtų mieste (Vilniaus ir Melioratorių gatvėse). 2009 – 2011 m. atlikus šių objektų elektromagnetinės taršos tyrimus, gauti rezultatai parodė, kad energijos srauto tankis leidžiamų verčių neviršijo. Leidžiama vertė (energijos srauto tankis) siekia iki $10 \mu\text{W}/\text{cm}^2$. Visų objektų elektromagnetinės taršos tyrimų rezultatai siekė $0,1 - 0,2 \mu\text{W}/\text{cm}^2$.

Pažymėtina, kad nuo 2011 m. gegužės 1 d. įsigaliojo nauja Lietuvos higienos norma HN 80:2011 „Elektromagnetinis laukas darbo vietose ir gyvenamojoje aplinkoje. Parametrų normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 kHz–300 GHz radijo dažnių juostose“ (Žin., 2011, Nr. 29-1374), kuri pakeitė Lietuvos higienos normą HN 80:2000, tačiau elektromagnetinio lauko intensyvumo parametrų leidžiamos vertės gyvenamojoje aplinkoje nepasikeitė, t.y. energijos srauto tankis negali viršyti $10,0 \mu\text{W}/\text{cm}^2$.

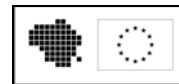
Per paskutinius 5 metus Utenos visuomenės sveikatos centras nevykdė oro linijų sukuriamo elektrinio lauko monitoringo gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose. Nuo 2011 m. lapkričio 1 d. įsigaliojus naujai higienos normai HN 104:2011 „Gyventojų sauga nuo elektros oro linijų sukuriamo elektromagnetinio lauko“, elektromagnetinio lauko matavimus turės vykdyti perdavimo sistemos operatorius arba gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų statytojas (užsakovas).

Vietovės rekreacinis miškas neturi būti erkių encefalito arba Laimo ligos endeminis židinis. 2011 m. rugpjūčio 30 d. Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro (toliau – Centro) pateiktame rašte Nr. 4R-602 teigiama, kad Centro duomenimis, Molėtų rajono savivaldybės teritorijoje per paskutinius penkerius metus erkių stebėjimai ir tyrimai vykdomi nebuvo.

4.3.1 lentelėje pateikti Molėtų rajono sergamumo erkiniu encefalitu ir Laimo liga rodikliai, lyginant bendrai su Lietuvos vidurkiu. Molėtų rajone sirgę asmenys šiomis ligomis užsikrėtė Sugincių, Luokesos, Čiulėnų, Mindūnų, Giedraičių, Dubingių, Inturkės seniūnijose.

4.3.1 lentelė. Sergamumas erkinių platinamomis ligomis Molėtų rajone ir Lietuvoje 2006-2010 m. 10 tūkst. gyventojų

Metai	Erkinis encefalitas		Laimo liga	
	Molėtų rajonas	Lietuva	Molėtų rajonas	Lietuva
2006	4,2	13,5	20,1	59
2007	0,4	0,7	1,7	4,1
2008	0	0,7	1,7	3,4



Metai	Erkinis encefalitas		Laimo liga	
	Molėtų rajonas	Lietuva	Molėtų rajonas	Lietuva
2009	1,3	1,8	6,4	10,7
2010	2,7	1,8	3,1	7,7

Šaltinis: Užkrečiamų ligų ir AIDS centras

Kaip matyti 4.3.1 lentelėje, 2006 – 2010 m. sergamumas Laimo liga Molėtų rajone nei vienas metai neviršijo vidutinių Lietuvos rodiklių. Sergamumo erkiniu encefalitu rodikliai 2006 – 2009 m. Molėtų rajone taip pat buvo mažesni, lyginant su Lietuvos vidurkiu, išskyrus 2010 m., kai sergamumas erkiniu encefalitu Molėtų rajone šiek tiek viršijo Lietuvos vidurkį.

Vietovėje neturi būti įmonių, į aplinkos orą išmetančių sveikatai kenksmingas chemines medžiagas, taip pat medžiagas, suteikiančias aplinkos orui pašalinį kvapą. Įmonės, veikiančios energetikos, naudingųjų iškasenų, chemijos pramonėje, užsiimančios atliekų tvarkymu, metalų gamyba ir apdirbimu, bei kita ūkine veikla, kuri turi įtakos aplinkai, privalo išsiimti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimus, t.y. rašytinius sprendimus arba jų dalis, suteikiančias teisę eksploatuoti visus įrenginius arba jų dalis pagal sąlygas, atitinkančias Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių reikalavimus. Vienas TIPK leidimas gali suteikti teisę eksploatuoti toje pačioje veiklos vietoje esančius kelis technologiškai nesusijusius įrenginius su sąlyga, kad juos visus eksploatuoja tas pats veiklos vykdytojas.

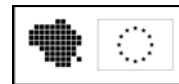
Molėtų rajono savivaldybės duomenimis, šiuo metu rajone yra išduota ir galioja 29 TIPK leidimai. Leidimai išduoti šiems objektams/įrenginiams: nuotekų valymo įrenginiams, katilinėms, kiaulių fermoms, eksploatuoti netinkamų transporto priemonių demontavimo aikštelėms, metalų laužo ir atliekų supirkimo aikštelėms, metalų ir antrinių žaliavų supirkimo aikštelei ir kt. Detalesnė informacija apie išduotus TIPK leidimus pateikta 5 priede.

Potencialiose Molėtų rajono kurortinėse teritorijose TIPK leidimai išduoti šioms įmonėms: UAB "Molėtų vanduo" Inturkės seniūnijos nuotekų valymo įrenginiams Inturkėje, Molėtų mieste šie leidimai išduoti 8 įmonėms, kurios eksploatuoja nuotekų valymo įrenginius, katilines, karjerus, metalo laužo supirkimo aikštelę, atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelę ir kt. Netoli Molėtų miesto TIPK leidimai išduoti Levaniškių, Ažubalių kaimuose, Šeikiškės viensėdyje veikiančioms įmonėms. 4 km nuo Dubingių (Giraičių kaime) veikia poilsio namų „Dubingiai“ nuotekų valymo įrenginiai.

Kitose kurortinėse teritorijose (Mindūnuose ir Balninkuose) įmonių, kurioms išduoti TIPK leidimai, nėra.

Utenos regiono aplinkos apsaugos departamento Molėtų rajono agentūros duomenimis, per 2011 metus dėl aplinkos oro reikalavimų nesilaikymo pagal TIPK leidimo sąlygas administracinė atsakomybė nebuvo patraukta jokia įmonė Molėtų rajone, kuri turi TIPK leidimą. Tais pačiais metais Molėtų rajone dėl atliekų deginimo administracinė atsakomybė buvo patraukti 3 fiziniai asmenys. 1 fiziniam asmeniui skirta administracinė bauda, nes jo automobilio išmetamosios dujos viršijo leistinus reikalavimus. Vienas įmonės savininkas patrauktas administracinė atsakomybė dėl to, kad techninio gedimo metu po įmonės ir aplinkines teritorijas pasklido kietosios dalelės iš valymo įrenginių-ciklonų, jis buvo įpareigotas sutvarkyti užterštas vietas. Ši įmonė įsikūrusi Luokesos seniūnijoje, Šeštokiškių kaime, apie 2 km į šiaurės rytus nuo Molėtų.

Tranzitinis krovininis autotransportas turi aplenkti vietovę, važiuodamas jos aplinkkeliu, o jeigu jo nėra, – kelio ženklais nužymėtais valstybinės ar vietinės reikšmės



keliais (gatvėmis). Per visą Molėtų rajoną šiaurės pietų kryptimi praeina magistralinis kelias A14 Vilnius-Utena, kuriuo atliekami pagrindiniai keleivių ir krovinių vežimai po visą Lietuvos teritoriją, prie šių kelių jungiami žemesnių kategorijų (rajoniniai) keliai, kuriais vyksta mažiau intensyvus eismas, o pastarieji susiejami su vietiniais keliais. Molėtų rajono teritorijos, esančios magistralinio kelio Vilnius-Utena atkarpos zonoje (urbanistinės integracijos ašių zona), specialiajame plane pažymima, kad Molėtų rajone šiame kelyje eismo intensyvumas yra didžiausias. Kelio atkarpa, einanti per Molėtų rajoną, yra nuo 40,62 km iki 83,06 km, ruožo ilgis – 42,44 km, eismo intensyvumas šiame kelyje siekia 3 967 – 5 086 automobilius per parą. Lengvasis transportas sudaro 89,6 proc., sunkusis – 10,4 proc. automobilių eismo. Eismo intensyvumas didžiausias būna birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais, mažiausias – gruodžio, sausio ir vasario mėnesiais.

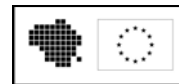
Be magistralinio kelio, kuriame sunkiojo transporto intensyvumas siekia nuo 405 iki 535 transporto priemonių per parą, didžiausias sunkiojo transporto intensyvumas yra krašto kelyje 115 Ukmergė-Molėtai (112 sunkiojo transporto priemonių per parą). Abu šie keliai eina per vieną iš siūlomų kurortinių teritorijų, t.y. Molėtus. Dar vienas krašto kelias 114 Molėtai-Ignalina eina per kitą potencialią kurortinę teritoriją – Mindūnus, tačiau sunkiojo transporto intensyvumas šiame kelyje yra pakankamai nedidelis (45 sunkiojo transporto priemonės per parą). Inturkė kerta krašto kelias 173, sunkiojo transporto intensyvumas – 32 transporto priemonės per parą. Kitose galimose kurortinėse teritorijose (Dubingiuose ir Balninkuose) sunkusis transportas važiuoja rajoniniais keliais, kurie kerta gyvenvietes.

Siekiant sumažinti tranzitinio krovinio autotransporto srautus per Molėtų miestą, 1987 m. kartu su keliu Vilnius-Molėtai buvo atidarytas pietinis Molėtų aplinkkelis. Molėtų aplinkkelis yra rajoninis kelias (kelio Nr. 2826), jo ilgis – 3,49 km. Iš visų rajoninių kelių šiame kelyje eismo intensyvumas Molėtų rajone yra didžiausias. Aplinkkelis jungia krašto kelią 115 Ukmergė-Molėtai su magistraliniu keliu A14 Vilnius-Utena. Aplinkkeliu pravažiuoja 1 037 transporto priemonės per parą, iš kurių 193 sunkiojo transporto priemonės, tai sudaro 18,61 proc. eismo intensyvumo.

Molėtų rajono centro gatvės nėra pritaikytos intensyviajam eismui. Krašto kelias 173 Molėtai-Pabradė praeina Inturkės gatve, 115 Ukmergė-Molėtai – Statybininkų gatve, 119 Molėtai-Anyškščiai – Dariaus ir Girėno gatve, krašto keliai 114 Molėtai-Kaltanėnai-Ignalina ir 172 Raudondvaris-Giedraičiai-Molėtai susikerta Vilniaus gatvėje. Transporto priemonės, tame tarpe ir krovininės, važiuojančios iš kelių Vilnius-Utena, Molėtai-Kaltanėnai-Ignalina, prieš patekdamos į krašto kelią 119 Molėtai-Anyškščiai, pravažiuoja per Molėtų miestą. Pravažiuojantis sunkiasvoris transportas kelia didelį triukšmą, teršia aplinką, gadina gatvės dangą. Perspektyvoje prognozuojama, kad transporto srautai Molėtų rajono magistraliniame ir krašto keliuose 2017 m. sieks 5000 – 7000 automobilių per parą. Sunkiojo transporto eismas ir toliau vyraus magistraliniame kelyje A14 Vilnius-Utena, kuriame 2017 m. važiuos 700-800 sunkvežimių per parą, krašto keliuose sunkiojo transporto srautai bus žymiai mažesni ir perspektyvoje sieks 200-250 transporto priemonių per parą.

Atsižvelgiant į prognozuojamus transporto srautus ir siekiant sumažinti tranzitinių automobilių eismą Molėtų mieste, reikalingas dar vienas aplinkkelis, kuris sujungtų krašto kelią 119 Molėtai-Anyškščiai (Alantos miestą) su magistraliniu keliu A14 Vilnius-Utena palei šiaurinę Molėtų miesto teritoriją. Molėtų rajono teritorijos bendrojo plano sprendiniuose numatyta, kad tokio aplinkkelio tiesimas galėtų būti finansuojamas iš Savivaldybės lėšų ar ES struktūrinių fondų.

Miesto aplinkkelio link Anyškščių įrengimas numatytas ir Molėtų miesto bendrojo plano sprendiniuose bei Utenos apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano projekte. Šio plano



projektas jau yra parengtas, baigtos derinimo procedūros, patikrintas Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos. Minėto plano techninės infrastruktūros sprendiniuose numatyta, siekiant sumažinti neigiamą tranzitinio transporto poveikį, gatvių apkrovimą, transporto taršą bei avaringumą apskrities miestuose, įrengti Utenos, Zarasų ir Anykščių miestų aplinkkelius pagal 2002–2015 metų Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės Strateginio planavimo komiteto 2002 m. kovo 7 d. posėdžio protokolu Nr. 8, ir vietinį Molėtų miesto aplinkkelį.

4.4. REIKALAVIMAI SOCIALINIAM APLINKOS SAUGUMUI

Policijos įstaiga. Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Molėtų rajono policijos komisariatas veikia S. Dariaus ir S. Girėno g. 3, LT-33102 Molėtuose. Skirtingose seniūnijose po pusę dienos kelias dienas per savaitę dirba Prevencijos poskyrio tyrėjai (apylinkės inspektoriai), kurie atsakingi už aptarnaujamos teritorijos viešosios tvarkos apsaugą, eismo saugumo priežiūrą, pagalbą gyventojams, taip pat atlieka ikiteisminį tyrimą tiriant nusikalstamas veikas, vykdo teisės aktuose numatytų kategorijų asmenų paiešką, leidimų sistemos objektų bei asmenų, turinčių ribotos civilinės apyvartos ginklus, kontrolę, nelegalaus darbo bei nelegalios migracijos, aplinkos apsaugos pažeidimų prevenciją.

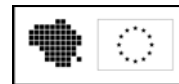
Molėtų rajone apylinkės inspektoriai dirba Molėtų mieste ir kiekvienoje iš 11 kaimo seniūnijų. Rajono kaimuose ir miesteliuose dirbantys inspektoriai įsikūrę seniūnijų patalpose.

Pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaiga. Molėtų rajono sveikatos priežiūros įstaigų tinklas yra pakankami gerai išplėtotas. Pagrindinės sveikatos priežiūros įstaigos (VŠĮ Molėtų ligoninė, VŠĮ Molėtų rajono greitosios medicinos pagalbos centras, VŠĮ Molėtų rajono pirminės sveikatos priežiūros centras (PSPC), VŠĮ Molėtų šeimos sveikatos centras (ŠSC)) koncentruojasi rajono centre – Molėtų mieste, tačiau sveikatos priežiūros paslaugas rajono gyventojams taip pat teikia Molėtų rajono PSPC struktūriniai padaliniai:

- Alantos bendrosios praktikos gydytojo (BPG) kabinetas – Alanta;
- Balninkų BPG kabinetas – Balninkai;
- Jonišio BPG kabinetas – Joniškis;
- Psichikos sveikatos centras – Molėtai, Vilniaus g. 76.

Nespecializuotas kvalifikuotas ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas rajono gyventojams teikia dar 2 viešosios įstaigos: VŠĮ Giedraičių ambulatorija (Vilniaus g. 32, Giedraičiai) ir VŠĮ Suginčių BPG kabinetas (Darželio g. 2, Suginčiai). VŠĮ Giedraičių ambulatorijai taip pat priklauso Bekupės socialinių paslaugų kabinetas. Privačių sveikatos priežiūros įstaigų, kurios gautų privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšas pagal prisirašiusių gyventojų skaičių, Molėtų rajono savivaldybėje nėra.

Iki 2008 m. Molėtų rajone taip pat veikė 17 Molėtų rajono PSPC medicinos punktų, tačiau 2008 m. birželio 19 d. priėmus bendruomenės slaugytojų paslaugų teikimo modelį, šie medicinos punktai buvo uždaryti, vietoj jų buvo įsteigti Molėtų socialinio paramos centro struktūriniai padaliniai – socialiniai paslaugų kabinetai, kurie planuojamo efekto nedavė, todėl dauguma jų taip pat buvo uždaryti. Siekiant labiau priartinti sveikatos priežiūros paslaugas prie gyventojų, 2011 m. birželio 30 d. Molėtų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. B1-158 patvirtintas naujas Molėtų rajono šeimos gydytojų ir bendruomenės slaugytojų paslaugų teikimo modelis. Įgyvendinant šį modelį, įsteigti 6 mobilūs medicinos punktai, kurie veikia prie pirminės sveikatos priežiūros įstaigų ar BPG kabinetų. 2 mobilūs medicinos punktai veikia Molėtuose, po



vieną Joniškyje, Suginčiuose, Giedraičiuose, bendrai 1 mobilus medicinos punktas veikia Balninkuose ir Alantoje. Mobiliuose medicinos punktuose šeimos gydytojai, bendruomenės slaugytojai ir kiti specialistai dirba kaip viena komanda, glaudžiai bendradarbiaudami, kartu teikdami slaugos, sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas.

Molėtų rajone taip pat veikia 8 vaistinės. 6 iš jų įsikūrusios Molėtuose, kitos 2 – Alantos miestelyje ir Giedraičiuose. Mieste yra 4 odontologijos kabinetai, 1 kabinetas veikia Giedraičiuose.

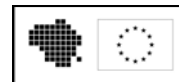
Skęstančiųjų gelbėjimo tarnyba, esant rekreaciniam vandens telkiniui. 2011 m. birželio 23 d. Molėtų mieste prie Pastovio ežero atidarytas atnaujintas miesto paplūdimys. Paplūdimys prie Pastovio ežero įrengtas ES struktūrinių fondų lėšomis: pastatytas lieptas ir valčių prieplauka, įrengtos tinklinio, krepšinio aikštelės, nutiesti pėsčiųjų takai, 20 vietų automobilių aikštelė, Pastovio ežero krantus sujungė pėsčiųjų tiltas. Paplūdimyje taip pat veikia skęstančiųjų gelbėjimo tarnyba (žr. 4.4.1 pav.).

Skęstančiųjų gelbėjimo tarnyba pavaldi UAB „Molėtų švara“, joje pasikeisdami dirba 2 darbuotojai vasaros sezono metu kiekvieną dieną nuo 11 iki 22 val. Prie kitų rekreacinių vandens telkinių skęstančiųjų gelbėjimo tarnybų rajone nėra.



4.4.1 pav. Molėtų miesto Pastovio ežero paplūdimio vaizdai

Šaltinis: Molėtų turizmo ir verslo informacijos centras



Apibendrinant socialinės aplinkos saugumo analizę, galima teigti, kad kurortinės teritorijos statuso reikalavimus šiuo aspektu labiausiai atitinka Molėtų miestas. Mieste veikia Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Molėtų rajono policijos komisariatas, įsikūrusios visos pagrindinės sveikatos priežiūros įstaigos. Prie Pastovio ežero 2011 m. atnaujintame paplūdimyje veikia UAB „Molėtų švara“ priklausanti skęstančiųjų gelbėjimo tarnyba.

Visose Molėtų rajono seniūnijose dirba apylinkės inspektoriai, tačiau pirminės sveikatos priežiūros įstaigos (BPG kabinetai, mobilūs medicinos punktai) veikia tik keliose gyvenvietėse: Joniškyje, Suginčiuose, Giedraičiuose, Balninkuose ir Alantoje. Prie kitų Molėtų rajone esančių rekreacinių vandens telkinių skęstančiųjų gelbėjimo tarnybų nėra.

4.5. GAMTINIŲ VEIKSNIŲ REIKALAVIMAI

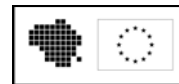
Gamtiniai sveikatos veiksniai, kurie turi arba gali turėti gydomųjų savybių. Remiantis 2011 m. rugsėjo 2 d. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos Molėtų rajono savivaldybės administracijai atsiųstu raštu Nr. 1.7-2164 „Dėl informacijos apie mineralinį vandenį ir peloidus pateikimo“, Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos tvarkomoje valstybinėje geologinės informacijos sistemoje nėra duomenų apie Molėtų rajone išžvalgytus natūralaus mineralinio vandens išteklius.

Į Molėtų rajoną patenka 2 detalieji išžvalgyti ir 24 parengtiniai išžvalgyti durpių telkiniai, 1 detalieji išžvalgyti molio telkinys ir 1 molio prognoziniis plotas bei 2 sapropelio prognoziniis plotai. Pagrindiniai geologiniai duomenys apie šiuos telkinius ir prognozinius plotus pateikiami 6 priede. Pridėjame sąrašą nurodyti detalieji išžvalgyti durpių ir molio telkinių išteklių šiuo metu nėra naudojami. Visų išteklių panaudojimo sritis yra žemės ūkyje, kuro gavybai, statybinės keramikos gamybai, dirvų tręšimui. 7 priede pateikta Molėtų rajono durpių, sapropelio ir molio telkinių bei perspektyvių plotų išsidėstymo schema M 1:250 000.

Pažymėtina, kad nei viename iš nurodytų telkinių naudingojo sluoksnio gydomosios savybės nebuvo tirtos, o pagal žemės gelmių išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus naudoti galima tik detalieji išžvalgyti ir apčiuoti naudingųjų iškasenų išteklius.

Šiuo metu taip pat rengiamas Gamtinių sveikatos veiksnių, naudojamų sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugoms teikti, sertifikavimo tvarkos aprašas. Remiantis Aprašo projektu, ateityje sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugoms teikti galės būti naudojami tik sertifikuoti, tam tikrus reikalavimus atitinkantys gamtiniai sveikatos veiksniai. Sertifikuojami peloidai turi atitikti šiuos reikalavimus: peloidų susiskaidymo laipsnis yra ne mažesnis kaip 40 proc., o organinių medžiagų kiekis peloiduose yra ne mažesnis kaip 20 proc. Mažas susiskaidymo laipsnis reiškia, kad durpėse bus daug priemaišų ir stambių dalelių. 6 priede pateiktoje informacijoje apie Molėtų rajono naudingųjų iškasenų, priskirtų peloidams, telkinius ir perspektyvius plotus, pateikiamos vidutinės telkinių kokybės rodiklių reikšmės proc. Susiskaidymo laipsnio reikalavimus atitinka vos keletas telkinių rajone (Sodėnų durpių telkinys (40 proc.) ir Užtilčių durpių telkinys (39 proc.)). Užtilčių telkinys yra netoli Inturkės (apie 2 km į rytus), Sodėnų telkinys – apie 7 km į vakarus nuo Molėtų. Aplink kitas galimas kurortines teritorijas potencialių naudingųjų iškasenų, priskirtų peloidams, telkinių nėra.

Siekiant įvertinti galimą potencialių telkinių panaudojimą, visų pirma juos reikia detalieji išžvalgyti, atlikti detalesnius organinių medžiagų, kitų pagrindinių fizinių ir cheminių savybių tyrimus.



Rekreaciniai išteklių – gyvenamųjų vietovių želdiniai ir vandens telkiniai ir jų pakrantės, tinkamos žmonių poilsiui ir pramogoms. Pagrindiniai Molėtų rajono rekreaciniai išteklių, vertinant pagal užimamą plotą, yra itin raižytas ir raiškus reljefas, taip pat didelę rekreacinių išteklių dalį sudaro rekreacijai tinkami miškai, vandens telkiniai ir svarbiausia visa tai apjungiantys estetiniai išteklių. Didžiąją dalį Molėtų rajono teritorijos (rytinė, pietrytinė) sudaro kalvotos ežeringos aukštumos su vyraujančiais šviesiais ir sausais pušynais. Didžioji dalis pačių vertingiausių Molėtų rajono gamtinių išteklių koncentruojasi rytinę rajono dalį apimančiose saugomose teritorijose – regioniniuose parkuose, draustiniuose. Būtent su saugomomis teritorijomis yra siejami pagrindiniai rekreacinių išteklių arealai.

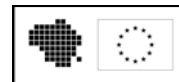
Svarbiausi Molėtų rajono gamtiniai rekreaciniai veiksniai yra švarūs ežerai, miškai ir oras bei ypač vaizdingas sąlyginai natūralus kraštovaizdis. Be kalvų, daubų ir klonių gausumo, rajono kraštovaizdžiui būdingas paviršiaus vandenų gausumas. Didesnių upių rajone nėra, vien aukštupiai (Virintos, Siesarties ir keletas mažesnių), tačiau priskaičiuojama 227 ežerai. Molėtų rajone taip pat yra ilgiausias Lietuvos ežeras – Asveja (Molėtų rajone – 30 km). Paviršinių vandenų dalis rajone sudaro 8,78 proc. viso rajono ploto.⁷ Palyginimui su aplinkiniais Utenos, Anykščių, Vilniaus, Švenčionių, Ukmergės ir Širvintų rajonais, kuriuose paviršiniai vandenys sudaro nuo 2,41 proc. Vilniaus rajono iki 4,89 proc. Utenos rajono bendro ploto, Molėtų rajone esančių paviršinių vandens telkinių plotas 2, 3 ar net 4 kartus viršija aplinkinių rajonų vandens telkinių plotą. Lyginant su Respublikos ežeringumo vidurkiu (1,5 proc.), Molėtų rajonas ženkliai išsiskiria vandens telkinių gausa ir yra tarpe pirmaujančių, nusileidžia tik Zarasų ir Ignalinos rajonams. Verta pažymėti, kad minėti rajonai, taip pat kaip ir Molėtų rajonas pasižymintys gausiais rekreaciniais ištekliais, jau yra gavę kurortinės teritorijos statusą.

Molėtų rajone vyrauja didesnę plotą užimantys vandens telkiniai. Pagal tinkamumą masiniam poilsiui ežerai skirstomi į labai intensyvaus (didesni kaip 100 ha vandens telkiniai), intensyvaus (vidutinio didumo 20-100 ha vandens telkiniai) ir riboto naudojimo (nedideli 5-20 ha vandens telkiniai) kategorijas. Didžiausi ir tinkamiausi rekreaciniam naudojimui yra šie: Stirniai (891 ha), Baltieji Lakajai (703,8 ha), Juodieji Lakajai, Galuonai (591,5 ha), Kertuojai (545,7 ha.), Siesartis (538,8 ha), Aisetas (dalis), Asveja (1015,1 ha, iš jų Molėtų rajone 444 ha) Bebrusai ir kiti ežerai.

Pažymėtina, kad visos Molėtų rajono teritorijos bendrajame plane siūlomos kurortinės teritorijos įsikūrusios prie vaizdingų, didesnių ir rekreacijai vertingų ežerų: šalia Balninkų miestelio yra Alaušų ežeras, Mindūnai įsikūrę šalia vieno populiariausių ir didžiausių Stirnių ežero, Dubingiai – šalia ilgiausio Lietuvoje Asvejos ežero, Inturkė – prie Galuonų ir Gėluoto ežerų. Per Molėtų miesto teritoriją prateka Siesarties upė ir jos jungiamieji nedideli ežerai (Pastovio, Pastovėlio ir Promislavo). 2011 m. prie Pastovio ežero (nuo Turgaus gatvės rytų kryptimi) atidarytas atnaujintas Molėtų miesto paplūdimys: pastatytas lieptas ir valčių prieplauka, įrengtos tinklinio, krepšinio aikštelės, gelbėtojų namelis, nutiesti pėsčiųjų takai, 20 vietų automobilių aikštelė, pastatytas naujas pėsčiųjų tiltą per ežerą ir kitoje jo pusėje įrengtas naujas mažesnis paplūdimys.

Nors paplūdimių skaičius Molėtų rajone didėja, tačiau sutvarkytų paplūdimių dar trūksta. Molėtų rajone yra 20 Nekilnojamo turto registre įregistruotų paplūdimių (žr. 4.5.1 lentelė). Visų šių paplūdimių žemė yra valstybinė, pagal panaudos sutartis perduota naudoti Molėtų rajono savivaldybei.

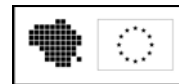
⁷ Molėtų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Patvirtintas 2008 m. birželio 19 d. Molėtų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. B1-111, <http://www.moletai.lt/index.php?-880805811>



4.5.1 lentelė. Nekilnojamojo turto registre įregistruoti Molėtų rajono savivaldybės paplūdimiai

Eil. Nr.	Žemė, adresas	Mato vnt.	Plotas	Žemės panaudos sutarties data (metai), Nr.	Turto naudotojas
1	2	3	4	5	6
1.	Molėtai, Turgaus g.12 (paplūdimys)	ha	0,2054	2005.05.31	Molėtų rajono savivaldybė
2.	Molėtų r., Naujasodžio k. (paplūdimys)	ha	0,2997	2007.06.20	Molėtų rajono savivaldybė
3.	Molėtų r. Bimbirių k. (paplūdimys)	ha	0,0500	2008.05.29	Molėtų rajono savivaldybė
4.	Molėtų r. Bekupės k (paplūdimys)	ha	0,1700	2008.05.29	Molėtų rajono savivaldybė
5.	Molėtų r. Palainio k. (paplūdimys)	ha	0,2000	2008.05.29	Molėtų rajono savivaldybė
6.	Molėtų r. Martyniškių k. (paplūdimys)	ha	0,0200	2008.05.29	Molėtų rajono savivaldybė
7.	Molėtų r. Giedraičių mst. (paplūdimys)	ha	0,0700	2008.05.29	Molėtų rajono savivaldybė
8.	Molėtų r. Kampų k. (paplūdimys)	ha	0,0986	2008.09.01	Molėtų rajono savivaldybė
9.	Molėtų r. Inturkės k. (paplūdimys)	ha	0,1911	2008.12.29	Molėtų rajono savivaldybė
10.	Molėtų r., Ambraziškių k.(paplūdimys)	ha	0,0500	2009-04-28	Molėtų rajono savivaldybė
11.	Molėtų r., Ambraziškių k.(paplūdimys)	ha	0,0485	2009-04-28	Molėtų rajono savivaldybė
12.	Molėtų r., Jonišio k. (paplūdimys)	ha	1,5780	2009-10-16	Molėtų rajono savivaldybė
13.	Molėtų r. Luokesos sen., Pečiulių k.(paplūdimys)	ha	0,7314	2010- 05-04	Molėtų rajono savivaldybė
14.	Molėtų r. Jonišio sen., Bimbiškių k.(paplūdimys)	ha	0,0500	2010- 05-19	Molėtų rajono savivaldybė
15.	Molėtų r. Giedraičių sen., Žvirbliškių k. (paplūdimys)	ha	0,4000	2010- 06-04	Molėtų rajono savivaldybė
16.	Molėtų r. Čiulėnų sen., Purvėnų k. (paplūdimys)	ha	0,0740	2010-05-19	Molėtų rajono savivaldybė
17.	Molėtų r., Balninkų mstl. (paplūdimys)	ha	2,0015	2010-08-26	Molėtų rajono savivaldybė
18.	Molėtų r., Janiškių k. (paplūdimys)	ha	0,0600	2010-09-14	Molėtų rajono savivaldybė
19.	Molėtų r. Levaniškių k. (paplūdimys)	ha	0,2006	2010-09-14	Molėtų rajono savivaldybė
20.	Molėtų r. Girsteitiškio k.(paplūdimys)	ha	0,0900	2010-10-20	Molėtų rajono savivaldybė

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybė



Molėtų miesto bendrojo plano duomenimis, įrengtų ir pritaikytų poilsiui vietų prie Siesarties ir jos jungiamųjų ežerų sistemoje kiekis nepakankamas. Siekiant efektyviau išnaudoti šių vandens telkinių potencialą, ateityje siūloma formuoti poilsio gamtoje zonas su atitinkama įranga ir rekreacine infrastruktūra, įgalinančia ne tik poilsiauti prie vandens, bet ir užsiimti aktyviu poilsiu (sportine rekreacija).

Rekreacinė veikla ežerų akvatorijose ir priekrantės teritorijose labai įvairi: stacionarus poilsavimas, stovyklavimas, maudymasis,irstymasis valtimis, vandens turizmas, žvejyba, buriavimas ir kt. Didžiausia apkrova tenka toms ežerų pakrantėms ir priekrantės teritorijoms, kuriose yra palankiausios poilsavimui sąlygos (labai geros tinkamos maudytis vandens telkinių pakrantės ir sausi vidutinio amžiaus ar brandūs pušynai), sutelkta didžioji dalis turizmo paslaugų sektoriaus infrastruktūros (apgyvendinimo įstaigos, stovyklavietės, kiti rekreacinės infrastruktūros elementai). Tarp tokių ežerų galima paminėti Bebrusus, Baltuosius ir Juoduosius Lakajus, Stirnius, Asveją. Didžioji dalis rekreacijai labiausiai pritaikytų ežerų įsikūrę netoli rajono centro (pvz., Siesarties ežeras – 2 km nuo Molėtų, Bebrusai – 4 km, Baltieji Lakajai – 8 km, Stirniai – 13 km).

Be vandens telkinių kitą svarbių gamtinių rekreacinių išteklių grupę sudaro želdiniai (miškai, miško parkai, parkai). 26,24 proc. Molėtų rajono teritorijos užima miškai, kurie santykiyje su ežerais sukuria rekreaciniu požiūriu itin patrauklią aplinką. Pagal medžių rūšis vyrauja spygliuočiai. Rekreaciniam naudojimui palankiausių vidutinio amžiaus ir brandžių medynų plotas yra pakankamai didelis. Didžiausi Molėtų rajone yra Pliešiškių, Rudesos, Lakajų, Kuktiškių miškai. Molėtų rajono miškai, esantys rytinėje dalyje, savo struktūra, rūšine sudėtimi ir turtingumu miško ištekliais yra panašūs į Varėnos rajono girias.

Pačiame Molėtų mieste miškai užima nedidelį plotą (24,4 ha), tačiau rekreaciniu požiūriu yra vertingi ir tinkami poilsavimui. Didžioji dalis mieste esančių miškų (22,9 ha) yra priskirti specialios paskirties – rekreacinių miškų grupei (II B), o pagal funkcinės paskirties ypatumus – miesto miškų pogrupiui. Šio pogrupio miškų paskirtis – tenkinti visuomenės rekreacines reikmes, sudaryti sąlygas, palankias poilsiui, turizmui, pasivaikščiojimui, sportui, kultūrinei ir kitai veiklai gamtoje, kartu mažinant šios veiklos žalingą poveikį aplinkai ir išsaugant šių miškų stabilumą. Reikšmingiausi Molėtuose yra šiaurės rytiniame pakraštyje – Pastovio ežero aplinkoje ir piečiau jo vaizdingoje stambiai kalvotoje lobuotoje vietovėje augantys kultūrinės kilmės mišrūs (pušų, eglių, beržų) medynai.⁸

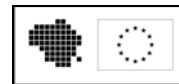
Dėka to, kad Molėtų rajone yra daug poilsavimui tinkamų vandens telkinių, jame gausu miškų išteklių ir rajonas išsiskiria itin raižytu ir raiškiu reljefu, jo gamtiniai ištekliai įgauna ypatingą rekreacinę vertę.

Sveikatai palankus mikroklimatas. Kurorto patrauklumą tarp turistų, jo teikiamų paslaugų kokybę stipriai įtakoja vietovės klimatinės ir mikroklimatinės sąlygos. Klimatinės sąlygos priklauso nuo tokių veiksnių kaip vietovės geografinė padėtis, didesnių vandens telkinių artumas, vyraujantys vėjai, reljefas, albedas⁹ ir t.t.

Molėtų rajono savivaldybės teritorija yra Lietuvos rytuose. Rytų Lietuvos zona yra labiausiai nutolusi nuo jūros, klimatas daugiau kontinentalus. Žiemos šaltesnės, vasaros šiltesnės. Trumpesnis pavasaris ir ruduo. Kritulių kiekis kiek didesnis nei Vidurio Lietuvos zonoje. Bendrai Lietuvoje vasarą oro temperatūra aukštesnė būna šiek tiek žemesnė negu žemumose.

⁸ Molėtų miesto teritorijos bendrasis planas. Patvirtintas 2010 m. lapkričio 25 d. Molėtų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. B1-174, <http://www.moletai.lt/index.php?-789228609>

⁹ Albedas (lot. Albus – baltas) – santykinis dydis, rodantis atspindėto elektromagnetinio spinduliavimo dalį, t.y. kokių procentu paviršius ar kūnas atspindi į jį nukreiptą spinduliavimą.



Liepos mėnesio vidutinė temperatūra svyruoja nuo 16C Žemaičių aukštumoje iki 18C Lietuvos pietuose, sausio mėnesį – nuo -3C pajūryje iki -6,5C Rytų Lietuvoje. Storiausia sniego danga taip pat būna Rytų Lietuvoje. Dėl ryškesnių temperatūrų skirtumų Lietuvos rytuose Molėtų rajonas turi išskirtines klimatinės sąlygas vystyti turizmą ir karštuoju, ir šaltuoju metų laiku.

Molėtų rajone žemės nederlingos, mažai pramonės, todėl prioritėtinė rajono vystymosi kryptis – paslaugų sektorius, taip pat rekreacija, kuri leidžia plėtoti šios krypties verslą, ekologinį ūkininkavimą, poilsio ir turizmo infrastruktūrą. Rajone nėra didelių aplinką teršiančių pramonės įmonių, todėl gamta yra ekologiškai švari. Rajonas pasižymi kalvotu, miškingu ir ežeringu kraštovaizdžiu. Pagal kraštovaizdžio estetinę vertę Molėtų rajonas yra tarp estetiškai vertingiausių kraštovaizdžių Lietuvoje kartu su Kuršių nerijos ir pajūrio kopomis bei kalvotais ir ežeringais Zarasų, Utenos, Švenčionių, Ignalinos ir Rokiškio rajonų kraštovaizdžiais.

Remiantis Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos informacija, Molėtų rajone nėra duomenų apie išžvalgytus natūralaus mineralinio vandens išteklius. Rajone yra keletas potencialių durpių telkinių (apie 2 km nuo Inturkės ir apie 7 km nuo Molėtų), kurie atitinka vieną iš sertifikavimui keliamų reikalavimų (susiskaidymo laipsnio), tačiau jie nėra detalai išžvalgyti, būtini detalesni organinių medžiagų, kitų fizinių ir cheminių savybių tyrimai. Be to, šie telkiniai yra gana nutolę nuo potencialių kurortinių teritorijų.

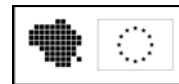
Molėtų rajonas pasižymi gausiais gamtiniais rekreaciniais ištekliais, švaria gamta, jame gausu vandens telkinių. Rajono miškai, esantys rytinėje dalyje, savo struktūra ir rūšine sudėtimi yra panašūs į Varėnos rajono girias. Molėtų rajonas ženkliai išsiskiria vandens telkinių gausa ir yra tarpe pirmaujančių Lietuvoje, nusileidžia tik Zarasų ir Ignalinos rajonams. Rajone vyrauja didesni vandens telkiniai. Poilsiavimui labiausiai tinkami vandens telkiniai koncentruojasi pietrytinėje rajono teritorijoje. Verta pažymėti, kad visos potencialios Molėtų rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane paminėtos kurortinės teritorijos yra įsikūrę prie didesnių vandens telkinių.

Molėtų rajone yra apie 20 Nekilnojamo turto registre įregistruotų viešųjų paplūdimių. Rekreacinių išteklių gausa išsiskiria ir pats Molėtų miestas. Per miesto teritoriją prateka Siesarties upė ir jos jungiamieji nedideli ežerai (Pastovio, Pastovėlio ir Promislavo). 2011 m. prie Pastovio ežero atidarytas atnaujintas paplūdimys su gerai išvystyta rekreacine infrastruktūra, kuri leidžia ne tik poilsiauti prie vandens, bet ir užsiimti aktyvia sportine veikla. Pastovio ežero aplinkoje ir piečiau jo vaizdingoje stambiai kalvotoje lobuotoje vietovėje auga vertingi mišrūs medynai (pušys, eglės, beržai).

Dėka miškingo ir ežeringo kraštovaizdžio, tyro oro ir gerų klimatinės sąlygų Molėtų rajone vyrauja sveikatai palankus klimatas. Rajone nėra didelių aplinką teršiančių pramonės įmonių, todėl gamta yra ekologiškai švari. Lyginant su pajūriu, Rytų Lietuvoje (tame tarpe ir Molėtų rajone) vyrauja daugiau žemyniškesnis klimatas: vasaros karštesnės, o žiemos šaltesnės. Dėl ryškesnių vasaros ir žiemos temperatūros skirtumų Molėtų rajone yra palankios sąlygos vystyti turizmą tiek vasarą, tiek žiemą.

4.6. SPECIALIOS INFRASTRUKTŪROS IR PASLAUGŲ REIKALAVIMAI

Rajone veikiančios kurortinio gydymo arba sveikatinimo įstaigos ir atitinkama gamtinių veiksnių naudojimo sveikatinimo reikmėms infrastruktūra. 2011 m. Valstybinis turizmo departamentas prie LR ūkio ministerijos išleido leidinį „Lietuva. Kurortų ir SPA katalogas“. Remiantis šio leidinio informacija, Molėtų rajone veikia vienintelė rajone sveikatinimo įstaiga – Molėtų „SPA Hotel Belvilis“. Viešbučio SPA centras įsikūręs Luokesos



seniūnijoje, Kirneilės kaime, 5,5 km į pietryčius nuo Molėtų, prie kelio Inturkė-Molėtai. Šiame centre yra baseinas, pirčių kompleksas, sūkurinė vonia, atliekamos kosmetinės grožio procedūros, gydomieji masažai, kūno įvyniojimo procedūros ir kitos SPA procedūros. Naudojami natūralūs gydomieji išteklių – oras.

SPA centras veikia nepertraukiamai ištisus metus, kiekvieną dieną nuo 9 iki 21 val. Jis įsikūręs vaizdingoje vietoje Labanoro girioje, prie garsiojo Bebrusų ežero. Be SPA centro čia taip pat teikiamos apgyvendinimo, maitinimo paslaugos, siūlomos įvairios vandens ir sausumos pramogos. Tai yra vienas moderniausių užmiesčio kompleksų Lietuvoje. Norintiems geriau susipažinti su apylinkėmis, siūlomi vandens maršrutai valtimis ir baidarėmis po Bebrusų ir aplinkinius ežerus, maršrutai dviračiais ir ekskursijos po Molėtų rajono įžymybes. Šalia centro įrengti 5 dviračių takeliai, sutvarkyta ežero pakrantė ir paplūdimys. Remiantis 2011 m. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro duomenimis, Bebrusų ežero vandens, kuriame yra maudykla, ekologinė būklė yra labai gera, atitinka geros ekologinės būklės potencialo reikalavimus. Paplūdimyje yra krepšinio, tinklinio ir badmintono aikštelės, veikia stacionarus vyrų ir moterų tualetas. Maksimalus lankytojų skaičius sezono didžiausios apkrovos metu esant palankiausioms oro sąlygoms yra 100 lankytojų per dieną.¹⁰

Molėtų „SPA Hotel Belvilis“ taip pat teikiamos konferencinio turizmo, aktyvaus bei nestandartinio poilsio paslaugos, turizmo paslaugų paketai. Iš visų teikiamų rekreacinio centro paslaugų galima išskirti šias paslaugas, kurias teikiamos žiemos sezono metu: mokymų, konferencijų ir seminarų organizavimas, apgyvendinimas, maitinimas, pirtys, masažai, įvairių renginių organizavimas, pėsčiųjų trasos, patyriminis mokymas, sportinių varžybų – žūklės, orientacinės, slidinėjimo, čiuožimo – organizavimas, vairavimas ant ledo, pažintinės ekskursijos, inventoriaus nuoma.¹¹

Turizmo ir poilsio infrastruktūra ir paslaugos, teikiamos visus metus

Įvairios viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugos. Viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugas teikia viešbučiai, moteliai ir svečių namai. Remiantis Kryptingo investicijų pritraukimo ir turizmo infrastruktūros vystymo Molėtų rajone galimybių studija ir Molėtų turizmo ir verslo informacijos centro duomenimis, Molėtų rajone veikia 5 viešbučiai ir svečių namai:

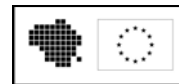
- Viešbutis „SPA Hotel Belvilis“ – Kirneilė (apie 5,5 km nuo Molėtų miesto);
- Svečių namai „Gerugnė“ – Vilniaus g. 66c, Molėtai;
- Svečių namai „Senoji užeiga“ – Vilniaus g. 29, Molėtai;
- Svečių namai „Aidas“ – Antamalkestės k., Čiulėnų seniūnija (Molėtų rajono centrinėje dalyje, 4 km į šiaurę nuo Molėtų Malkėsto ežero);
- Svečių namai „Guba“ – Levaniškių k., Čiulėnų seniūnija (apie 3 km į šiaurės rytus nuo Molėtų).

Nors viešbučio tipo apgyvenimo įstaigų Molėtų rajone nėra daug ir visos jos išsidėstę Molėtuose arba aplink Molėtų miestą, tačiau numerių ir vietų užimtumas Molėtų rajono savivaldybėje (atitinkamai 23,5 ir 17,5 proc.) 2010 m. viršijo Utenos apskrities rodiklius (20,1 ir 13,2 proc.), nors buvo mažesnis nei bendrai Lietuvoje (26,9 ir 28,1 proc.).

¹⁰

http://smlpc.lt/media/file/Skyriu_info/Aplinkos_sveikata/Maudyklos/Maudyklu_charakteristikos/utenos_char/Bebrusu_ch.pdf

¹¹ www.belvilis.lt



Apgyvandinimo paslaugas Molėtų rajone taip pat teikia 9 poilsio namai:

- „Asveja“ – Liudgardos k., Dubingių seniūnija;
- „Baltieji Lakajai“ – Apkartų k., Mindūnų seniūnija;
- „Baltis“ – Budriškių k., Čiulėnų seniūnija;
- „Bebrusai“ – Zamokėlių k., Inturkės seniūnija;
- „Dubingiai“ – Graičių k., Dubingių seniūnija;
- „Kamužė“ – Kamužės k., Mindūnų seniūnija;
- „Papartis“ – Pabebrusės k., Inturkės seniūnija;
- „Tolieja“ – Poviliškių k., Čiulėnų seniūnija;
- Vilniaus Sigmos poilsinės (Poilsio bazė „Rūta“) – Kirneilės kaimas, Luokesos seniūnija.

Nors Molėtų rajone yra 11 kaimo seniūnijų, poilsio namai išsidėstę tik 5 seniūnijose, t.y. tose, kur yra gausu vandens telkinių, prie kurių atvyksta daugiausiai poilsiautojų. Rajone esančius poilsio namus galima suskirstyti į 2 tipus: tuos, kurie veikia ištisus metus, ir poilsio namus, veikiančius nuo pavasario iki rudens, t.y. tik vasaros sezono metu.

Apgyvandinimo paslaugas taip pat teikia virš 50 kaimo turizmo sodybų, kurios gali priimti apie 1 000 svečių. Dauguma kaimo turizmo sodybų veikia gegužės-rugsėjo mėn. Šiai turizmo rūšiai būdingas ryškus sezoniškumas. Statistikos departamento duomenimis, 2010 m. Molėtų rajono savivaldybės kaimo turizmo sodybose buvo apgyvendinta 7,9 tūkst. poilsiautojų, jiems suteikta 15 tūkst. nakvynių.

Įvairių tipų maitinimo įstaigos. Molėtų rajono savivaldybėje veikia 14 viešojo maitinimo įstaigų: 8 iš jų maitinimo paslaugas teikia Molėtuose, po 2 – kelyje Vilnius-Utena ir Alantos miestelyje, po 1 – Mindūnų ir Juočių gyvenvietėse (Mindūnų seniūnijoje).

Maitinimo įstaigų tinklas Molėtų rajone nėra gerai išvystytas, trūksta ir maitinimo įstaigų skaičiaus, ir jų kokybės. Rajone nėra nei vienos restorano kategoriją turinčios maitinimo įstaigos (išskyrus viešbučio „SPA Hotel Belvilis“ įvairių egzotiškų pasaulio šalių virtuvių pagrindu suformuotą restoraną). Apie maitinimo įstaigų trūkumą byloja ir 1 000 gyventojų tenkančių restoranų, barų ir valgyklų ir vietų jose skaičius. Statistikos departamento duomenimis, 2009 m. 1 000 – iui gyventojų Molėtų rajone teko 0,5 restoranų, barų ir valgyklų (17 vietų 1 000-iui gyventojų), Utenos apskrityje šis rodiklis taip pat siekė 0,5 (21 vieta 1 000-iui gyventojų), o Lietuvos mastu – 0,9 restoranų, barų ir valgyklų 1 000-iui gyventojų (50 vietų 1 000-iui gyventojų).

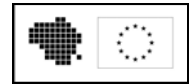
Dauguma maitinimo įstaigų ilgiau dirba tik savaitgaliais, tuo tarpu darbo dienomis jų darbo laikas baigiasi jau 18 val. Tik vienintelė kavinė, įsikūrusi autobusų stoties pastate, Vilniaus g. 2, Molėtuose, dirba visą parą.

Turizmo informacijos centras. Molėtų mieste, adresu Inturkės g. 4, veikia VŠĮ Molėtų turizmo ir verslo informacijos centras (toliau – Centras). Centre dirba 3 darbuotojai: direktorė, vyr. buhalterė ir turizmo vadybininkė. Vasaros sezono metu (06 15 – 08 31) Centras dirba pirmadieniais-ketvirtadieniais nuo 8 iki 18 val., penktadieniais – nuo 8 iki 16.45 val., šeštadieniais – 10 iki 14 val.

Pagrindinės Centro teikiamos paslaugos:¹²

- turizmo informacija, konsultacijos;
- leidinių, turistinių žemėlapių, suvenyrų pardavimas;

¹² <http://www.infomolėtai.lt/index.php/pageid/421>



- pažintinių, poilsinių ir verslo kelionių kelialapių, lėktuvų, autobusų ir keltų bilietų pardavimas;
 - turistų palydėjimas iki lankytinų objektų;
 - maršrutų sudarymas pagal individualų pageidavimą;
 - ekskursijų organizavimas;
 - edukacinė programa „Molėtų miestas“;
 - verslo informacija, konsultacijos, verslo informacijos sklaidos renginiai;
 - verslo steigimo, įmonės įregistravimo dokumentų ruošimas: individualios įmonės, uždarosios akcinės bendrovės;
 - kitų dokumentų ruošimas: pareiginių nuostatų, darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų, vidaus darbo tvarkos taisyklių parengimas, sutarčių, verslo planų ir kt. dokumentų rengimas;
 - informacija apie galimybes pritraukti įvairių fondų bei programų lėšas, projektų rengimą;
 - biuro paslaugos: fakso paslaugos, kopijavimas, spausdinimas, teksto rinkimas, laminavimas, įrišimas, skenavimas, leidyba;
 - nuoma: konferencijų salės, magnetinės lentos, skaitmeninio projektoriaus, grafoprojektoriaus, nešiojamo kompiuterio;
 - vertimai: iš užsienio į lietuvių kalbą, iš lietuvių į užsienio kalbą, vertimas žodžiu;
 - kompiuterinės paslaugos suaugusiems ir moksleiviams;
 - reklama: internetiniame puslapyje www.infomoletai.lt, reklaminiame skydelyje (baneryje), centro leidiniuose;
 - projektų administravimas;
 - seminarų, mokymų, konferencijų organizavimas;
 - parodų organizavimas.

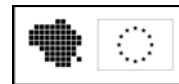
Molėtų turizmo ir verslo informacijos centro duomenimis, 2009 m. Centro lankytojų skaičius buvo šiek tiek sumažėjęs, tačiau pastaruoju metu vėl didėja (žr. 4.6.1 lentelė). Apie 10 proc. Centro lankytojų sudaro lankytojai iš užsienio.

4.6.1 lentelė. VŠĮ Molėtų turizmo ir verslo informacijos centro lankytojų skaičius 2008-2011 m. I-ą pusmetį

		2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m. I-as pusmetis
Lankytojai iš Lietuvos	iš	3 461	2 964	3 123	1 786
Lankytojai iš užsienio	iš	235	178	323	188
Lankytojų skaičius, iš viso:		3 696	3 142	3 446	1 974

Šaltinis: VŠĮ Molėtų turizmo ir verslo informacijos centras

Savo lankytojų centrus taip pat turi Asvejos ir Labanoro regioniniai parkai. Asvejos regioninio parko lankytojų centras duris atvėrė 2008 m. spalio 17 d. Centras įsikūręs Dubingių miestelyje senosios smuklės pastate, kuris saugomas kaip vietos architektūros paminklas. Tame pačiame pastate be Lankytojų centro veiklą vykdo ir Regioninio parko direkcija. Asvejos regioninio parko lankytojų centro rekonstravimas ir įrengimas kainavo daugiau kaip 1,5 mln. litų. Šie pinigai buvo skirti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų.



2000 m. Labanoro regioniniame parke pradėjo veikti Labanoro regioninio parko lankytojų centras. Regioninis parkas išsidėstęs 3 savivaldybių (Molėtų, Švenčionių ir Utenos rajonų) teritorijose. Lankytojų centras veikia Labanoro miestelyje, Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje.

Regioninių parkų lankytojų centruose galima gauti įvairios informacijos, leidinių, juose vyksta parodos, konferencijos, seminarai, paskaitos ir kt. renginiai, lankytojai supažindinami su regioninių parkų istoriniais bei gamtos paminklais, stovyklavimo galimybėmis prie ežerų. Pavyzdžiui, su Asvejos regioniniame parke esančiomis gamtos bei kultūros vertybėmis Lankytojų centre supažindina parko darbuotojas (organizuojamos kelių valandų ekskursijos), žygio vadovas (vienos dienos žygiai po parką, aplankant parke esančius gamtos ir kultūros objektus), yra galimybė susipažinti su Asvejos ežeru vandens maršrutu. 2010 m. Asvejos regioninio parko lankytojų centras aptarnavo 1 850 lankytojų.

Regioniniuose parkuose esantys lankytojų centrai daugiau teikia informaciją apie jų teritorijose esančius objektus ir neapima viso Molėtų rajono. Tiek Labanoro, tiek Asvejos regioniniai parkai išsidėstę per 3 savivaldybes, todėl jie teikia informaciją ir keliaujantiems parkų teritorijose Švenčionių, Vilniaus, Utenos rajonų savivaldybėse. Be to, reikia pažymėti, kad Labanoro regioninio parko lankytojų centras yra įsikūręs ne Molėtų, o Švenčionių rajone.

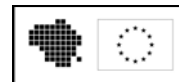
Kultūros ir pramogų įstaigos, siūlančios pramogų ir laisvalaikio praleidimo būdų. Molėtų mieste, Inturkės g. 4, veikia savivaldybės biudžetinė kultūros įstaiga – Molėtų kultūros centras (toliau – Centras). Šis Centras organizuoja mėgėjų meno kolektyvų, studijų, būrelių veiklą, rūpinasi jų meniniu lygiu, sudaro sąlygas dalyvauti lietuvių dainų šventėse, vietiniuose, respublikiniuose ir tarptautiniuose renginiuose, organizuoja pramoginius, edukacinius, profesionalaus meno renginius, vakarones visų amžiaus ir socialinių grupių kultūros vartotojams, organizuoja valstybinių švenčių, atmintinų datų, kalendorinių švenčių paminėjimą, jų meninį, kultūrinį įprasminimą, kt. 2010 m. Centras buvo pripažintas geriausiu I kategorijos kultūros centru Lietuvoje. Jame dirbo 43 darbuotojai. Po vieną ar kelis kaimo kultūros vadybininkus dirba kiekvienoje seniūnijoje.

2010 m. Molėtų kultūros centre veikė 34 įvairūs meno mėgėjų kolektyvai: teatro, choreografijos, muzikos, etninės kultūros ir kt. Centras organizuoja pagrindinius rajono kultūrinius renginius: vasaros uždarymo šventę, įvairius muzikos festivalius, valstybės dienos ir įvairių švenčių paminėjimo renginius Molėtuose, pilietines akcijas, edukacinius-kultūrinius projektus, Molėtų miesto šventę, Molėtų rajono mokyklų chorų ir vokalinių kolektyvų šventę, Europos dieną ir gatvės muzikos dieną, parodas ir pramoginius koncertus, spektaklius.

Pagrindiniai renginiai uždaroje patalpose vyksta Molėtų kultūros centre, adresu Inturkės g. 4, Molėtai. Molėtų kultūros centrui taip pat priklauso Videniškių kultūros namai. Kitose seniūnijose kultūriniai renginiai vyksta bendruomenių, mokyklų ir seniūnijų salėse.

Be Molėtų kultūros centro rajone taip pat veikia Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – Biblioteka), adresu Inturkės g. 4, Molėtai. Bibliotekos filialai veikia visame rajone: Alantoje, Arnionyse, **Balninkuose**, Bekupės, Dapkūniškių kaimuose, Bijutiškyje, **Dubingiuose**, Giedraičiuose, Girsteitiškio kaime, **Inturkėje**, Joniškyje, Kuolakasiuose, Levaniškių kaime, **Mindūnuose**, Naujasodžio, Sidabrinės, Skudutiškio, Toliejų kaimuose, Suginčiuose, Verbiškių, Videniškių, Žalvarių, Žaugėdų ir Žiūrų kaimuose. Biblioteka reguliariai organizuoja įvairias knygų ir spaudinių parodas, pasakų popietes.

Molėtuose, Inturkės g. 4, veikia 1997 m. Savivaldybės įsteigtas Molėtų krašto muziejus (toliau – Muziejus). Muziejus turi skyrius:



- **Balninkų stiklo muziejus ir paveikslų galerija**, Alaušo g. 19, Balninkų mstl., Balninkų seniūnija;
- Etnografinė sodyba ir senovinė dangaus šviesulių stebyklą, Kulionių kaimas, Čiulėnų seniūnija;
- **Mindūnų žvejybos muziejus**, Mindūnų mstl., Mindūnų seniūnija;
- Naujasodžio muziejus, Naujasodžio mstl., Alantos seniūnija.

Muziejus lankytojams siūlo apie 30 įvairių edukacinių programų nuo duonos kelio ir Užgavėnių Molėtuose, Velykų kiaušinių dažymo iki tokių specifinių edukacinių programų kaip keramikos pradžia Molėtų krašte, stiklo gamybos technologijos paslaptys, Molėtų krašto Kūčių vakaro burtai. Atsižvelgiant į tai, kad Molėtų rajonas yra vienas ežeringiausių Lietuvoje, čia siūloma nemažai edukacinių programų, susijusių su žvejyba: Mindūnų apylinkių ežerai ir juose gyvenančios žuvys, senųjų vasarinių meškerių įvairovė, žieminės meškerės seniau ir dabar, žvejybiniai tinklai ir jų mezgimas, kaip pasigaminti plūdūrą, mezgame tinklą, rūkyklos ir žuvų įvairovė, kt.

Be edukacinių programų Muziejus ir jo skyriai organizuoja įvairius renginius: dailės, fotografijos, tapybos, grafikos, keramikos, drožinių, archeologinių tyrinėjimų, akvarelės darbų parodas, eksponuoja įvairias kolekcijas (pinigų, angelų, kt.). Muziejus taip pat globoja Mykolo Šeduikio muziejų, Parapijos namų galeriją „Projektai“ ir Molėtų skulptūrų parką.

Molėtų krašto muziejus taip pat globoja Dubingių kraštotyros muziejų, kuris įsikūręs Dubingių pagrindinės mokyklos patalpose. Jį 1990 m. vasario 16 dieną įkūrė buvusi šios mokyklos mokytoja Liongina Giedrytė. Muziejuje eksponuojama istorinė medžiaga, įvairūs buities reikmenys. Per savo egzistavimo metus muziejuje sukaupta virš 1500 eksponatų. Juos dovanuoja Dubingių krašto žmonės. Muziejų aplankė nemažai garsių žmonių.

Be aukščiau minėtų įstaigų 2010 m. Molėtų rajone veikė 6 kultūrinės nevyriausybinės organizacijos (NVO), kultūrinę veiklą vykdė kaimo bendruomenių centrai. Kūno kultūros ir sveikatingumo renginius Molėtų mieste ir rajone organizavo bei vykdė Molėtų sporto centras.

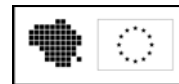
Pagrindiniai kultūros įstaigų (Molėtų kultūros centro, Bibliotekos ir Muziejaus) bendri veiklos rodikliai 2008-2010 m. pateikti 4.6.2 lentelėje.

4.6.2 lentelė. Molėtų rajono kultūros įstaigų veiklos rodikliai 2008-2010 m.

Eil. Nr.	Pavadinimas	2008 m.	2009 m.	2010 m.
1.	Darbuotojų skaičius	118	116	107
2.	Renginių skaičius	821	853	780
3.	Lankytojų skaičius	175 tūkst.	200 tūkst.	196 tūkst.

Šaltinis: Molėtų rajono savivaldybės administracija

Be Savivaldybei priklausančių aukščiau minėtų įstaigų Molėtų rajone populiarus 5,5 km nuo miesto Radžiūnų kaime įsikūręs Molėtų aerodromas, siūlantis įvairias pramogas ne tik ore (apžvalginiai skrydžiai, skrydžiai sraigtasparniais, aukštasis pilotazas), bet ir ant žemės (motociklų, visureigių ir kitos technikos varžybos). Aerodrome taip pat teikiama keturračių motociklų nuomos paslauga, įrengtos kelios įvairaus sudėtingumo trasos važiuoti keturračiais, veikia įžuvintas vandens telkinys, pritaikytas mėgėjiškai žūklei. Tradiciškai aerodrome organizuojamos aviacijos šventės, akrobatinio skraidymo čempionato etapai, autokroso varžybos, taip pat žiemos šventės bei įvairių markių automobilių modelių pristatymas.



Originali pramoga yra siūloma prie Bebrusų ežero – tai plaukiojimas pramoginiu keltu „Švyturys“. Kelte yra 2 dvivietės kajutės nakvynei. Molėtų mieste, adresu Vilniaus g. 45, taip pat veikia naktinis klubas „Stereo“. Kiekvieną savaitgalį čia vyksta vakarėliai, koncertuoja geriausios šalies grupės, atlikėjai ir didžėjai.

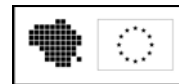
Dviračių, pėsčiųjų takai ir dviračių nuoma. Molėtų turizmo ir verslo informacijos centras siūlo 6 pagrindinius auto ir dviračių maršrutus rajone:

- „Po Balninkų ir Videniškių apylinkės“ – maršruto ilgis apie 17 km. Maršrutas: Balninkai (Paveikslų galerija ir stiklo muziejus), Baltadvario bastioninės pilies liekanų apžiūra.
- Dviračiais „Kamastos žiedu“ – apie 40 km dviračių trasa Ambraziškių apylinkėse ir Kamastos kraštovaizdžio draustinyje.
- „Giedraičiai-Dubingiai“ – iš Giedraičių vykstama Dubingių link (apie 15 km), aplankomi lankytini objektai.
- „Po Alantos apylinkės“ – vykstama į Alantą (16 km nuo Molėtų). Grįžtant aplankomas Naujasodyje esantis Alantos dvaras.
- „Kulionys-Mindūnai“ – vykstama į Lietuvos Etnokosmologijos muziejų; užsukama į Astronomijos observatoriją; grįžtant iš Etnokosmologijos muziejaus bei Astronomijos observatorijos užsukama į Etnografinę sodybą ir senovinę dangaus šviesulių stebyklą (Lenktinio ežero pakrantėje); vykstama į Mindūnus (10-ajame Molėtai – Ignalina kelio kilometre); aplankomas Ežerų Žvejybos muziejus.
- „Po žymiausias rajono bažnyčias ir sakralines vietas“ – bažnyčių ir kitų sakralinių vietų lankymas (Molėtai-Rudesa-Inturkė-Giedraičiai-Videniškiai-Alanta-Skudutiškis-Stirniai).

Pagrindinės auto, dviračių, pėsčiųjų ir vandens trasos yra išplėtos tik Labanoro ir Asvejos regioniniuose parkuose, kurių dalis teritorijos yra Molėtų rajono ribose. Šios trasos yra pažymėtos regioninių parkų turistinėse schemose bei specialia ženklinimo vietoje sistema. Molėtų turizmo ir verslo informacijos centras siūlo dviračių maršrutus, kurie dalinai tinka pažintinėms kelionėms tiek automobiliais, tiek dviračiais. Dviračiams skirta trasa „Kamastos žiedu“. Šis dviračių maršrutas unikalus tuo, kad juo važiuodami dviratininkai iš anksto susitarę gali užsukti į kaimo sodybas ir pažiūrėti, kaip kepama duona, pamatyti, kaip auginamos bitės ar triušiai. Molėtų turizmo ir verslo informacijos centre yra parengti šios trasos lankstinukai.

Molėtų turizmo ir verslo informacijos centras taip pat siūlo maršrutą pėsčiomis „Pažinkime Molėtų miestą“. Pasirinkus šį maršrutą, aplankomas Molėtų krašto muziejus, Molėtų skulptūrų parkas, Molėtų bažnyčia, senieji žydų prekybos namai „Raudonieji mūrai“, paminklas „Už Lietuvos laisvę kritusiems partizanams atminti“, Jaunimo aikštė ir buvusi Molėtų progimnazija, Senieji teismo rūmai, Šv. Jono Nepamuko paminklas, memorialinė lenta, skirta žinomai Molėtų gydytojai Marijai Apeikytei, Molėtų dvaras, Pavasarininkų kalnas, žydų kapinės.

Pėsčiųjų bei dviračių takų sistema su apšvietimu įrengta kempinge poilsiavietėje „Obuolių sala“. Šis kempingas, įsikūręs Grabuosto ežero saloje, Žalvarių kaime, taip pat nuomoja dviračius (10 dviračių suaugusiems, 6 vaikams). Dviračius Molėtų rajone taip pat galima išsinuomoti „Mindūnų kempinge“, kuris įsikūręs prie Baltųjų Lakajų ežero, apie 10 km nuo Molėtų. Viešbutyje „SPA Hotel Belvilis“ dviračiais gali naudotis tik viešbučio gyventojai. Jiems yra parengti specialūs lankstinukai apie dviračių takus, einančius šalia viešbučio teritorijos. Atskirų dviračių nuomos punktų rajone nėra, tačiau Molėtų mieste galima išsinuomoti velomobilius – keturrates minamas transporto priemones, kuriomis vienu metu gali važinėti 1-4 įvairaus amžiaus žmonės. Velomobiliai nuomojami šalia kavinės autobusų stotyje, adresu Vilniaus g. 2, Molėtai.



Sporto aikštynas ir sportinio bei turistinio inventoriaus nuoma. Sportinę veiklą Molėtų rajone organizuoja Molėtų rajono kūno kultūros ir sporto centras (trumpasis pavadinimas – Molėtų sporto centras). 1971 m. rugsėjo 1 d. įsteigta Molėtų rajono vaikų ir jaunių sporto mokykla. Molėtų rajono savivaldybės tarybos 1995 m. rugpjūčio 8 d. nutarimu Nr. ISAK-21 įsteigtas Molėtų rajono kūno kultūros ir sporto centras. Centras teikia įvairias kūno kultūros ir sporto paslaugas, užtikrina sveiką ir saugią ugdymo ir sportavimo aplinką.

Molėtų rajone veikia nemažai sporto klubų: automobilių, krepšinio, šaškių-šachmatų, rankinio, ištvermės sporto šakų ir turizmo mėgėjų, sportinių šokių, sportinės žūklės, kalnų slidinėjimo, futbolo mėgėjų, teniso ir kt. Dalis klubų (futbolo, krepšinio) naudojami Molėtų sporto centrui priklausančia infrastruktūra.

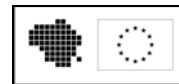
Vienas iš didžiausių sporto kompleksų rajone yra Molėtų mieste įsikūrusi Molėtų sporto centro arena (toliau – Arena), adresu Ažuolų g. 10. Ši Arena atidaryta 2008 m. sausio 28 d. Sovietmečiu pradėtos statybos Nepriklausomybės pradžioje buvo nutrauktos ir buvo atnaujintos 2004 m. Arenos statyba kainavo beveik 5 mln. Lt, didžioji dalis lėšų skirta iš Valstybės investicijų programos (VIP). Molėtų sporto centro arena yra universali, pritaikyta ir krepšinio, ir rankinio, ir lauko teniso varžyboms. Aikštės ilgis 42, plotis – 21 metras. Sportininkams įrengtos rūbinės ir dušai. Žiūrovams įrengta 240 sėdimų vietų (žr. Arenos vaizdai pateikti 4.6.1 paveiksle).



4.6.1 pav. Molėtų sporto centro arenos vaizdai

Viešai visuomenei prieinami sporto aikštynai mieste yra šalia Molėtų pradinės (adresu Vilniaus g. 78A), Molėtų pagrindinės (adresu Jaunimo g. 1) mokyklų ir Molėtų gimnazijos (adresu Jaunimo g. 5). Molėtų pagrindinė mokykla ir Molėtų gimnazija yra šalia viena kitos, todėl naudojasi vienu sporto aikštynu. Minėtuose aikštynuose įrengtos krepšinio aikštelės. Mokyklos taip pat nuomoja ir sporto sales viduje. Remiantis 2008 m. gegužės 28 d. Molėtų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. B1-93 patvirtintomis Savivaldybės biudžetinių įstaigų teikiamų atlygintinų paslaugų kainomis, naudojimasis sporto sale asmenims ir organizacijoms 1 val. kainuoja nuo 15 iki 20 Lt.

Sporto aikštynus taip pat turi dauguma aukštesnio lygio apgyvendinimo paslaugas teikiančių įstaigų, tačiau dažniausiai jų siūlomi aikštynai yra prieinami tik apgyvendinimo įstaigų gyventojams. Pavyzdžiui, viešbutyje „SPA Hotel Belvilis“ įrengtos lauko teniso, futbolo, krepšinio, tinklinio aikštelės, seminarų ir poilsio centras „Dubingiai“ nuomoja teniso kortus, krepšinio ir tinklinio aikšteles, poilsio namai „Bebrusai“ gyventojams siūlo naudotis lauko teniso kortais, krepšinio, tinklinio, mini-futbolo aikštėmis, poilsio namai „Tolieja“ – krepšinio, futbolo



aiškštėmis, teniso kortais. Didesnius ar mažesnius sporto aikštynus turi ir kiti rajone veikiantys svečių ir poilsio namai bei kaimo turizmo sodybos. Visos apgyvendinimo įstaigos, turinčios sporto aikštynus, kartu siūlo nuomotis ir sporto, žaidimų, vandens sporto, žiemos sporto inventorių, dviračius. Turbūt plačiausią sportinio bei turistinio inventoriaus asortimentą siūlo viešbutis „SPA Hotel Belvilis“: kateris, valtys, vandens dviračiai, kanojos, papildomi vandens atrakcionai (slidės, sumo, bananas, ratai), burlentės, žvejybos inventorių, kubilinė pirtis, keturračiai motociklai, pačiūžos, slidės, dviračiai, teniso raketės ir kamuoliukai, kt.

Molėtų turizmo ir verslo informacijos centro duomenimis, atskirai, t.y. neperkant apgyvendinimo paslaugų, turistinių inventorių galima išsinuomoti 5 įmonėse:

1. Baidarių nuoma. Golbos km., Molėtų raj., prie Siesarties ež., <http://public.fotki.com/akmuo/>.
2. Įvairių valčių pardavimas, gamyba, nuoma. Baidarių, burlenčių, pripučiamų valčių ir kito turistinio inventoriaus nuoma. Mindūnai, Molėtų raj., www.baidariu.visiems.lt; www.valtys.visiems.lt.
3. Mindūnų kempingas. Mindūnų kaimas, Mindūnų sen., Molėtų raj., www.ignaturas.lt.
4. Kanojos, baidarės, palapinės, miegmaišiai. Darbo g. 18 a, Molėtai.
5. Baidarių nuoma. Valčių, baidarių, vandens dviračių pardavimas. Vilniaus Sigmos poilsinės (Poilsio bazė „Rūta“), Kirneilės kaimas, Luokesos seniūnija (apie 5,5 km į pietryčius nuo Molėtų).

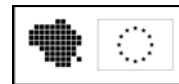
Tarp sportinio ir turistinio inventoriaus nuomos paslaugų reikėtų išskirti vandens inventoriaus nuomą. Galimybė išsinuomoti vandens turizmo įrangą yra viena iš svarbiausių sąlygų vandens turizmui plėtoti. Pažymėtina, kad per metus vandens inventoriaus nuomos paslaugomis naudojasi maždaug 4 000 turistų. Galima daryti prielaidą, kad mažiausiai tiek jų vasaros sezono metu praplaukia Molėtų rajono vandens trasomis.

Dabartiniu metu Molėtų rajone pagrindinę vandens turizmo pramogų pasiūlą sudaro ilgalaikės kelionės valtimis, baidarėmis, arba kanojomis, tačiau jaučiamas papildomų aktyvių trumpalaikių vandens pramogų (tokių kaip plaukimas su burlentėmis, vandens dviračiais, vandens slidėmis ar nardymas) trūkumas. Tokių inventorių, išskyrus nardymo įrangą, nuomoja tik keletas apgyvendinimo paslaugų teikėjų. Didesnė tokių pramogų pasiūla bei populiarinimas leistų pritraukti didesnius turistų srautus bei didinti jau egzistuojančių ar naujų turizmo inventorių nuomos punktų apyvartą.¹³

Atviros ar uždarnos slidinėjimo trasos arba prieplaukos, arba pažintiniai takai kartu su tai paslaugai teikti reikalingo inventoriaus nuoma. Molėtų rajone prie Kulionių piliakalnio žiemos metu galima paslidinėti slidinėjimo trasoje (apie 14 km nuo Molėtų, Čiulėnų seniūnijoje). Yra viena mažai veikianti 200 m aukščio trasa. Ji skirta profesionalams, vaikams netiktų. Slidinėjimo inventorių nenuomojamas. Žiemos turizmo galimybės yra potencialiai labai geros, kalnas pasirinktas trasai yra pakankamai geras, tačiau trūksta infrastruktūros. Kalnų slidinėjimo trasa galėtų būti papildoma lygumų slidinėjimo trasomis. Prie trasai palankios vietos nėra būtinųjų paslaugų žiemos sportui, t.y. slidinėjimo inventoriaus nuomos ir kt. Žiemos turizmo infrastruktūra Molėtų rajone yra labai silpnai išvystyta, tačiau dėl gražios, kalvotos vietovės turi didelį potencialą.¹⁴

¹³ Kryptingo investicijų pritraukimo ir turizmo infrastruktūros vystymo Molėtų rajone galimybių studija. Patvirtinta 2010 m. gruodžio 21 d. Molėtų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. B1-214, http://moletai.lt/files/Turizmo_galimybiu_studija_20101221.pdf

¹⁴ Kryptingo investicijų pritraukimo ir turizmo infrastruktūros vystymo Molėtų rajone galimybių studija. Patvirtinta 2010 m. gruodžio 21 d. Molėtų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. B1-214, http://moletai.lt/files/Turizmo_galimybiu_studija_20101221.pdf



Turizmui pritaikytų priplaukų Molėtų rajone nėra daug. Labanoro regioninio parko atstovo duomenimis, jų teritorijoje yra keletas senų, tarybinio palikimo priplaukų, jau nebenaudojamų, tačiau manoma, jog jos yra senai privatizuotos kartu su šalia esančiomis vilomis. Informacija apie priplaukas Molėtų rajone rasti sunku. Galima daryti prielaidą, kad didesnes ar mažesnes priplaukas turi prie vandens telkinių esančios apgyvendinimo įstaigos, kurios turi katerius ir nuomoja vandens inventorių. Pavyzdžiui, tarp tokių didesnių apgyvendinimo įstaigų galima paminėti viešbutį „SPA Hotel Belvilis“, kuris turi greitaeigį katerį „Galia 600“. Priplauką taip pat turi kempingas „Obuolių sala“.

Asvejos regioninio parko žemėlapyje taip pat pažymėta keletas priplaukų (šalia Dubingių, Žalktynės ir Giraičių). Visos šios priplaukos išsidėstę Asvejos ežero teritorijoje, Dubingių seniūnijoje, netoli viena kitos. Asvejos regioninio parko atstovo duomenimis, Žalktynėje ir Dubingiuose esančių priplaukų plotas yra apie 15 kv. m., Giraičiuose esanti priplauka yra didesnė. Žalktynės priplauka yra privati, kitos dvi priplaukos yra viešai prieinamos (Dubingių priplauka priklauso Asvejos regioniniam parkui, Giraičių – valstybinei įmonei „Lietuvos energija“). Priplaukose galima švartuoti valtis, mažesnius laivus, lėtaeigius katerius. Čia gali sustoti plaukiantys valtimis, baidarėmis, kanojomis, vandens dviračiais. Vis dėlto, šios priplaukos nėra pritaikytos masiniam turizmui, jos daugiau tenkina pavienių, šalia vandens telkinių apsistojusią poilsiautojų poreikius.

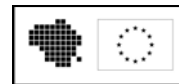
Molėtų rajono teritorijoje Asvejos regioniniame parke yra Dubingių pažintinis gamtos takas (tako pradžia prie Dubingių pagrindinės mokyklos, Dubingių girininkijos 1 124,60 kv., tako ilgis – 1,2 km), Dubingių piliavietės pažintinis takas (tako pradžia Dubingiuose piliavietės papėdėje, tako ilgis – 1,6 km). Pažintiniai takai yra skirti pėstiesiems, bevariklio transporto priemonių naudotojams ar žirginiam turizmui, įrengti siekiant sudaryti sąlygas susipažinti (aplankyti) su gamtos ir/ar kultūros paveldo objektais, savitais regioniais bei reiškiniais, turintys informacijai skirtų mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių. Pavyzdžiui, einant Dubingių piliavietės pažintiniu taku, informaciniuose stenduose galima susipažinti su piliavietės istorija, archeologiniais radiniais. Piliavietės teritorijoje atlikti kraštovaizdžio formavimo kirtimai, kur suformuoti 4 apžvalgos langai – atsiveria gražūs vaizdai į Asvejos ežerą.

Dubingių pažintinis gamtos takas tęsiasi per Dubingių girininkijos 37 kvartalo 1, 3 sklypus. Dubingių pažintinis gamtos takas įrengtas 2004 m. prie Asvejos ežero, Asvejos regioninio parko teritorijoje. Gamtos take yra stendai su augalų aprašymais. Einant taku galima sustoti pavėsinėje - atokvėpio vietoje. Stačiame šlaite įrengti mediniai laiptai.

Labanoro regioniniame parke Rudesos miške, netoli Rudesos kaimo ir ežero, Rudesos girininkijos 32 kvartale įrengta atokvėpio vieta, kuri yra projektuojamo pažintinio tako dalis. Šalia yra mašinų stovėjimo aikštelė. Šiuo metu Rudesos girininkijoje vykdomi pažintinio-rekreacinio tako tyrinėjimo darbai bei ruošiamas jo projektas. Prie Kulionių kaime (į šiaurės rytus nuo Toliejų, prie Želvų ežero) esančios Molėtų astronomijos observatorijos taip pat formuojamas pažintinis takas, kuris supažindins su archeologinėmis vertybėmis ir šviesulių stebėjimais.

Poilsiavietės, stovyklavietės ir kempingai. Molėtų turizmo ir verslo informacijos centro duomenimis, rajone veikia 6 kempingai ir stovyklavietės:

1. Alfonso Kraujalio stovyklavietė – "Aisetėlė", Paaisetės II k., Suginčių s., Molėtų raj. (apie 19 km nuo Suginčių).
2. "Mindūnų kempingas" – Mindūnų k., Molėtų raj. (apie 10 km nuo Molėtų).
3. Kempingas „Obuolių sala“ – Grabuosto ežero sala, Žalvarių k., Molėtų raj. (apie 9 km nuo Molėtų).



4. Stonkaus Stasio stovyklavietė – Kašelinės k., Mindūnų s., Molėtų raj. (2 km nuo Mindūnų).

5. Stovyklavietė "Šniūrai" – Šniūrų k., Inturkės s., Molėtų raj. (9 km nuo Inturkės).

6. "Terra poilsis" – Kibildžių k., Balninkų s., Molėtų raj. (apie 2 km nuo Balninkų).

Šeši kempingai, stovyklavietės, kuriuose teikiamos paslaugos neapsiriboja vien galimybėmis statyti palapines ar kemperius aikštelėse su elektros, vandens tiekimu bei galimybe prisijungti prie kanalizacijos. Šalia šių paslaugų yra siūlomi moderniai įrengti kambariai, liuksai, nameliai, įvairios pramogos, konferencijų ir kitų renginių organizavimo galimybė ir t.t.

Vienas didžiausių kempingų visoje Lietuvoje yra keturių žvaigždučių moderniai įrengtas kempingas ir poilsiavietė Grabuosto ežero saloje „Obuolių sala“. Vienu metu „Obuolių sala“ pajėgi aptarnauti 2 000 poilsiautojų. Vien 2005 m., kol šis kempingas buvo dar mažai žinomas, jame jau gyveno 6 000 mūsų šalies ir užsienio turistų. 100 namų poilsio gyvenvietę su išplėta infrastruktūra statė olandų įkurta bendrovė UAB STRENKO. Kempingo infrastruktūra:

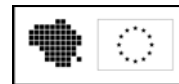
- visuomeninis centras su aptarnavimo pastatais (restoranas, pobūvių salė, med. pagalbos kabinetas, kt. paslaugų teikimo centrai);
- sporto kompleksas: golfo laukai, dengti bei atviri teniso kortai, krepšinio, tinklinio aikštelės;
- vandens rekreacijos įrenginiai (maudyklės, prieplauka jachtoms ir valtims, vandens dviračiai);
- pėsčiųjų bei dviračių takų sistema su apšvietimu;
- automobilių stovėjimo aikštelės.

Nemažai stovyklaviečių ir poilsiaviečių yra pažymėta Labanoro ir Asvejos regioninių parkų schemose. Labanoro regioninio parko schemoje pažymėtos 34 stovyklavietės ir 1 poilsiavietė, Asvejos regioninio parko schemoje – 21 stovyklavietė ir 9 poilsiavietės. Asvejos ir Labanoro regioninių parkų apsaugos reglamentuose nurodyta, kad poilsiavietės yra laikinai apsistoti be nakvynės skirtos teritorijos, kuriose įrengti rekreaciniai įrenginiai, laužavietės, tualetai, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai. Stovyklavietės yra poilsiui su nakvyne skirtos teritorijos, pritaikytos palapinėms statyti, kuriose įrengti rekreaciniai įrenginiai, laužavietės, tualetai, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai. Stovyklavietėse sudaromos sąlygos higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti bei aktyviam poilsiui organizuoti.

Asvejos regioniniame parke prie Asvejos ežero ypač vertingų rekreacijai teritorijų (stovyklaviečių) su tinkamomis maudytis pakrantėmis ir tinkamais poilsiuoti miškais yra gana nedaug, jos užima nedideles teritorijas, sudaro apie 11 proc. pakrančių ilgio ir išsidėstę trumpomis atkarpėlėmis per visą ežero krantinę. Intensyviai rekreacijai skiriamas Žverno ežeras, kuris gerų pakrančių su smėliu atabrada turi nedaug, tačiau tinka plaukiojimui su vandens dviračiais, burlentėmis, valtims. Rekreacija taip pat plėtojama Asvejos regioniniame parke Molėtų rajone esančiuose Arino, Leikštiko ežeruose, kur vyrauja rekreacijai tinkami pušynai.

Asvejos regioninio parko duomenimis, bendras stovyklaviečių ir poilsiaviečių plotas Asvejos regioniniame parke siekia apie 30 ha. 2010 m. parke apsilankė apie 2 650 lankytojų.

Paplūdimių viešoji infrastruktūra. Remiantis kurorto ir kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimais, kurortinėje teritorijoje esanti paplūdimių viešoji infrastruktūra turi atitikti Lietuvos higienos normą HN 92:2007, „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“, patvirtintą sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1055 (Žin., 2007, Nr. 139-5716).



Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 4 d. įsakymą Nr. V-437/D1-376 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gegužės 26 d. įsakymo Nr. V-484/D1-273 „Dėl Maudyklų vandens kokybės ataskaitų Europos Bendrijų Komisijai rengimo ir teikimo tvarkos nuostatų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2011, Nr. 57-2722), Lietuvoje informaciją apie maudyklų vandens stebėsenos rezultatus renka, svarbių valdymo priemonių, kurių buvo imtasi, aprašymą atlieka ir maudyklų vandens kokybę vertina Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras. Anksčiau šią funkciją atliko Higienos institutas.

Už paplūdimių ir maudyklų administravimą Molėtų rajone atsakingas Molėtų rajono savivaldybės administracijos direktoriui pavaldus vyresnysis specialistas (Savivaldybės gydytojas), kuris teikia informaciją apie maudyklų vandens būklę Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui. Maudyklų vandens stebėseną Lietuvoje vykdoma remiantis LR Vyriausybės patvirtinta Maudyklų vandens kokybės stebėsenos 2009-2011 metų programa. Programos 1 priede patvirtintas Lietuvoje stebimų maudyklų sąrašas. Molėtų rajono savivaldybėje turėtų būti stebimos 2 maudyklos: Bebrusų ir Pastovio ežerų, tačiau papildomai atliekami Dūrių bei Luokesos ežerų vandens kokybės tyrimai.

2011 m. Bebrusų ežero vandens mikrobiologiniai parametrai buvo tikrinti 6 kartus (05 25, 06 08, 07 06, 08 03, 08 17, 08 31), Pastovio ežero – 7 kartus (05 25, 06 08, 06 22, 07 06, 08 03, 08 17 ir 08 31). Dūrių ir Luokesos ežeruose bandiniai buvo imti 3 kartus (05 25, 07 13 ir 08 17). Maudyklų vandens kokybę vertinama pagal 2 mikrobiologinius parametrus: žarninius enterokokus ir žarnines lazdeles. Atlikti tyrimai parodė, kad visų 4 maudyklų vandens kokybė atitiko higienos normoje HN 92:2007 nustatytus reikalavimus. 2009-2010 m. atlikti tų pačių ežerų vandens kokybės tyrimai taip pat atitiko minėtos higienos normos reikalavimus.

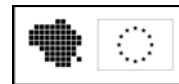
Viešieji tualetai. Molėtų mieste yra vienas viešasis tualetas, Turgaus gatvėje. Esant poreikiui, tualetais galima pasinaudoti rajone esančiose maitinimo įstaigose, Asvejos regioninio parko lankytojų centre. Stacionarus vyrų ir moterų tualetas veikia prie Bebrusų ežero, Molėtų mieste prie Pastovio ežero įrengti kilnojami vyrų ir moterų biotualetai (2 vnt.).

Apibendrinant specialios infrastruktūros ir paslaugų reikalavimų analizę Molėtų rajono teritorijoje, galima teigti, kad šiuos reikalavimus labiausiai tenkina Molėtų miestas. Nors mieste nėra nei vienos veikiančios kurortinio gydymo arba sveikatinimo įstaigos, tačiau 5 km atstumu veikia vienas moderniausių užmiesčio kompleksų Molėtų „SPA Hotel Belvilis“, kuriame įsikūręs viešbučio SPA centras.

Apgyvendinimo įstaigų tinklas Molėtų rajone yra labai įvairus, tačiau vyrauja kaimo turizmo sodybos. Tai lemia aplinka ir kraštovaizdis, ypač tinkami rekreacijai ir turizmui ekologiškai švarioje gamtoje. Kitos apgyvendinimo įstaigos, t.y. viešbučiai, svečių ir poilsio namai, įsikūrę daugiausiai Molėtų mieste ir aplink Molėtų miestą, kur yra daugiausiai vandens telkinių ir atvyksta daugiausiai poilsiautojų.

Maitinimo įstaigų tinklas rajone nėra gerai išvystytas. Dauguma viešojo maitinimo įstaigų veikia Molėtų mieste, jų laikas yra ribotas: ilgiau dirba tik savaitgaliais, šokiadieniais – iki 18 val. Vienintelis restoranas rajone veikia viešbutyje „SPA Hotel Belvilis“.

Molėtų mieste veikia VšĮ Molėtų turizmo ir verslo informacijos centras, kurį kasmet aplanko virš 3 tūkst. lankytojų. Kiti informacijos centrai įsikūrę Labanoro ir Asvejos regioniniuose parkuose, tačiau tik 1 iš jų yra Molėtų rajone (Asvejos regioninio parko lankytojų centras įsikūręs Dubingių miestelyje).



Pagrindinės kultūros ir pramogų įstaigos, Molėtų rajone siūlančios pramogų ir laisvalaikio praleidimo būdų, yra Molėtų kultūros centras; Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir jos filialai, veikiantys visame rajone; Molėtų krašto muziejus ir jo skyriai Balninkuose, Kulionyse, Mindūnuose ir Naujasodyje. Kultūros centras organizuoja visus pagrindinius rajono kultūrinius renginius, Biblioteka – įvairias knygų ir spaudinių parodas, Muziejus ir jo skyriai siūlo įvairias edukacines programas, rengia parodas, eksponuoja kolekcijas. Kūno kultūros ir sveikatingumo renginius Molėtų mieste ir rajone organizuoja bei vykdo Molėtų sporto centras. Įvairias pramogas ore ir ant žemės siūlo Molėtų aerodromas, mieste veikia naktinis klubas „Stereo“.

Pagrindiniai dviračių ir pėsčiųjų takai Molėtų rajone pažymėti Labanoro ir Asvejos regioninių parkų schemose. 40 km dviračių trasa „Kamastos žiedu“ įrengta Ambraziškių apylinkėse ir Kamastos kraštovaizdžio draustinyje. Molėtų turizmo ir verslo informacijos centre yra parengti šios dviračių trasos lankstinukai. Mažesni pėsčiųjų ir dviračių takai išsidėstę aplink didesnes apgyvendinimo įstaigas: kempingą poilsiavietę „Obuolių sala“, viešbutį „SPA Hotel Belvilis“, kt. Šios įstaigos, taip pat nemažai rajone esančių kaimo turizmo sodybų siūlo savo gyventojams nuomotis dviračius. Mieste teikiama velomobilų nuomos paslauga.

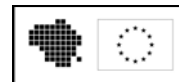
Vienas didžiausių sporto kompleksų rajone yra Molėtų mieste įsikūrusi universali Molėtų sporto centro arena, pritaikyta ir krepšinio, ir rankinio, ir lauko teniso varžyboms. Šią Areną valdo Molėtų sporto centras. Rajone veikia nemažai klubų, dalis jų (futbolo, krepšinio) naudojami Molėtų sporto centro arenos infrastruktūra. Viešai visuomenei prieinami sporto aikštynai mieste yra šalia Molėtų pradinės ir pagrindinės mokyklų, Molėtų gimnazijos. Mokyklos taip pat nuomoja ir sporto sales viduje. Sporto aikštynus turi ir dauguma aukštesnio lygio apgyvendinimo paslaugų teikėjų, tačiau dažniausiai jų siūlomi aikštynai yra prieinami tik apgyvendinimo įstaigų gyventojams. Kartu jie nuomoja įvairių sportinių bei turistinių inventorių. Neperkant apgyvendinimo paslaugų atskirai turistinių inventorių galima išsinuomoti 5 įmonėse. Populiariausia yra vandens turizmo inventoriaus nuoma.

Molėtų rajone, prie Kulionių piliakalnio yra 1 žiemą veikianti 200 m aukščio trasa, tačiau ji skirta daugiau profesionalams. Žiemos turizmo vystymo galimybės potencialiai labai geros (dėka kraštovaizdžio), tačiau nėra būtinų paslaugų žiemos sportui, t.y. slidinėjimo inventoriaus nuomos ir kt. Turizmui pritaikytų prieplaukų Molėtų rajone nėra daug. Kelios nedidelės viešos prieplaukos yra Asvejos regioninio parko teritorijoje. Nedideles prieplaukas turi ir šalia vandens telkinių esančios didesnės apgyvendinimo įstaigos, siūlančios įvairias vandens pramogas, tačiau tokios prieplaukos yra privačios ir naudojamos tik šių įstaigų klientų reikmėms.

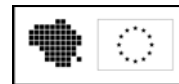
Molėtų turizmo ir verslo informacijos centro duomenimis, rajone veikia 6 mokamos stovyklavietės ir kempingai. Vienas didžiausių kempingų visoje Lietuvoje yra keturių žvaigždučių moderniai įrengtas kempingas ir poilsiavietė Grabuosto ežero saloje „Obuolių sala“. Nemažai stovyklaviečių ir poilsiaviečių pažymėta Asvejos ir Labanoro regioninių parkų schemose. Regioniniuose parkuose esančios stovyklavietės ir poilsiavietės yra nemokamai prieinamos visiems keliaujantiems.

Už paplūdimių ir maudyklų administravimą Molėtų rajone atsakingas Molėtų rajono savivaldybės administracijos vyresnysis specialistas (Savivaldybės gydytojas). Maudyklų vandens kokybės tyrimai atliekami 4 rajono maudyklose (Bebrusų, Pastovio, Dūrių ir Luokesos ežerų). 2009-2011 m. visų bandinių ėmimo metu minėtų maudyklų vandens kokybė atitiko Lietuvos higienos normos HN 92:2007 reikalavimus.

Vienintelis mokamas viešasis tualetas Molėtų rajone veikia mieste, Turgaus gatvėje. Lankytojai taip pat gali naudotis maitinimo įstaigose, Asvejos regioninio parko lankytojų centre



esančiais tualetais. Stacionarūs ir kilnojami tualetai veikia ir prie kelių rekreacinių vandens telkinių (Bebrusų, Pastovio, kt. ežerų).



5. EKONOMINĖ SOCIALINĖ NAUDA IR GALIMOS NEIGIAMOS PASEKMĖS NUMATOMOSE KURORTINĖSE TERITORIJOSE

Galima ekonominė socialinė nauda

Kurortų ir kurortinių teritorijų plėtrą inicijuoja bei įtakoja viešasis, verslo ir/arba vartotojų sektoriai. Jų plėtrą apsprendžia tam tikri veiksniai: demografija, gamtiniai išteklių, geografinis prieinamumas, žmogiškieji ir finansiniai išteklių, teisės aktai ir kt. Nuo kiekvieno kurorto ar kurortinės teritorijos plėtros strategijos priklauso ir šios teritorijos generuojama ekonominė socialinė nauda. Lietuvoje nėra atliktų išsamių tyrimų, kurie analizuotų ir detaliosi įvertintų kiekvieno Lietuvos kurorto ir/ar kurortinės teritorijos kasmet gaunamą ekonominę socialinę naudą, todėl ją apibūdinti galima tik labai apibendrintai.

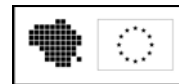
Visų pirma kurorto ar kurortinės teritorijos statuso suteikimo ekonominė socialinė nauda siejama su sveikatos būklės gerinimu, BVP augimu, atitinkamos teritorijos ir bendrai visos Lietuvos įvaizdžio formavimu bei naujų darbo vietų kūrimu. Šie procesai yra socialinės gerovės, ekologijos, ekonomikos bei politinio stabilumo pagrindas.

Ekonominė socialinė nauda gali būti analizuojama įvairiais lygmenimis. Pavyzdžiui, ekonominis poveikis bendrai skirstomas į tiesioginį, netiesioginį ir dirbtinį. Tiesioginis poveikis atsiranda pirmuosiuose turizmo sektoriuose – apgyvendinime, restoranuose, transportavime, pramogose ir mažmeninėje prekyboje. Pavyzdžiui, turistų, liekančių nakvoti viešbučiuose skaičiaus padidėjimas tiesiogiai daro įtaką pardavimų padidėjimui viešbučių sektoriuje. Netiesioginis poveikis yra gamybos pokyčiai, atsirandantys per įvairius tolesnius išlaidų ciklus, kai turizmo pramonė savo išlaidomis veikia kitas ūkio šakas (pavyzdžiui, pramonės šakas, prekėmis ir paslaugomis aprūpinančias viešbučius). Dar yra dirbtinis poveikis – ekonominės veiklos pasikeitimai, įtakojami namų ūkių išlaidų iš tiesioginių ir netiesioginių pajamų, kurias jie gauna turizmo išlaidų rezultate. Pavyzdžiui, viešbučių darbuotojai, tiesiogiai ir netiesiogiai išlaikomi turizmo, savo pajamas regione išleidžia namams, maistui, transportui ir įprastiniam namų ūkio poreikių kompleksui. Pardavimai, pajamos, ir darbo vietos, atsirandančios dėl namų ūkių išlaidų iš darbo užmokesčio, vadinami dirbtiniu poveikiu.

Tiksliai įvertinti kurorto ar kurortinės teritorijos statuso suteikimo ekonominį poveikį regionui ir jo ekonomikai yra sudėtinga, nes visų pirma reikėtų įvertinti išlaidų, susijusių su turizmo veikla regione, srautus, pardavimų, mokestinių įplaukų, pajamų ir darbo vietų pasikeitimus dėl pačios turizmo veiklos ir tik po to analizuoti ir vertinti, kiek iš tos veiklos pasikeitimų įvyksta dėl kurorto ar kurortinės teritorijos statuso suteikimo. Ekonominio poveikio analizei atlikti gali būti naudojami turistų išlaidų tyrimai, antrinių duomenų iš vyriausybės ekonominės statistikos analizė, ekonominės bazės modeliai, įėjimo-išėjimo modeliai ir multiplikatoriai, turistų apklausos.

Šiame pradiniam etape sudėtinga įvertinti vienos ar kitos Molėtų rajono kurortinės teritorijos statuso gavimo ekonominę socialinę naudą. Tam reikėtų atlikti išsamius tyrimus šiuo metu, kai nei viena teritorija dar neturi kurortinės teritorijos statuso, ir pakartotinai atlikti tyrimus praėjus kuriam laikui po kurortinės teritorijos statuso suteikimo.

Kurortų ir kurortinių teritorijų plėtrą, kiekvienas atsižvelgdamas į savus poreikius ir tikslus, inicijuoja valstybės institucijos, vartotojai bei verslininkai. Todėl ir kiekvieno sektoriaus gaunama ekonominė socialinė nauda yra skirtinga.



Kaip minėta 2.2 skyriuje, kurortai ir kurortinės teritorijos, kurioms suteiktas šis statusas, gauna papildomą finansavimą iš valstybės biudžeto, Kelių priežiūros ir plėtros programos (tik kurortai), taip pat gali rinkti vietines rinkliavas, kurios įskaitomos į savivaldybės, nustačiusios šias rinkliavas, biudžetą.

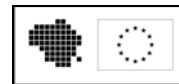
Valstybės institucijų patiriama nauda. Vien tik kurortinėms teritorijoms 2011 metų valstybės biudžete skirtas finansavimas siekė 2,6 mln. Lt: Ignalinai – 506 tūkst. Lt, Anykščiams – 684 tūkst. Lt, Trakams – 688 tūkst. Lt, Zarasams – net 763 tūkst. Lt. Iš Kelių priežiūros ir plėtros programos 2011 metams Birštono, Druskininkų, Palangos ir Neringos savivaldybių kurortams vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti (remontuoti) ir prižiūrėti bei saugaus eismo sąlygoms užtikrinti skirta 3 946,8 tūkst. Lt. Vietinės rinkliavos dydį kiekviena savivaldybė nustato atskirai, todėl gaunamas pajamas iš rinkliavų kiekvienoje savivaldybėje skiriasi. Pavyzdžiui, Neringos savivaldybė taiko įvažiavimo mokestį į Kuršių nerijos nacionalinio parko savivaldybės administruojamą teritoriją. Šią rinkliavą tvirtina Neringos savivaldybė ir renka prie Alksnynės bei Nidos postų. Rinkliava renkama mokėjimo automatais, tačiau galima atsiskaityti ir banko kortelėmis. Rinkliavos dydis svyruoja priklausomai nuo įvažiavimo laikotarpio (nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. imtinai ir nuo rugsėjo 1 d. iki gegužės 31 d. imtinai taikomi skirtingi dydžiai) ir nuo transporto priemonės grupės (pirma, antra, trečia arba ketvirta grupė). Priklausomai nuo šių veiksnių rinkliavos dydis gali svyruoti nuo 10 Lt iki 300 Lt arba kainuoti 600 Lt metams lengvajam automobiliui. Remiantis Neringos savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 metų veiklos ataskaita, per 2010 metus Nidos ir Alksnynės kontroliniuose postuose buvo surinkta 2 643,3 tūkst. Lt vietinės rinkliavos, t.y. 96,7 tūkst. Lt daugiau nei 2009 metais (duomenys imti iš kasos aparatų ir automatinių kasų suvestinių). 2010 metais per Nidos kontrolės postą pravažiavo 24154 transporto priemonės, per Alksnynės kontrolės postą – 117509 transporto priemonės.

Be įvažiavimo mokesčio į kurortus ir kurortines teritorijas savivaldybės gali rinkti rinkliavas už naudojimąsi viešąja infrastruktūra – valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius statinius, įrangą ir bendro naudojimo želdynus, sudarančius visuomenei galimybę naudoti kurorte esančius gamtinius išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms.

Nepriklausomoje Lietuvoje rinkliavos buvo renkamos dviejuose kurortuose, iš kurių Neringoje įvažiavimo rinkliava nebuvo ir nėra susijusi su savivaldybės, kaip kurorto, veikla, tačiau yra taikoma siekiant prižiūrėti ir tvarkyti saugomas teritorijas savivaldybėje. Taikytina įvažiavimo rinkliava Palangoje buvo tiesiogiai susijusi su Palangos kaip kurorto specifika: buvo siekiama surinkti papildomų lėšų ekologinės situacijos pagerinimui kurorte. Tačiau neatsakingas rinkliavos dydžio didinimas žymiai sumažino turistų srautus ir 1999 metais ši rinkliava nebebuvo taikoma. Nuo 2011 m. birželio 1 d. kurorto rinkliavą renka ir Druskininkų miesto savivaldybė. Poilsiautojai moka po 2 Lt už kiekvieną apgyvendinimo įstaigoje praleistą naktį. Per metus planuojama surinkti apie 1,5 mln. Lt nakvynės mokesčio už naudojimąsi viešąja infrastruktūra.

Kai kurie užsienio kurortai renka rinkliavas ne tik už įvažiavimą automobiliais, bet ir už nakvynę viešbučiuose bei poilsio namuose. Kiti simboliniu mokesčiu apmokestina barų ir restoranų lankytojus. Pavyzdžiui, 2007 metais Latvijos kurorte Jūrmaloje 5 litais apmokestintas įvažiavimas į miestą ir iš poilsiautojų buvo renkama vieno lito rinkliava už nakvynę. Už nakvynę buvo surenkama po 2,2 mln. Lt, o už įvažiavimą – apie 5 mln. Lt kasmet.

Šiuo atveju LR Rinkliavų įstatymo taikymas kurortų ir kurortinių teritorijų atveju yra gana neapibrėžtas. Nėra aišku, ar būtų galima poilsiautojus apmokestinti už nakvynę privačiuose viešbučiuose ir poilsio namuose, jei įstatymas kurortinę rinkliavą numato tik už naudojimąsi valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančiais statiniais, įranga ir bendrojo naudojimo želdynais. Be to, pagal įstatymą apmokestinti būtų galima naudojimąsi tik ta



viešosios infrastruktūros dalimi, kuri visuomenei sudaro galimybę naudoti kurorte esančius gamtinius išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms. Taigi, taikant dabartinę LR Rinkliavų įstatymo formuluotę, visiškai neįsivaizduojama galimybė kurortiniu mokesčiu apmokestinti privačių restoranų ir barų lankytojus, neaišku, ar kurortas gali iš karto taikyti keletą rinkliavos rūšių. Nors užsienio kurortai yra vieni iš turtingiausių savo valstybių miestų, dažnai taiko net ne vieną, o keletą rūšių vietinių rinkliavų, Lietuvoje toks dvigubas ir/ar privačių objektų apmokestinamas greičiausiai būtų greitai apskūstas teismui.

Be vietinių rinkliavų, kurios surenkamos į savivaldybių biudžetus, savivaldybės patiria naudą dėl naujų darbo vietų kūrimo. Skiriant didesnę dėmesį jaunimo profesiniam mokymui, orientuotam į kurortuose ir kurortinėse teritorijose konkrečiu laikotarpiu paklausias specialybes, vietinių gyventojų konkurentabilumo darbo rinkoje didinimui, sukuriama daugiau darbo vietų vietiniams gyventojams, atitinkamai daugiau surenkama gyventojų pajamų mokesčio į savivaldybės biudžetą. Mažėjant nedarbo lygiui ir augant gyventojų pajamoms, atitinkamai mažėja piniginės socialinės paramos gavėjų skaičius, gerėja kurorto ar kurortinės teritorijos socialinė aplinka, įvaizdis. Taigi, pagrindinis valstybės institucijų interesas, siekiant kurorto ar kurortinės teritorijos statuso, yra papildomos pajamos į biudžetą, tuo pačiu ir investicijų pritraukimas, įvaizdžio formavimas ir socialinis aprūpinimas.

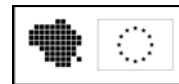
Vartotojų patiriama nauda daugiausiai siejama su sveikatos gerinimu ir poilsiu. Kurortai ir kurortinės teritorijos prisideda prie gyventojų sveikatinimo. Lietuvoje nėra vieningos kurortų/kurortinių teritorijų klasifikacijos, tačiau lemiamas veiksnys, priskiriant juos vienam ar kitam tipui, yra gamtiniai ištekliai. Kurorto ištekliai paprastai skirstomi į tokias grupes: klimato veiksniai (jonizuojantis oras, saulė, palankus vėjo režimas), mineralizuoti giluminiai vandenys visoje šalies teritorijoje, mineralizuotas purvas (durpės). Kaip jau minėta 4.5 skyriuje „Gamtinių veiksnių reikalavimai“, šiuo metu informacijos apie Molėtų rajone esančius išžvalgytus natūralaus mineralinio vandens išteklius nėra. Rajone yra 2 detalieji išžvalgyti ir 24 parengtiniai išžvalgyti durpių telkiniai, tačiau nei viename iš nurodytų telkinių naudingojo sluoksnio gydamosios savybės nebuvo tirtos, todėl be detalesnių fizinių ir cheminių tyrimų jie negali būti naudojami gydymo reikmėms.

Atsižvelgiant į tai, galima teigti, kad Molėtų rajono, kaip potencialios kurortinės teritorijos, pagrindiniai gydymo veiksniai yra palankios gamtinės klimatinės sąlygos. Molėtų rajone gamta yra ekologiškai švari, nėra didelių aplinką teršiančių įmonių, prioritentinė rajono vystymosi kryptis yra paslaugų sektorius ir rekreacija. Svarbiausi Molėtų rajono gamtiniai rekreaciniai veiksniai yra švarūs ežerai, miškai ir oras bei ypač vaizdingas sąlyginai natūralus kraštovaizdis. Pagal estetinę vertę rajono kraštovaizdis vertinamas kaip vienas vertingiausių Lietuvoje.

Be gydymo ir reabilitacijos paslaugų kita vartotojams teikiama nauda gali būti siejama su aktyviu ir pasyviu poilsiu, pramogomis, vietos pakeitimu, pažintiniais ir kitais tikslais. Priklausomai nuo vartotojų jiems aktualios ir kurortuose/kurortinėse teritorijose teikiamos rekreacinės paslaugos: turizmo, pramogų, sporto, bendravimo, mėgėjiškų užsiėmimų, nuotykių, kultūros, nieko neveikimo, kt. paslaugos.

Verslininkų patiriama nauda. Pagrindinis verslininkų motyvas regione aptarnauti turistus paprastai yra ekonominis. Privataus verslo įmonės pirmiausia yra suinteresuotos savo pačių pajamomis ir kaštais, o visuomenė arba regionas yra susiję su bendru turizmo indėliu į ekonomiką.

Kurortuose ir kurortinėse teritorijose aktyviai plėtojama turizmo paslaugų, pramogų ir sporto įrenginių infrastruktūra didina vietinio turizmo populiarumą, skatina atvykstantąjį



turizmą. Formuojamas teigiamas kurorto/kurortinės teritorijos įvaizdis pritraukia daugiau turistų, skatina apgyvendinimo, maitinimo ir kitų verslų plėtrą.

Neigiamos pasekmės ekonominei ir socialinei aplinkai

Pagrindinės kurorto/kurortinės teritorijos neigiamos pasekmės ekonominei ir socialinei aplinkai gali būti siejamos su dideliais neorganizuotų turistų (poilsiautojų) srautais, trumpu turistiniu sezonu ir lėtai kuriama infrastruktūra sezoniškumo poveikiui mažinti, kvalifikuotų darbuotojų stygiumi ir mažu turizmo sektoriaus vidutiniu darbo užmokesčiu, per menkai turizmui naudojamų kurortų ir kurortinių teritorijų, rekreacinių vietovių galimybėmis, kt.

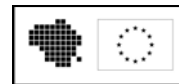
Kurortuose ir kurortinėse teritorijose sparčiai išaugus turistų (poilsiautojų) skaičiui, atitinkamai didėja tų savivaldybių biudžeto išlaidos, skirtos kokybiškam viešosios turizmo infrastruktūros palaikymui užtikrinti: skęstančiųjų gelbėjimo tarnyboms prie vandens telkinių išlaikyti, padidėjusiam šiukšlių kiekiui išvežti, viešiesiems tualetams prižiūrėti, intensyvesniam švaros gatvėse ir paplūdimiuose palaikymui, t.t. Visos šios papildomos išlaidos dėl didesnių turistų ir poilsiautojų srautų dengiamos iš kurorto/kurortinės teritorijos savivaldybės biudžeto. Jei savivaldybė nerenka jokių rinkliavos mokesčių, kurie padengtų bent dalį šių išlaidų, tokiu atveju ji patiria papildomas išlaidas ir ekonominius nuostolius.

Didesni turistų ir poilsiautojų srautai kelia tam tikrus reikalavimus ir fizinei infrastruktūrai. Pavyzdžiui, Palangoje aukštą geriamojo vandens kainą vartotojai moka dėl brangios vandens valymo įrenginių eksploatacijos. Vos 17 tūkst. nuolatinių gyventojų turinčiame kurorte dėl vasarą keletą kartų padidėjančio vandens suvartojimo pastatyti vandens valymo įrengimai yra didesni nei naudojami Alytaus mieste.

Neigiamos pasekmės ūkiniam ir teisiniam režimui

Neigiamos pasekmės ūkiniam ir teisiniam režimui gali būti susijusios su įvairiais apribojimais, taikomais kurortams/kurortinėms teritorijoms. Pagrindinius apribojimus nustato Kurorto statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašas, Kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų aprašas ir Kurorto ar kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms ir panaikinimo taisyklės. Pavyzdžiui, šiame dokumente vienas iš reikalavimų teigia, kad, siekiant kurorto/kurortinės teritorijos statuso, vietovėje neturi būti įmonių, į aplinkos orą išmetančių sveikatai kenksmingas chemines medžiagas, taip pat medžiagas, suteikiančias aplinkos orui pašalinį kvapą. Tokiu būdu, siekiant kurortinės teritorijos statuso, apribojama tam tikra įmonių, veikiančių energetikos, metalų gamybos ir apdirbimo, naudingųjų iškasenų, atliekų tvarkymo, chemijos ir kitose pramonės šakose, ūkinė veikla.

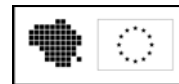
2012 – 2013 metais rengiamas Molėtų rajono rekreacinių teritorijų specialusis planas. Remiantis 2004 m. rugpjūčio 18 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 967 patvirtintu Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (Žin., 2004, Nr. 130-4650; 2007, Nr. 131-5292; 2010, Nr. 139-7125; 2011, Nr. 50-2431), privaloma atlikti strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, kai planai ir programos skirti pramonės, energetikos, transporto, telekomunikacijų, turizmo, žemės ūkio, miškų ūkio, žuvininkystės, vandens ūkio plėtrai, atliekų tvarkymui, žemės naudojimui (paskirčiai) nustatyti ar teritorijoms planuoti ir lemia ūkinės veiklos projektų, įrašytų į LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105) 1 ir 2 priedėlius, plėtros pagrindus. Taigi, rengiant Molėtų rajono rekreacinių teritorijų specialųjį planą, bus atliekamas šio plano galimų pasekmių



aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas. Atsižvelgiant į tai, kad planas taip pat apims ir potencialas Molėtų rajono kurortines teritorijas, tuo pačiu bus atliekamas ir jo įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai minėtose potencialiose kurortinėse teritorijose vertinimas. Vienas iš plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumo kriterijų susijęs su ūkinės veiklos vertinimu, t.y. kokių mastu rengiamas specialusis planas sukurs ūkinės veiklos pagrindus, atsižvelgiant į vietą, pobūdį, dydį ir veiklos sąlygas arba išteklių poreikį. Taigi, Molėtų rajono rekreacinių teritorijų specialiojo plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje bus nurodytos ir galimos reikšmingos pasekmės (tiek teigiamos, tiek ir neigiamos) ūkiniam bei teisiniam režimui galimose kurortinėse teritorijose.

Konkrečių projektų plėtojimo kontekste tam tikri apribojimai ūkinei veiklai ir galimas šios veiklos poveikis aplinkai apibrėžiamas atliekant atranką dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo arba ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą. Šiuo atveju, plėtojant kurortinę teritoriją, aktualios su turizmo ir laisvalaikio vystymo ūkine veikla susijusios sritys apima jachtų ir valčių priplaukų įrengimą, poilsio namų ar viešbučių kompleksų už miestų ribų statybą, nuolatinių stovyklaviečių ar kempingų, teminių parkų įrengimą. Šiai planuojamai ūkinei veiklai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo (žr. LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedą), kuri ne tik įvertins galimą poveikį aplinkai, bet visų pirma nustatys, ar planuojama ūkinė veikla yra leistina pasirinktoje vietoje.

Apibendrinant galima teigti, kad neigiamos pasekmės ūkiniam ir teisiniam režimui gali būti susijusios ne tiek su atitinkamai vietai suteiktu kurortinės teritorijos statusu, kiek bendrai su infrastruktūros tokioje teritorijoje vystymu, tam tikromis teritorijos savybėmis. Galimos neigiamos pasekmės ir apribojimai ūkiniam ir teisiniam režimui viso rajono mastu nustatomi rengiant Molėtų rajono rekreacinių teritorijų specialiojo plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitą. Konkrečių turizmo infrastruktūros projektų vystymo atveju atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo arba poveikio aplinkai vertinimas.



6. MOLĖTŲ RAJONO KURORTINIŲ TERITORIJŲ ALTERNATYVŲ KAŠTŲ PASKAIČIAVIMAS IR OPTIMALIAUSIOS ALTERNATYVOS PARINKIMAS

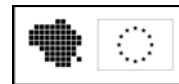
Molėtų rajono kurortinių teritorijų alternatyvų kaštų paskaičiavimas atliktas visoms 5 potencialioms kurortinėms teritorijoms, t.y. Molėtams, Mindūnams, Inturkei, Dubingiams ir Balninkams.

Bet kuri iš šių teritorijų, siekdama gauti kurortinės teritorijos statusą, turi atitikti tam tikrus reikalavimus. 4-oje šios galimybių studijos dalyje buvo vertinama, kuri teritorija ir kokius kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimus atitinka. Siekiant paskaičiuoti visų alternatyvų įgyvendinimo kaštus, 8 priede pateikti ir preliminariai kiekybiškai įvertinti tie potencialių kurortinių teritorijų reikalavimai, kurių šiuo metu minėtos teritorijos neatitinka, bet jie privalomi, siekiant gauti kurortinės teritorijos statusą. Reikėtų pažymėti, kad visi paskaičiavimai yra preliminarūs ir buvo gauti, naudojantis antriniais duomenų šaltiniais (pvz., Molėtų rajono vandens tiekimo ir nuotekų infrastruktūros specialiuoju planu), konsultuojantis su atitinkamų sričių ekspertais (pvz., VŠĮ Lietuvos kurortologijos tyrimų centro, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro, Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos, teritorijų planavimo ir kt. specialistais), taip pat parengus preliminarias sąmatas, naudojantis statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamaisiais ekonominiais rodikliais. Šie sustambinti rodikliai skirti naudoti planuojant investicijų poreikį statinių statybos darbams, kai nėra parengti detalizuoti projektiniai sprendiniai, t.y. prieš projektavimo darbų pradžią, taip pat rengiant statinių statybos pagrindimus ir kitais atvejais. Taigi, 8 priede 2, 8-9 ir 11-20 punktuose pateikti infrastruktūros sukūrimo kaštų paskaičiavimai yra tik apytiksliai ir priklausomai nuo projektinių sprendinių jų įgyvendinimo kaina gali skirtis.

Molėtų rajone centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos įrengtos Molėtuose ir Inturkėje. Centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos įrengimo darbų kaina kitose galimose kurortinėse teritorijose (Mindūnuose, Dubingiuose ir Balninkuose) paskaičiuota remiantis Molėtų rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendiniais.

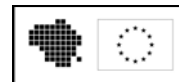
Keleivių vežimui organizuoti būtina infrastruktūra pilnai neišplėta Balninkuose ir Dubingiuose, t.y. nėra susisiekimo tarp Molėtų miesto ir šių gyvenviečių savaitgaliais. Siekiant kurortinės teritorijos statuso bent vienai iš šių gyvenviečių, dabartiniame etape sudėtinga įvertinti išlaidas, reikalingas susisiekimui tarp Molėtų miesto ir šių gyvenviečių savaitgaliais užtikrinti. Išlaidos gali labai skirtis priklausomai nuo pasirinktų sprendimų (pvz., naujų maršrutų įvedimas, esamų maršrutų pratęsimas, autobusų maršrutų eismo tvarkaraščių suderinimas, naujų keleivinių transporto priemonių įsigijimas ir kt.). Siekiant kurortinės teritorijos statuso Dubingiams ar Balninkams, reikėtų papildomai atlikti susisiekimo su šiomis gyvenvietėmis poreikio ir galimybių vertinimą. Tik tada būtų galima tiksliau pasakyti, kokios išlaidos reikalingos, siekiant atitikti šį reikalavimą. Apklausus transporto ekspertus, tokios studijos parengimas preliminariai kainuotų apie 70 tūkst. Lt.

Akustinio triukšmo tyrimų kainai pagrįsti imta dabartinė Savivaldybės mokama tyrimų kaina viename objekte (55,20 Lt). Erkių stebėjimų ir tyrimų kaina paskaičiuota konsultuojantis su Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro bei Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos specialistais, kurie dažniausiai atlieka tokius tyrimus. Šiuo atveju sudėtinga iš anksto įvertinti, kiek galėtų kainuoti tokie tyrimai, nes neaišku, kokiam ilgyje (km) bus renkamos erkės, kiek teritorijoje yra miškingų vietų, kaip jos pasiskirstę, kiek surenkama erkių ir



pan. Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos duomenimis, erkinio encefalito tyrimai 1 erkei kainuoja maždaug 120 Lt, Laimo ligos – 24 Lt. Aplinkos oro užterštumo tyrimų kaina paskaičiuota, remiantis kitų savivaldybių patirtimi, įvertinus techninės įrangos ir oro kokybės matavimų stacionariose automatizuotose stotelėse kainą.

Įvertinus visas išlaidas, kurortinės teritorijos statuso suteikimas Molėtų miestui gali kainuoti apie 2,4 mln. Lt, Mindūnams – 14,7 mln. Lt, Inturkei – 13,2 mln. Lt, Dubingiems – 18,9 mln. Lt, Balninkams – 22,4 mln. Lt. Atsižvelgiant į reikalingas išlaidas ir įvertinus jau turimą infrastruktūrą, kurortinės teritorijos statuso reikalavimus labiausiai atitinka Molėtų miestas (žr. detalūs kaštų paskaičiavimai pateikti 8 priede). Siekiant kurortinės teritorijos statuso kitoms galimoms kurortinėms teritorijoms (Mindūnams, Inturkei, Dubingiems ar Balninkams), reikalingos investicijos būtų gerokai didesnės. Dėl mažesnių reikalingų investicijų, pakankamai išplėtos specialios infrastruktūros, didžiausio atitikimo bendriesiems, gamtinių išteklių, specialios infrastruktūros ir paslaugų reikalavimams, tikslingiausia kurortinės teritorijos statuso siekti Molėtų miestui.

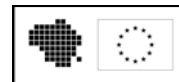


7. KURORTINĖS TERITORIJOS STATUSO SUTEIKIMO VEIKSMŲ PLANAS

Atsižvelgiant į tai, kad Molėtų miestas labiausiai atitinka kurortinėms teritorijoms keliamus reikalavimus, 7.1 lentelėje pateikiamas kurortinės teritorijos statuso suteikimo Molėtų miestui veiksmų planas.

7.1 lentelė. Kurortinės teritorijos statuso suteikimo Molėtų miestui veiksmų planas iki 2015 metų

Eil. Nr.	Priemonės	Pasiekimo indikatorius	Atsakingi vykdytojai	Įvykdymo terminas (metai)	Preliminarūs kaštai, tūkst. Lt
1.	Šiaurinio aplinkkelio statybos būtinumo, siekiant kurortinės teritorijos statuso, derinimo klausimai su LR ūkio ir susisiekimo ministerijomis	Suderinti aplinkkelio statybos būtinumo klausimai	Strateginio planavimo ir investicijų skyrius	2012	-
2.	Kurortinio gydymo ar sveikatinimo įstaigos steigimo būtinumo, siekiant kurortinės teritorijos statuso, derinimo klausimai su LR ūkio ir sveikatos ministerijomis	Suderinti kurortinio gydymo ar sveikatinimo įstaigos steigimo būtinumo klausimai	Strateginio planavimo ir investicijų skyrius	2012	-
3.	Naudingųjų iškasenų, priskirtų peloidams, telkinių naudingojo sluoksnio gydomųjų savybių tyrimų metodinių rekomendacijų parengimas	Parengtos metodinės rekomendacijos	Strateginio planavimo ir investicijų skyrius	2012-2013	50
4.	Akustinio triukšmo matavimų atlikimas	Objektų, kuriuose atliekami matavimai, skaičius	Savivaldybės gydytojas	2012-2015	2
5.	Paplūdimių vandens kokybės tyrimų atlikimas	Vandens telkinių, kuriuose atliekami tyrimai, skaičius; Atliktų tyrimų skaičius	Savivaldybės gydytojas	2012-2015	6
6.	Techninės įrangos aplinkos oro užterštumo tyrimams atlikti įsigijimas	Įsigyta reikalinga įranga	Viešųjų pirkimų skyrius	2013	500
7.	Dviračių/pėsčiųjų takų Molėtuose ar šalia Molėtų įrengimas	Dviračių/pėsčiųjų takų ilgis	Statybos ir vietinio ūkio skyrius	2013	474
8.	Erkių stebėjimų ir tyrimų atlikimas	Atliktų erkinio encefalito ir Laimo ligos tyrimų skaičius	Savivaldybės gydytojas	2013, 2015	22
9.	Poilsiavietės/stovyklavietės/	Įrengtų objektų	Statybos ir	2014	485



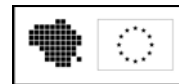
Eil. Nr.	Priemonės	Pasiekimo indikatorius	Atsakingi vykdytojai	Įvykdymo terminas (metai)	Preliminarūs kaštai, tūkst. Lt
	kempingo Molėtuose ar šalia Molėtų įrengimas	skaičius	vietinio ūkio skyrius		
10.	Kurortinės teritorijos ribų planų parengimas	Parengti planai	ribų Architektūros ir teritorijų planavimo skyrius	2014	55
11.	Aplinkos oro užterštumo tyrimų atlikimas	Atliktų tyrimų skaičius	Savivaldybės gydytojas	2014-2015	180
12.	Pažintinių takų Molėtuose ar šalia Molėtų įrengimas	Pažintinių takų ilgis	Statybos ir vietinio ūkio skyrius	2015	708
Viso:					2482

Siekiant kurortinės teritorijos statuso, vienas iš reikalavimų nurodo, kad tranzitinis kroviniškas autotransportas turi aplenkti vietovę, važiuodamas jos aplinkkeliu, o jeigu jo nėra, - kelio ženklais nužymėtais valstybinės ar vietinės reikšmės keliais (gatvėmis). Molėtų rajone yra pietinis aplinkkelis (rajoninio kelio Nr. 2826), tačiau siekiant išvengti transporto srautų per Molėtų miestą iš kelių Vilnius-Utena, Molėtai-Kaltanėnai-Ignalina ir kt., reikalingas šiaurinis Molėtų aplinkkelis, kuris sujungtų krašto kelią 119 Molėtai-Anykščiai su magistraliniu keliu A14 Vilnius-Utena palei šiaurinę Molėtų miesto teritoriją. Preliminariais skaičiavimais naujo aplinkkelio statyba galėtų kainuoti 44,7 mln. Lt. Šiuo metu tranzitinis transportas važiuoja kelio ženklais nužymėtomis Molėtų miesto gatvėmis, todėl reikalavimas, siekiant kurortinės teritorijos statuso, iš dalies yra tenkinamas. Atsižvelgiant į labai didelį išteklių poreikį, taip pat gana neapibrėžtą šio reikalavimo formuluotę, Molėtų rajono savivaldybės administracija turėtų papildomai derinti šiaurinio Molėtų aplinkkelio statybos būtinumo, siekiant kurortinės teritorijos statuso, klausimus su LR ūkio ir susisiekimo ministerijomis.

Panaši situacija galioja ir kitam reikalavimui, kuris nurodo, kad gyvenamojoje vietovėje, kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso, turi būti ne mažiau kaip viena kurortinio gydymo arba sveikatinimo įstaiga, visus metus teikianti kurortinio gydymo ir sveikatinimo paslaugas. Vienintelė tokia įstaiga Molėtų rajone yra Kirneilės kaime, apie 5,5 km į pietryčius nuo Molėtų. Dėl atstumo nuo Molėtų miesto ir dėl šios įstaigos statuso (tai privatus juridinis vienetas) sudėtinga vertinti, ar Molėtai atitinka šį reikalavimą. Dėl šio reikalavimo atitikimo/neatitikimo Molėtų rajono savivaldybės administracija turėtų kreiptis į LR ūkio ir sveikatos ministerijas.

Siekiant kurortinės teritorijos statuso Molėtų miestui, vienas iš svarbiausių klausimų susijęs su gamtinių sveikatos veiksnių panaudojimo sveikatinimo reikmėms galimybėmis. Molėtų rajone yra 2 durpių telkiniai, kurie atitinka pradinis Gamtinių sveikatos veiksnių, naudojamų sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugoms teikti, sertifikavimo tvarkos aprašo reikalavimus. Šiame studijos rengimo etape sudėtinga įvertinti galimą potencialių telkinių panaudojimą sveikatinimo reikmėms. Visų pirma juos reikia detalai išžvalgyti, atlikti detalesnius organinių medžiagų, kitų pagrindinių fizinių ir cheminių savybių tyrimus. Preliminari šių telkinių naudingojo sluoksnio gydomųjų savybių tyrimų metodinių rekomendacijų parengimo kaina – 50 tūkst. Lt.

Visos kitos veiksmų plane numatytos priemonės susijusios su įvairių tyrimų atlikimu, specialios infrastruktūros kūrimu, techninės įrangos pirkimu. Verta pažymėti, kad dalis tų tyrimų yra privalomi ir atliekami kasmet, nepriklausomai nuo to, ar gyvenamajai vietai suteiktas



kurortinės teritorijos statusas ar ne (pvz., vandens kokybės tyrimai, akustinio triukšmo matavimai, aplinkos oro užterštumo tyrimai).

Ir be kurortinės teritorijos statuso Molėtų rajonas save reprezentuoja kaip patrauklų turizmo kraštą, kuriame teikiamos rekreacinės paslaugos žmonių sveikatos atstatymui, pažintinio ir aktyvaus turizmo paslaugos. Savivaldybės plėtros vizija skelbia, kad 2017 metais Molėtų rajonas bus žalias taškas Lietuvos žemėlapyje, natūralios gamtos, patrauklus, tvarkingas Lietuvos rajonas – išvystytas ir pritaikytas turizmui. Siekiant šių tikslų, plėtros plane yra numatytos priemonės, susijusios su dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo plėtra. Ateityje, plėtojant Molėtų miestą kaip rekreacijos ir turizmo centrą, bus aktuali ir kitų viešosios turizmo infrastruktūros objektų statyba – tų pačių, kurie reikalingi ir kurortinės teritorijos statusui gauti (pvz., kempingų, stovyklaviečių, pažintinių takų įrengimas).

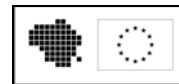
Kurortinės teritorijos statuso suteikimas Molėtų miestui tik papildytų ir sustiprintų dabartinę miesto vystymo kryptį, prisidėtų prie teigiamo miesto įvaizdžio formavimo, sudarytų sąlygas gauti papildomą finansavimą iš valstybės biudžeto. Suteikus Molėtų miestui kurortinės teritorijos statusą, miesto vystymosi prioritetai ir kryptys nesikeis. Šio statuso suteikimas tik patvirtins, kad miesto vystymui svarbus darnaus turizmo ir rekreacijos galimybių užtikrinimas, gamtinių išteklių ir specialios infrastruktūros panaudojimas sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms, žalio miesto formavimo idėjos, menkai išplėtotą pramonę.

Kurortinės teritorijos statuso suteikimą inicijuoja savivaldybės taryba, statusą suteikia ir panaikina LR Vyriausybė. Pasiūlymą suteikti kurortinės teritorijos statusą gyvenamajai vietai ar jos daliai Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos pateikia savivaldybės taryba. Kartu su pasiūlymu pateikiama:

- savivaldybės, kurios teritorijoje yra gyvenamoji vietovė, tarybos sprendimo, kuriame siūloma suteikti kurortinės teritorijos statusą gyvenamajai vietai ar jos daliai, patvirtinta kopija;
- savivaldybės tarybos aiškinamasis raštas, kuriame pagrindžiamas pasiūlymo tikslingumas ir (ar) detalai apibūdinama gyvenamosios vietovės atitiktis LR Vyriausybės nustatytiems kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimams;
- kiti dokumentai, kuriais pagrindžiamas savivaldybės tarybos pasiūlymas, ir kita informacija, kurios pagrindu rengiami atitinkami teisės aktų, reglamentuojančių kurortinės teritorijos statuso gyvenamosioms vietovėms suteikimą, projektai.

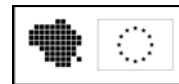
Gavęs nurodytus dokumentus, Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos parengia motyvuotą išvadą, kad siūloma gyvenamoji vietovė atitinka nustatytus kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimus, ir pateikia ją Ūkio ministerijai ir savivaldybės tarybai. Jei kyla abejonių, ar nurodyta gyvenamoji vietovė atitinka visus nustatytus kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimus, Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos teikia ūkio ministrui siūlymą įsakymu sudaryti iš suinteresuotų ministerijų ir kitų valstybės institucijų ir įstaiigų atstovų darbo grupę, kuri pateiktų išvadą dėl gyvenamosios vietovės atitikties kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimams.

Ūkio ministerija, remdamasi pateiktais dokumentais arba darbo grupės išvadomis, parengia LR Vyriausybės nutarimo dėl kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamajai vietai arba jos daliai (gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims) projektą ir kartu su nurodytais dokumentais pateikia svarstyti LR Vyriausybei.

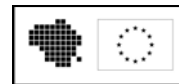


IŠVADOS

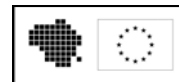
1. Kurortinė teritorija – Lietuvos Respublikos Vyriausybės suteiktas statusas gyvenamajai vietai arba jos daliai (gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims), kurioje (kuriose) yra gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių, ir speciali infrastruktūra naudoti šiuos išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms.
2. Kurortinėms teritorijoms taikomi reikalavimai nustatyti 2006 m. balandžio 12 d. LR Vyriausybė nutarimu Nr. 350 priimtame Kurorto statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų apraše, Kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų apraše ir Kurorto ar kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms ir panaikinimo taisyklėse.
3. 2007-2008 metais Lietuvoje kurortinės teritorijos statusas suteiktas 4 gyvenamosioms vietovėms: Ignalinos miesto, Strigailiščio ir Palūšės kaimų dalių teritorijai; Anykščių miestui; Zarasų ir Trakų miestams. 2011 metais sugriežtinus kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimus, šis procesas buvo pristabdytas. Iki šiol kurortinės teritorijos statusą Lietuvoje turi tik aukščiau minėtos 4 teritorijos.
4. Siekiant kurortinės teritorijos statuso, gyvenamoji vietovė turi tenkinti Kurortinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms reikalavimų apraše nurodytus bendruosius, gamtinių išteklių ir specialios infrastruktūros bei paslaugų reikalavimus.
5. Kai kurie kurortinėms teritorijoms taikomi reikalavimai yra labai specifiniai, todėl atitiktis jiems turi būti nagrinėjama konkrečios vietovės kontekste, o ne visos rajono savivaldybės mastu. Siekiant įvertinti galimybes Molėtų rajone gauti kurortinės teritorijos statusą vienai gyvenamajai vietai, kelioms gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims, buvo pasirinktos 5 Molėtų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcijoje siūlomos steigti kurortinės vietovės: Inturkė (prie Galuono ež.), Balninkai (prie Alaušo ež.), Molėtai (Bebrusų, Luokesos, Durių ež.), Dubingiai (prie Asvejės ež.), Mindūnai (prie Lakajų, Stirnių ež.).
6. Daugiausiai kurortinėms teritorijoms taikomų reikalavimų atitinka Molėtų miestas. Siekiant kurortinės teritorijos statuso šiai teritorijai, turėtų būti sukurta papildoma infrastruktūra (dviračių/pėsčiųjų takai, poilsivietės/stovyklavietės/kempingai, pažintiniai takai), atliekami reikalingi matavimai ir tyrimai (akustinio triukšmo, paplūdimių vandens kokybės, erkių stebėjimai, aplinkos oro užterštumo), įsigyta reikalinga įranga oro užterštumo tyrimams atlikti.
7. Dalis kurortinėms teritorijoms taikomų reikalavimų formuluočių yra labai neapibrėžtos. Vienas iš reikalavimų teigia, kad tranzitinis krovininis autotransportas turi aplenkti vietovę, važiuodamas jos aplinkkeliu, o jeigu jo nėra, – kelio ženklais nužymėtais valstybinės ar vietinės reikšmės keliais (gatvėmis). Vietovėje, kuriai siekiama kurortinės teritorijos statuso, taip pat turi būti ne mažiau kaip viena kurortinio gydymo arba sveikatinimo įstaiga, visus metus teikianti kurortinio gydymo ir sveikatinimo paslaugas. Studijos rengimo metu sudėtinga vertinti, ar Molėtų miestas atitinka šiuos reikalavimus. Šiuo metu tranzitinis transportas važiuoja kelio ženklais nužymėtomis Molėtų miesto gatvėmis, nors strateginio planavimo dokumentuose nurodyta, kad, siekiant išvengti transporto srautų, miestui reikalingas dar vienas aplinkkelis. Vienintelė sveikatinimo įstaiga Molėtų rajone yra Kirneilės kaime, apie 5,5 km į pietryčius nuo Molėtų. Dėl atstumo nuo Molėtų miesto ir dėl šios įstaigos statuso (tai privatus juridinis vienetas) sudėtinga vertinti, ar Molėtai atitinka šį



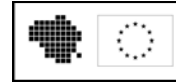
- reikalavimą. Dėl šių reikalavimo atitikimo/neatitikimo kurortinės teritorijos statusui gauti Molėtų rajono savivaldybės administracija turėtų papildomai kreiptis į LR ūkio, susisiekimo ir sveikatos ministerijas.
8. Siekiant kurortinės teritorijos statuso Molėtų miestui, vienas iš svarbiausių klausimų susijęs su gamtinių sveikatos veiksnių panaudojimo sveikatinimo reikmėms galimybėmis. Molėtų rajone nėra oficialiai įregistruotų natūralaus mineralinio vandens išteklių, tačiau yra 2 durpių telkiniai, kurie atitinka pradinis Gamtinių sveikatos veiksnių, naudojamų sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugoms teikti, sertifikavimo tvarkos aprašo reikalavimus. Siekiant tiksliau įvertinti galimą šių telkinių panaudojimą sveikatinimo reikmėms, visų pirma juos reikia detaliai išžvalgyti, atlikti detalesnius organinių medžiagų, kitų pagrindinių fizinių ir cheminių savybių tyrimus.
 9. Kurortinės teritorijos statuso suteikimo kaštai kiekvienai iš potencialių teritorijų buvo paskaičiuoti, naudojantis antriniais duomenų šaltiniais (pvz., Molėtų rajono vandens tiekimo ir nuotekų infrastruktūros specialiuoju planu), konsultuojantis su atitinkamų sričių ekspertais (pvz., VŠĮ Lietuvos kurortologijos tyrimų centro, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro, Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos, teritorijų planavimo ir kt. specialistais), taip pat parengus preliminarias sąmatas, naudojantis statinių statybos skaičiuojamųjų kainų palyginamaisiais ekonominiais rodikliais. Įvertinus visas išlaidas, kurortinės teritorijos statuso suteikimas Molėtų miestui gali kainuoti apie 2,4 mln. Lt, Mindūnams – 14,7 mln. Lt, Inturkei – 13,2 mln. Lt, Dubingiems – 18,9 mln. Lt, Balninkams – 22,4 mln. Lt.
 10. Dėl nestabilios politinės situacijos Lietuvoje neįmanoma įvertinti, kokią finansinę naudą ateityje Savivaldybei gali duoti kurortinės teritorijos statuso suteikimas Molėtų miestui. Atsižvelgiant į tai, kad metams bėgant kurortinėms teritorijoms taikomi reikalavimai tampa vis griežtesni, valstybė skiria papildomas lėšas (nors ir nedideles) kurortinėms teritorijoms, o dabartinės Molėtų miesto vystymo kryptys turizmo srityje atitinka ir prisideda prie kurortinių teritorijų reikalavimų įgyvendinimo, rekomenduojame Molėtų rajono savivaldybei siekti kurortinės teritorijos statuso.
 11. Atsižvelgiant į reikalingas išlaidas ir įvertinus jau turimą infrastruktūrą, kurortinės teritorijos statuso reikalavimus labiausiai atitinka Molėtų miestas. Siekiant kurortinės teritorijos statuso kitoms galimoms kurortinėms teritorijoms (Mindūnams, Inturkei, Dubingiems ar Balninkams), reikalingos investicijos būtų gerokai didesnės. Dėl mažesnių reikalingų investicijų, pakankamai išplėtos specialios infrastruktūros, didžiausio atitikimo bendriesiems, gamtinių išteklių, specialios infrastruktūros ir paslaugų reikalavimams, tiksliausia kurortinės teritorijos statuso siekti Molėtų miestui.
 12. Kurortinės teritorijos statuso suteikimas Molėtų miestui tik papildytų ir sustiprintų dabartinę miesto vystymo kryptį, prisidėtų prie teigiamo miesto įvaizdžio formavimo, sudarytų sąlygas gauti papildomą finansavimą iš valstybės biudžeto. Suteikus Molėtų miestui kurortinės teritorijos statusą, Savivaldybė taip pat gali nustatyti vietines rinkliavas už naudojamą viešąją infrastruktūrą.
 13. Nors remiantis LR savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymu, kurortinės teritorijos statusą turinčiai savivaldybei įvedamas papildomas rodiklis, kurį taikant padidėja savivaldybės biudžetas, tačiau šios pajamos patenka į bendrą savivaldybės biudžetą, nėra išskirtos atskira eilute ir nėra skiriamos konkrečiai veiklai vykdyti. Papildomas finansavimas kurortinei teritorijai priklauso nuo bendro savivaldybės biudžeto dydžio. Pagal nustatytas metodikas mažinant savivaldybės biudžetą, mažėja ir kurortinei teritorijai skirtos lėšos.



14. Suteikus Molėtų miestui kurortinės teritorijos statusą, miesto vystymosi prioritetai ir kryptys nesikeis. Šio statuso suteikimas neduos didelės finansinės naudos, greičiau tik patvirtins, kad miesto vystymui svarbus darnaus turizmo ir rekreacijos galimybių užtikrinimas, gamtinių išteklių ir specialios infrastruktūros panaudojimas sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms, žalio miesto formavimo idėjos, ribojama pramonės įmonių veikla. Kurortinės teritorijos statuso suteikimas sustiprins ir papildys Molėtų, kaip rekreacinės teritorijos, statusą bei potencialą.
15. Kurortinės teritorijos statuso suteikimą inicijuoja savivaldybės taryba, statusą suteikia ir panaikina LR Vyriausybė. Pasiūlymą suteikti kurortinės teritorijos statusą gyvenamajai vietai ar jos daliai Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos pateikia savivaldybės taryba.
16. Jei kyla abejonių, ar nurodyta teritorija atitinka visus kurortinei teritorijai keliamus reikalavimus, ūkio ministro įsakymu gali būti sudaryta darbo grupė iš suinteresuotų ministerijų ir kitų valstybės institucijų ir įstaigų atstovų, kuri pateikia išvadą dėl gyvenamosios vietovės atitikties kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimams.

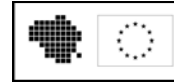


PRIEDAI



Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos duomenys apie Molėtų rajone esančių ūkio subjektų požeminio vandens monitoringo programas ir apibendrintus rezultatus

Programos ID	Užsakovas	Adresas	Objekto tipas	PV monitoringo programa		Stebėjimo grežinių Nr.	Poveikis požeminio vandens kokybei	DLK ar RV viršijimo atvejai 2009-2010 m.	
				nuo	iki			Rodiklis (jo DLK)	reikšmė, mg/l
1824	UAB "Baltic Petroleum"/ UAB "Luktarna"	LK Nr. 53, Vilniaus g. 104, Molėtų m.	Degalinė	2000	2011	27966 (likviduotas), 27967, 38811	Nuo 1999 iki 2004 m. buvo stebima didelė tarša naftos produktais (NP), grežiniuose kaupėsi skysti NP, tačiau vėliau tarša ėmė mažėti ir nuo 2005 m. skysti NP jau nefiksuoja. Ištirpusių NP koncentracija požeminiame vandenyje nuo 2008 m. yra mažesnė nei DLK. Dabartinė degalinės veikla neigiamo poveikio neturi, stebimas liekaninės taršos natūralus nykimas.		
2125	UAB "Luktarna"	Vilniaus g. 101, Molėtų m.	Degalinė	2004	2013	35389	Neigiamo poveikio degalinės veikla neturi		
2129	UAB "Luktarna"	Gojaus km., Molėtų raj.	Degalinė	2004	2013	35390	Neigiamo poveikio degalinės veikla neturi		
2346	UAB "Abromika"	Smėlinkos km. Molėtų raj.	Degalinė	2005	2014	36793	Neigiamo poveikio degalinės veikla neturi		
2397	UAB "NAUJASODŽIO AGROFIRMA"	Toliejų k., Čiulėnų sen., Molėtų raj.	Gyvulininkystės kompleksas	2011	2015	31210, 31778, 31812	Juntamas tam tikras komplekso poveikis, nitratų koncentracija viename grežinyje viršija ribinę vertę.	nitratai (50)	66
2219	UAB "MOLĖTŲ ŠILUMA"	Molėtų m.	Katilinė	2009	2013	46915, 46916	Neigiamo poveikio katilinės veikla neturi, tačiau jos aplinkoje stebima tarša azoto junginiais	nitratai (50)	60-86
2235	UAB "Utenos regiono atliekų tvarkymo centras"	Molėtų m. Stacijavos kietų buitinių atliekų sąvartynas	Sąvartynas	2003	2014	29778, 29779, 33744, 33745	Juntamas sąvartyno poveikis. Nuo sąvartyno nutekančiame vandenyje padidintos chloridų (artimos RV), natrio, bendrosios mineralizacijos vertės, kai kurių metalų koncentracijos viršija RV.	Nikelis (0.1) Švinas (0,075)	0,12 0,61
2235	UAB "Utenos regiono atliekų tvarkymo centras"	Čiulėnų sen., Anomislis k.	Sąvartynas	2010	2014	43482, 43483, 47143, 47144	Reikšmingo neigiamo poveikio neturi		
2235	UAB "Utenos regiono atliekų tvarkymo centras"	Tinkos sen., Kampų k.	Sąvartynas	2010	2014	4395, 4396, 4397, 4398	Reikšmingo neigiamo poveikio neturi		
2235	UAB "Utenos regiono atliekų tvarkymo centras"	Alantos sen., Antakščių k.	Sąvartynas	2010	2014	43487, 43488	Reikšmingo neigiamo poveikio neturi		



2009 m. Molėtų rajono savivaldybės akustinio triukšmo lygio matavimo protokolas

**NACIONALINĖ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJA
UTENOS SKYRIUS**

S. Dariaus ir S. Girėno g. 12, LT-28240 Utena, tel. (8-389) 77-030, fax. (8-389) 77-030
Laboratorijos atestavimo pažymėjimas Nr. LA-22
Išdavimo data: 2008-02-14 Galioja iki: 2012-06-27

AKUSTINIO TRIUKŠMO LYGIO MATAVIMO PROTOKOLAS

Data: 2009-05-21 Nr. F/PR^U - 410 - t - 13

Užpildytų puslapių skaičius 1 (1)

1. Užsakovas : Molėtų rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 44, Molėtai
2. Objekto pavadinimas, adresas : **Molėtų rajono savivaldybės tyliosios viešosios zonos**
3. Matuota prietaisu (prietaiso pavadinimas, Nr., patikros liudijimo Nr., data) triukšmomatis Bruel & Kjaer Nr. 2448286, patikros liudijimas Nr. 0303738, 2009-04-24
4. Normatyviniai dokumentai LST ISO 1996-1:2004; (HN 33:2007)
5. Triukšmo šaltinis : gatvės ir gamtos triukšmas
6. Matavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Matavimo vieta	Triukšmo pobūdis						Garso slėgio lygiai dB oktaviniuose dažniuose								Ekvivalentinis garso lygis dB A	Matavimu neapibrėžtis dB A	Maksimalus garso lygis dB A	Garso slėgio piko reikšmė dB C	
		Pagal spektra			Pagal laiko charakteristiką			31,5 Hz	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz					8000 Hz
		Placiuotumas	Toninis	Pastovus < 5dB	Nepastovus > 5dB	Pertrūkstantis	Impulsinis													
1	VšĮ Molėtų ligoninės teritorija	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64,4	1	78,6	-
2	Švietimo įstaigų teritorijose Molėtų mieste (Molėtų pagrindinė mokykla, Molėtų gimnazija, vaikų globos namai)	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65,6	1	79,5	-
3	Molėtų vaikų lopšelis – darželis „Vyturėlis“)	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65,9	1	77,5	-
4	Molėtų pradinė mokykla	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68,9	1	79,0	-
5	Molėtų miesto plaža prie Pastovio ežero teritorijoje	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59,3	1	77,0	-
6	Molėtų savivaldybės aikštėje	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67,2	1	79,0	-
7	Molėtų miesto pėsčiųjų tako nuo Jaunimo iki S. Neries gatvių teritorijoje	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60,4	1	71,8	-
8	Videniškių miesto aikštėje prie kultūros namų	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	61,4	1	77,8	-
9	Alantos miestelio centrinėje aikštėje	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65,0	-	-	-

X – nurodo triukšmo pobūdį.

7. Aplinkos sąlygos: temperatūra 19 °C; santykinė drėgmė 67 %.

8. Matavimai pradėti: 10⁰⁰ val.

9. Matavimus atliko (pareigos, vardas, pavardė, parašas): Mėginių paėmimo laborantė Ona Barišauskienė

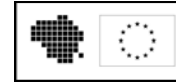
Data: 2009-05-21

10. Skyriaus vedėjas (vardas, pavardė, parašas) : I.e.p. Jūratė Miškinienė

Utenos skyriaus vedėja
Jūratė Miškinienė

Be raštiško laboratorijos sutikimo bandymo protokolo dalys negali būti padaugintos.





2010 m. Molėtų rajono savivaldybės akustinio triukšmo lygio matavimo protokolas



DEUTSCHES
AKKREDITIERUNGSSYSTEM
PRÜFWESSEN GMBH
DAP-PL-3720.99

NACIONALINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJOS
FIZIKINIŲ VEIKSNIŲ TYRIMŲ SKYRIUS
Antakalnio g. 10, LT-10308 Vilnius, tel. (8-5) 260 84 21, faksas (8-5) 234 19 43, El.paštas: primamasis.antakalnio@nvsp.lt



AKUSTINIO TRIUKŠMO MATAVIMO PROTOKOLAS Nr. F-T-212

20 10 m. spalio 08 d.

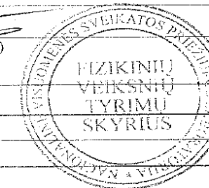
Puslapis 1 - 1

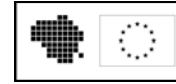
- Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 44, 33140 Molėtai
- Sutarties/Užsakymo Nr.: 697
- Objekto pavadinimas, adresas: VŠĮ Molėtų ligoninės teritorija, Vilniaus g. 78, Molėtai
- Matuota prietaisu (prietaiso pavadinimas ir Nr., patikros/kalibravimo liudijimo data ir Nr.): Bruel Kjaer Nr.2337762, patikros liudijimo Nr.0662019 2010-05-10
- Nonatyviniai dokumentai, metodo žymuo: EN33:2007 (N); EUT ISO 1996-1:2004/P:2005; EUT ISO 1996-2:2008 (škyrus punktus: 6.3; 6.4; 6.5; 6.6)
- Matavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Matavimo vieta, matavimo sąlygų aprašymas	Garsų klasifikavimas	Garsų slėgio lygiai dB oktaviniuose dažnių juostose dB							Ekvivalentinis garsų slėgio lygis dB A	Matavimų neapibrėžtis ±dB A	Maksimalus garsų slėgio lygis dB A	Garsų slėgio piko lygis dB C
			31,5 Hz	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz				
1.	<u>VŠĮ Molėtų ligoninės teritorija, Vilniaus g. 78, Molėtai.</u>	<u>visuminis</u>									<u>45</u>	<u>54</u>	

- Apieškos sąlygos: Oro temperatūra 8°C; santykinė drėgmė 57%
- Matavimai pradėti: 12:20 val.
- Papildomi duomenys, pastabos: nemurodyta
- Matavimų atlikimo data: 2010-10-06 Matavimos atliko: Fizikinių tyrimų specialistas Valdemaras Rukavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
- Skryiaus/poskyrio vedėjas: Valdemaras Rukavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)

Paaškinimai:	1. N - iširta neakredituotu metodu 2. Matavimo protokolas ar jo dalys (priedai), negali būti dauginamos be skryiaus ir (arba) poskyrio vedėjo sutikimo.
--------------	--





DEUTSCHES
AKKREDITIERUNGSSYSTEM
FÜR
PROFESIONSDIENSTE
DAP-PL-3720.99

NACIONALINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJOS
FIZIKINIŲ VEIKSNIŲ TYRIMŲ SKYRIUS
Antakalnio g. 10, LT-10308 Vilnius, tel. (8-5) 260 84 21, faksas (8-5) 234 19 43, El.paštas: pritimamasis.antakalnio@nvspl.lt



AKUSTINIO TRIUKŠMO MATAVIMO PROTOKOLAS Nr. F-T-213

20 10 m. spalio 08 d.

Puslapis 1 - 1

- Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 44, 33140 Molėtai
- Sutarties/Užsakymo Nr.: 698
- Objekto pavadinimas, adresas: Vaikų lopšelio - darželio "Vyturėlis" teritorija, Vilniaus g. 57 Molėtai
- Matuota prietaisu (prietaiso pavadinimas ir Nr., patikros/kalibravimo liudijimo data ir Nr.): Bruel Kjaer Nr.2337762, patikros liudijimo Nr.0662019 2010-05-10
- Normatyviniai dokumentai, metodo žymuo: HN33:2007 (N); LST ISO 1996-1:2004/P:2005; LST ISO 1996-2:2008 (išskyrus punktus: 6.3; 6.4; 6.5; 6.6)

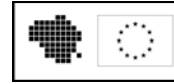
6. Matavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Matavimo vieta, matavimo sąlygų aprašymas	Garsų klasifikavimas	Garso slėgio lygiai dB oktavinėse dažnių juostose dB								Ekvivalentinis garso slėgio lygis dB A	Matavimų neapibrėžtis ±dB A	Maksimalus garso slėgio lygis dB A	Garso slėgio piko lygis dB C
			31,5 Hz	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz				
1.	Vaikų lopšelio - darželio „Vyturėlis“ teritorija, Vilniaus g. 57, Molėtai.	visuminis									51	60		

- Aplinkos sąlygos: Oro temperatūra 8°C; santykinė drėgmė 57%
- Matavimai pradėti: 12:30 val.
- Papildomi duomenys, pastabos: nenurodyta
- Matavimų atlikimo data: 2010-10-06 Matavimus atliko: Fizikinių tyrimų specialistas Valdemaras Rukavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
- Skyriaus/poskyrio vedėjas: Edvardas Gasperavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)

Paiškinimai:	1. N - iširta neakredituotu metodu. 2. Matavimo protokolas ar jo dalys (priedai), negali būti dauginamos be skyriaus ir (arba) poskyrio vedėjo sutikimo.
--------------	---





DEUTSCHES
AKKREDITIERUNGSSYSTEM
PROFWESEN GMBH
DAP-PL-3720.99

NACIONALINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJOS
FIZIKINIŲ VEIKSNIŲ TYRIMŲ SKYRIUS
Antakalnio g. 10, LT-10508 Vilnius, tel. (8-5) 260 84 71, faksas (8-5) 234 19 43, El.paštas: priimamasis.antakalnio@nvspl.lt

Deutscher
Akreditierungs
Rat
DAR
DAP-PL-3720.99

AKUSTINIO TRIUKŠMO MATAVIMO PROTOKOLAS Nr. F-T-215

20 10 m. spatio 08 d.

Puslapis 1 - 1

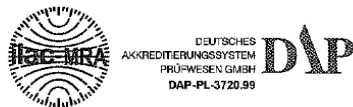
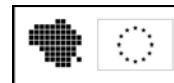
- Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 44, 33140 Molėtai
- Sutarties/Užsakymo Nr.: 700
- Objekto pavadinimas, adresas: Molėtų gimnazijos ir Molėtų pagrindinės mokyklos teritorija, Jaunimo g. 1, Molėtai
- Matuota prietaisu (prietaiso pavadinimas ir Nr., patikros/kalibravimo liudijimo data ir Nr.): Bruel Kjaer Nr.2337762, patikros liudijimo Nr.0662019 2010-05-10
- Normatyviniai dokumentai, metodo žymuo: HN33:2007 (N); LST ISO 1996-1:2004/P:2005; LST ISO 1996-2:2008 (škyrus punktus: 6.3; 6.4; 6.5; 6.6)
- Matavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Matavimo vieta, matavimo sąlygų aprašymas	Garsų klasifikavimas	Garsų slėgio lygiai dB oktavinėse dažnių juostose dB								Ekvivalentinis garso slėgio lygis dB A	Matavimų neapibrėžtis ±dB A	Maksimalus garso slėgio lygis dB A	Garsų slėgio piko lygis dB C	
			31,5 Hz	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz					8000 Hz
1.	<u>Molėtų gimnazijos ir Molėtų pagrindinės mokyklos teritorija, Jaunimo g. 1, Molėtai.</u>	<u>visuminis</u>										<u>47</u>		<u>60</u>	

- Aplinkos sąlygos: Oro temperatūra 10°C; santykinė drėgmė 53%
- Matavimai pradėti: 13:10 val.
- Papildomi duomenys, pastabos: nenurodyta
- Matavimų atlikimo data: 2010-10-06 Matavimus atliko: Fizikinių tyrimų specialistas Valdemaras Rukavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
- Skyriaus/poskyrio vedėjas: Edvardas Gasperevičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)

Paiškinimai:	1. N - ištirta neakredituotu metodu.
	2. Matavimo protokolai ar jo dalys (priedai), negali būti dauginamos be skyriaus ir (arba) poskyrio vedėjo sutikimo.





NACIONALINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJOS
FIZIKINIŲ VEIKSNIŲ TYRIMŲ SKYRIUS
 Antakalnio g. 10, LT-10308 Vilnius, tel. (8-5) 260 84 21, faksas (8-5) 234 19 43, El.paštas: priimamasis.antakalnio@mvspl.lt



AKUSTINIO TRIUKŠMO MATAVIMO PROTOKOLAS Nr. F-T-216

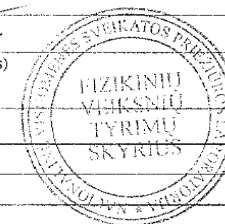
20 10 m. spalio 08 d.

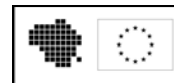
Puslapis 1 - 1

1. Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 44, 33140 Molėtai
2. Sutarties/Užsakymo Nr.: 701
3. Objekto pavadinimas, adresas: Molėtų miesto plaža prie ežero teritorija, Turgaus g., 1, Molėtai
4. Matuota prietaisu (prietaiso pavadinimas ir Nr., patikros/kalibravimo liudijimo data ir Nr.): Braet Kjaer Nr.2337762, patikros liudijimo Nr.0662019 2010-05-10
5. Normatyviniai dokumentai, metodo žymuo: EN33:2007 (N); LST ISO 1996-1:2004/P:2005; LST ISO 1996-2:2008 (išskyrus punktus: 6.3; 6.4; 6.5; 6.6)
6. Matavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Matavimo vieta, matavimo sąlygų aprašymas	Garsų klasifikavimas	Garso slėgio lygiai dB oktavinėse dažnių juostose dB								Ekvivalentinis garso slėgio lygis dB A	Matavimų neapibrėžtis ±dB A	Maksimalus garso slėgio lygis dB A	Garso slėgio piko lygis dB C	
			31,5 Hz	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz					8000 Hz
1.	<u>Molėtų miesto plaža prie ežero teritorija, Turgaus g. 1, Molėtai.</u>	<u>visuminis</u>										58		59	

7. Aplinkos sąlygos: Oro temperatūra 10°C; santykinė drėgmė 53%
 8. Matavimai pradėti: 13:25 val.
 - Papildomi duomenys, pastabos: nenurodyta
 - Matavimų atlikimo data: 2010-10-06 Matavimas atliko: Fizikinių tyrimų specialistas Valdemaras Rukavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
 - Skyriaus/poskyrio vedėjas: Valdemaras Rukavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
- Fizikinių veiksmų tyrimų skyriaus vedėjas/vyriausiasis fizikas
- | | |
|---------------|--|
| Paaiškinimai: | 1. N - iširta neakredituotu metodu. <u>Valdemaras Rukavičius</u> |
| | 2. Matavimo protokolas ar jo dalys (priedai), negali būti dauginamos be skyriaus ir (arba) poskyrio vedėjo sutikimo. |





DEUTSCHES
AKKREDITIERUNGSSYSTEM
PRÜFWESEN GMBH
DAP
DAP-PL-3720.99

NACIONALINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJOS
FIZIKINIŲ VEIKSNIŲ TYRIMŲ SKYRIUS
Antakalnio g. 10, LT-10308 Vilnius, tel. (8-5) 260 84 21, faksas (8-5) 234 19 43, El.paštas: priimamasis.antakalnio@mvspfl.it



AKUSTINIO TRIUKŠMO MATAVIMO PROTOKOLAS Nr. F-T-217

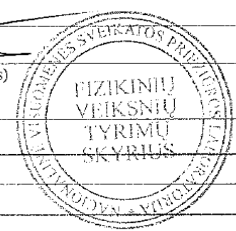
20 10 m. spalio 08 d.

Puslapis 1 - 1

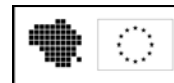
1. Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 44, 33140 Molėtai
2. Sutarties/Užsakymo Nr.: 702
3. Objekto pavadinimas, adresas: Molėtų savivaldybės aikštė, Vilniaus g. 44, Molėtai
4. Matuota prietaisu (prietaiso pavadinimas ir Nr., Bruel Kjaer Nr.2337762, patikros liudijimo Nr.0662019 2010-05-10 patikros/kalibravimo liudijimo data ir Nr.):
5. Normatyviniai dokumentai, HN33:2007 (N); LST ISO 1996-1:2004/P:2005; LST ISO 1996-2:2008 (išskyrus punktus: 6.3; 6.4; 6.5; 6.6) metodo žymuo:
6. Matavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Matavimo vieta, matavimo sąlygų aprašymas	Garsų klasifikavimas	Garso slėgio lygiai dB oktavinėse dažnių juostose dB								Ekvivalentinis garso slėgio lygis dB A	Matavimų neapibrėžtis ±dB A	Maksimalus garso slėgio lygis dB A	Garso slėgio piko lygis dB C
			31,5 Hz	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz				
1.	<u>Molėtų savivaldybės aikštė, Vilniaus g. 44, Molėtai</u>	<u>visuminis</u>									<u>49</u>		<u>57</u>	

7. Aplinkos sąlygos: Oro temperatūra 8 °C; santykinė drėgmė 57%
8. Matavimai pradėti: 12:45 val.
- Papildomi duomenys, pastabos: nenurodyta
- Matavimų atlikimo data: 2010-10-06 Matavimus atliko: Fizikinių tyrimų specialistas Valdemaras Rakavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
- Skyriaus/poskyrio vedėjas: Edvardas Guseperavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)



Paaškinimai:	1. N - iširta neakredituotu metodu. 2. Matavimo protokolas ar jo dalys (priedai), negali būti dauginamos be skyriaus ir (arba) poskyrio vedėjo sutikimo.
--------------	---



NACIONALINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJOS
FIZIKINIŲ VEIKSNIŲ TYRIMŲ SKYRIUS
 Antakalnio g. 10, LT-10308 Vilnius, tel. (8-5) 260 84 21, faksas (8-5) 234 19 43, El.paštas: priimamasis.antakalnio@nvspl.lt



AKUSTINIO TRIUKŠMO MATAVIMO PROTOKOLAS Nr. F-T-218

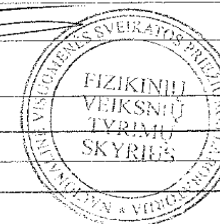
20 10 m. spatio 08 d.

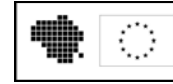
Puslapis 1 - 1

- Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 44, 33140 Molėtai
- Sutarties/Užsakymo Nr.: 703
- Objekto pavadinimas, adresas: Molėtų miesto pėsčiųjų tako nuo Jaunimo iki S. Neries gatvių teritorija
- Matuota prietaisu (prietaiso pavadinimas ir Nr., patikros/kalibravimo liudijimo data ir Nr.): Bruel Kjaer Nr.2337762, patikros liudijimo Nr.0662019 2010-05-10
- Normatyviniai dokumentai, metodo žymuo: HN33:2007 (N); LST ISO 1996-1:2004/P:2005; LST ISO 1996-2:2008 (išskyrus punktus: 6.3; 6.4; 6.5; 6.6)
- Matavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Matavimo vieta, matavimo sąlygų aprašymas	Garsų klasifikavimas	Garso slėgio lygiai dB oktavinėse dažnių juostose dB								Ekvivalentinis garso slėgio lygis dB A	Matavimų neapibrėžtis ±dB A	Maksimalus garso slėgio lygis dB A	Garso slėgio piko lygis dB C	
			31,5 Hz	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz					8000 Hz
1.	<u>Molėtų miesto pėsčiųjų tako nuo Jaunimo g. iki S. Neries g. teritorija.</u>	<u>visuminis</u>										<u>41</u>		<u>49</u>	

- Aplinkos sąlygos: Oro temperatūra 10°C; santykinė drėgmė 53%
 - Matavimai pradėti: 13:19 val.
 - Papildomi duomenys, pastabos: nenurodyta
 - Matavimų atlikimo data: 2010-10-06 Matavimus atliko: Fizikinių tyrimų specialistas Valdemaras Rukavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
 - Skiriaus/poskyrio vedėjas: Edvardas Gasperavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
- Paaiškinimai:
- N - iširta neakredituotu metodu.
 - Matavimo protokolas ar jo dalys (priedai), negali būti dauginamos be skiriaus ir tarba) poskyrio vedėjo sutikimo.





NACIONALINĖS VISUOMENĖS Sveikatos priežiūros laboratorijos
FIZIKINIŲ VEIKSNIŲ TYRIMŲ SKYRIUS
 Antakalnio g. 10, LT-10308 Vilnius, tel. (8-5) 260 84 21, faksas (8-5) 234 19 43, El.paštas: priimamasis.antakalnio@nvspl.lt



AKUSTINIO TRIUKŠMO MATAVIMO PROTOKOLAS Nr. F-T-219

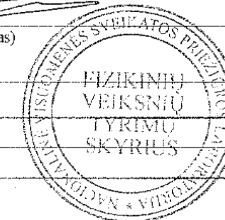
20 10 m. spalio 08 d.

Puslapis 1 - 1

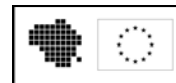
- Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 44, 33140 Molėtai
- Sutarties/Užsakymo Nr.: 704
- Objekto pavadinimas, adresas: Videniškių miestelio aikštė prie kultūros namų
- Matuota prietaisu (prietaiso pavadinimas ir Nr., patikros/kalibravimo liudijimo data ir Nr.): Bruel Kjaer Nr.2337762, patikros liudijimo Nr.0662019 2010-05-10
- Normatyviniai dokumentai, metodo žymuo: ISO 338:2007 (N); LST ISO 1996-1:2004/P:2005; LST ISO 1996-2:2008 (išskyrus punktus: 6.3; 6.4; 6.5; 6.6)
- Matavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Matavimo vieta, matavimo sąlygų aprašymas	Garsų klasifikavimas	Garso slėgio lygiai dB oktavinėse dažnių juostose dB								Ekvivalentinis garso slėgio lygis dB A	Matavimų neapibrėžtis ±dB A	Maksimalus garso slėgio lygis dB A	Garso slėgio piko lygis dB C
			31,5 Hz	53 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz				
1.	<u>Videniškių miestelio aikštė prie kultūros namų</u>	<u>visuminis</u>									<u>47</u>		<u>57</u>	

- Aplinkos sąlygos: Oro temperatūra 10°C; santykinė drėgmė 53%
- Matavimai pradėti: 13:40 val.
- Papildomi duomenys, pastabos: nenurodyta
- Matavimų atlikimo data: 2010-10-06 Matavimus atliko: Fizikinių tyrimų specialistas Valdemaras Rukavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
- Skyriaus/poskyrio vedėjas: Edvardas Gusevičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)



Paiškinimai:	1. N - iširta neakredituotu metodu.
	2. Matavimo protokolas ar jo dalys (priedai), negali būti dauginamos be skyriaus ir (arba) poskyrio vedėjo sutikimo.



DEUTSCHES
AKKREDITIERUNGSSYSTEM
PRÜFWESEN GMBH
DAP
DAP-PL-3720.99

NACIONALINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJOS
FIZIKINIŲ VEIKSNIŲ TYRIMŲ SKYRIUS
Antakalnio g. 10, LT-10308 Vilnius, tel. (8-5) 260 84 21, faksas (8-5) 234 19 43, El.paštas: priimamasis.antakalnio@uvspl.lt



AKUSTINIO TRIUKŠMO MATAVIMO PROTOKOLAS Nr. F-T-220

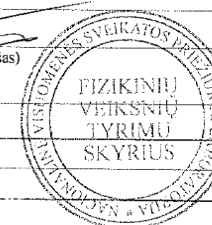
20 10 m. spalio d. 08 d.

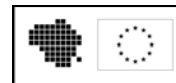
Puslapis 1 - 1

- Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 44, 33140 Molėtai
- Sutarčios/Užsakymo Nr.: 705
- Objekto pavadinimas, adresas: Alantos miestelio centrinė aikštė, Bažnyčios g. 3, Alantos mstl., Molėtų rajonas
- Matuota prietaisu (prietaiso pavadinimas ir Nr., patikros/kalibravimo liudijimo data ir Nr.): Bruel Kjaer Nr.2337762, patikros liudijimo Nr.0662019 2010-05-10
- Normatyviniai dokumentai, metodo žymuo: HN33:2007 (N); LST ISO 1996-1:2004/P:2005; LST ISO 1996-2:2008 (išskyrus punktus: 6.3; 6.4; 6.5; 6.6)
- Matavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Matavimo vieta, matavimo sąlygų aprašymas	Garsų klasifikavimas	Garso slėgio lygiai dB oktavinėse dažnių juostose dB								Ekvivalentinis garso slėgio lygis dB A	Matavimų neapibrėžtis ±dB A	Maksimalus garso slėgio lygis dB A	Garso slėgio piko lygis dB C
			31,5 Hz	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz				
1.	Alantos miestelio centrinė aikštė, Bažnyčios g. 3, Alanta, Molėtų r.	visuminis									46		59	

- Aplinkos sąlygos: Oro temperatūra 8°C; santykinė drėgmė 57%
 - Matavimai pradėti: 11:55 val.
 - Papildomi duomenys, pastabos: nenurodyta
 - Matavimų atlikimo data: 2010-10-06 Matavimus atliko: Fizikinių tyrimų specialistas Valdemaras Rukavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
 - Skirius/poskyrio vedėjas: Edvardas Gasparavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
- Paaiškinimai:
- N - išdirta neakredituotu metodu.
 - Matavimo protokolais ar jo dalys (priedai), negali būti dauginamos be skyriaus ir (arba) poskyrio vedėjo sutikimo.





DEUTSCHES
AKKREDITIERUNGSSYSTEM
PRÜFWESSEN GMBH
DAP-PL-3720.99

NACIONALINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJOS
FIZIKINIŲ VEIKSNIŲ TYRIMŲ SKYRIUS
Antakalnio g. 19, LT-10308 Vilnius, tel. (8-5) 260 84 21, faksas (8-5) 234 19 43, El paštas: primamasis.antakalnio@nvspl.lt



AKUSTINIO TRIUKŠMO MATAVIMO PROTOKOLAS Nr. F-T-214

20 10 m. spalio 08 d.

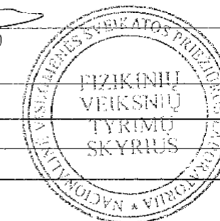
Wolke

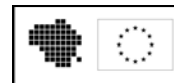
Puslapis 1 - 1

1. Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 44, 33140 Molėtai
2. Sutarties/Užsakymo Nr.: 699
3. Objekto pavadinimas, adresas: Molėtų pradinės mokyklos teritorija, Vilniaus g. 78A, Molėtai
4. Matuota prietaisu (prietaiso pavadinimas ir Nr., Bruel Kjaer Nr.2337762, patikros liudijimo Nr.0662019 2010-05-10 patikros/kalibravimo liudijimo data ir Nr.):
5. Normatyviniai dokumentai, HN33:2007 (N); LST ISO 1996-1:2004/P:2005; LST ISO 1996-2:2008 (išskyrus punktus: 6.3; 6.4; 6.5; 6.6) metodo žymuo:
6. Matavimo rezultatai:

Eil. Nr.	Matavimo vieta, matavimo sąlygų aprašymas	Garsų klasifikavimas	Garso slėgio lygiai dB oktavinėse dažnių juostose dB								Ekvivalentinis garso slėgio lygis dB A	Matavimų neapibrėžtis ±dB A	Maksimalus garso slėgio lygis dB A	Garso slėgio piko lygis dB C	
			31,5 Hz	63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	4000 Hz					8000 Hz
1	Molėtų pradinės mokyklos teritorija, Vilniaus g. 78A, Molėtai.	visuminis										48		59	

7. Aplinkos sąlygos: Oro temperatūra 8°C; santykinė drėgmė 57%
 8. Matavimai pradėti: 12:55 val.
 - Papildomi duomenys, pastabos: nenurodyta
 - Matavimų atlikimo data: 2010-10-06 Matavimus atliko: Fizikinių tyrimų specialistas Valdemaras Rukavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
 - Skyriaus/poskyrio vedėjas: Eduardas Čiuperavičius (pareigos, vardas ir pavardė, parašas)
- | | |
|--------------|--|
| Paiškinimai: | 1. N - iširta neakredituotu metodu. |
| | 2. Matavimo protokolas ar jo dalys (priedai), negali būti dauginamos be skyriaus ir (arba) poskyrio vedėjo sutikimo. |





2011 m. Molėtų rajono savivaldybės akustinio triukšmo lygio matavimo protokolas

Konsultacijų kompanija **SDG**
UAB „SDG“, įm. kod. 135899565
 Pramonės pr. 23, LT-51287 Kaunas
 Tel. +370 37 460066; faks. +370 37 460067; www.sdg.lt
FIZIKINIŲ IR CHEMINIŲ TYRIMŲ
LABORATORIJA
 Mob. +370 612 42528; el. paštas laboratorija@sdg.lt
 Atestavimo pažymėjimas: 2009-11-26, Nr. LA-14

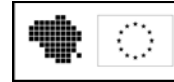
LF 10
 PATVIRTINTA:
 Nuo 2011 m. birželio 8 d.
 Leidimas: 2

AKUSTINIO TRIUKŠMO PARAMETRŲ
TYRIMŲ PROTOKOLAS Nr. 1107150
 Protokolo išrašymo data: 2011-07-26
 Lapas 1, viso lapų: 2

1. Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija.
2. Įmonės buveinės adresas: Vilniaus g. 44, Molėtai.
3. Tyrimų tikslas: fizikinių dydžių parametru matavimas.
4. Matavimo priemonė: SVAN 948, Nr.6954. Mikrofonas SV22, Nr.4012878. Patikros sertifikatas Nr. 0716282, 2010-07-21.
5. Normatyviniai dokumentai: Lietuvos higienos norma HN 33:2007; LST ISO 1996-1:2005; LST ISO 1996-2:2008.
6. Matavimai atlikti 2011-07-22. Matavimų aplinkos sąlygos: oro temperatūra 26,7°C, oro santykinis drėgnumas 57,4%.
7. Matavimų rezultatai:

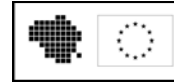
Eil. Nr.	Matavimo vieta, triukšmo šaltinių charakteristikos	Matavimų pradžios laikas	Triukšmo pobūdis *				Ekvivalentinis maulatinis A svertinis garso slėgio lygis, $L_{Aeq,T}$ (dBB)	Didžiausias F laikinis svertinis ir A dažninis svertinis garso slėgio lygis, L_{Amax} (dBB) (maksimalus garso lygis)
			Fluktuatingasis garso	Triukšmas garso	Impulsinis garso	Toninis garso		
1.	Vsį Molėtų miesto ligoninės teritorija, Vilniaus g. 78, Molėtai	12:00	X				55,4	59,3
2.	Vaikų lopšelio-darželio „Vyturėlis“ teritorija, Vilniaus g. 57, Molėtai	12:15	X				50,5	53,8
3.	Molėtų pradinės mokyklos teritorija, Vilniaus g. 78A, Molėtai	12:30	X				51,5	60,0
4.	Molėtų gimnazijos ir Molėtų pradinės mokyklos teritorija, Jaunimo g. 1, Molėtai	12:45	X				47,0	51,2
5.	Molėtų miesto pliažo prie Pastovio ežero teritorija, Turgaus g., Molėtai	12:55	X				49,1	55,0
6.	Molėtų savivaldybės aikštė, Vilniaus g. 44, Molėtai	13:10	X				53,6	60,6
7.	Molėtų miesto pėsčiųjų tako nuo Jaunimo iki S. Nėries gatvių teritorija	13:25	X				52,8	63,6
8.	Videniškių miestelio aikštė prie kultūros namų, Videniškių mstl., Molėtų r.	13:45	X				45,6	51,4
9.	Alantos miestelio centrinė aikštė, Bažnyčios g. 3, Alantos mstl., Molėtų r.	14:20	X				47,0	54,4

* X- nurodo matuojamo garso pobūdį.



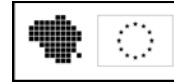
Informacija apie Molėtų rajone išduotus taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus

Įmonės kodas	Ūkio subjektas	TIPK leidimo pavadinimas	TIPK leidimo Nr	TIPK priedas (1 ar 2);	Objektas/Įrenginys pavadinimas	Objektas/Įrenginys kodas;	Objekta s/Įrenginys tipas;	Objektas/Įrenginys rajonas	Objektas/Įrenginys adresas	Leidimo išdavimo data	Paskutinio koregavimo data	Galiojimo data (nieko nerašyt jei neterminuota s)
16752475 1	UAB "Molėtų vanduo"	UAB "Molėtų vanduo" Naujasodžio gyvenvietės nuotekų valymo įrenginiai	TM(2)-1	2	Naujasodžio NVĮ	3620004	2.1	Molėtų r.	Naujasodžio k.	2009-02-02		
16752475 1	UAB "Molėtų vanduo"	UAB "Molėtų vanduo" Čiulėnų seniūnijos nuotekų valymo įrenginiai	TM(2)-2	2	Toliejų NVĮ	3620006	2.1	Molėtų r.	Toliejų k.	2009-02-02		
16752475 1	UAB "Molėtų vanduo"	UAB "Molėtų vanduo" Inturkės seniūnijos nuotekų valymo įreng.	TM(2)-3	2	Inturkės NVĮ	3620009	2.1	Molėtų r.	Inturkės k.	2009-02-02		
13518849 5	UAB „Arčia“	UAB „Arčia“ Molėtų gamybinė bazė	TM(2)-5	2	nuotekų valymo įrenginiai	3620005	2.1	Molėtų r.	Šeikiškių k.	2005-04-19		2013-01-01
23527251 0	UAB „Torlina“	UAB „Torlina“ Molėtų aikštelė	TM(2)-6	2	metalo laužo supirkimo aikštelė		9	Molėtų m.	Statybininkų g. 9	2005-06-20	2007-08-22	2013-01-01
18360456 3	VĮ „Utenos regiono keliai“	Molėtų kelių tarnyba VĮ „Utenos regiono keliai“	TM(2)-8	2	paviršinių nuotekų valymo įrenginiai; karjerai		3	Molėtų m.	Vilniaus g. 97	2005-08-24	2007-07-17	2014-01-01
16755383 1	UAB „Molesta“	UAB „Molesta“	TM(2)-9	2	paviršinių nuotekų valymo įrenginiai; katilinė ir kt oro taršos šaltiniai; katilinė; karjerai		3	Molėtų m.	Statybininkų g. 9	2010-12-27		



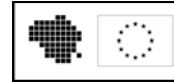
Molėtų rajono kurortinių teritorijų nustatymo ir plėtros galimybių studija

Įmonės kodas	Ūkio subjektas	TIPK leidimo pavadinimas	TIPK leidimo Nr	TIPK priedas (1 ar 2);	Objektas/Įrenginys pavadinimas	Objektas/Įrenginys kodas;	Objekta s/Įrengi nys tipas;	Objektas/Įrenginys rajonas	Objektas/Įrenginys adresas	Leidimo išdavimo data	Paskutinio koregavimo data	Galiojimo data (nieko nerašyt jei neterminuota s)
167524751	UAB "Molėtų vanduo"	Molėtų miesto gręžiniai ir nuotekų valymo įrenginiai UAB „Molėtų vanduo“	TM(2)-12	2	Molėtų m. vandenvietė; Molėtų m. NVĮ	66	2.1	Molėtų m.	Vilniaus g. 2a, Spaskų k.	2010-12-09		
300096498	UAB „Suginčiai“	UAB „Suginčiai“	TM(2)-13	2	kiaulių ferma		2.1	Molėtų r.	Suginčių k.	2005-12-14		2014-01-01
191176774	VŠĮ „Alantos technologijos ir verslo mokykla“	VŠĮ „Alantos technologijos ir verslo mokykla“ katilinė	TM(2)-14	2	katilinė		4	Molėtų r.	Naujasodžio k.	2005-12-09		2012-01-01
267548080	UAB „Armolė“	UAB „Armolė“	TM(2)-15	2	paviršinio vandens vandenvietė		1	Molėtų r.	Arnionių I k.	2005-12-21		2014-01-01
167609582	UAB "Levantra"	UAB "Levantra"	TM(2)-16	2	eksplloatuoti netinkamų transporto priemonių demontavimo aikštelė		9	Molėtų r.	Levaniškių k.	2005-12-23	2010-12-16	2014-01-01
167610175	UAB „Molėtų šiluma“	UAB „Molėtų šiluma“	TM(2)-17	2	paviršinių nuotekų valymo įrenginiai; katilinė ir kt oro taršos šaltiniai; katilinė;	3620002	3	Molėtų m.	Mechanizatorių g. 7	2009-12-21		
111634028	UAB „Sodo namas“	UAB „Sodo namas“	TM(2)-21	2	katilinė		5	Molėtų r.	Videniškių k.	2008-11-13	2010-12-28	
167565577	UAB „Melinga“	UAB „Melinga“	TM(2)-25	2	paviršinių nuotekų valymo įrenginiai; karjerai		3	Molėtų m.	Vilniaus g. 102	2011-01-12		
300634954	NT Valdos, UAB	Dubingiai (poilsio namai Dubingiai)	TM(2)-29	2	nuotekų valymo įrenginiai	3620003	2.1	Molėtų r.	Giraičių k.	2009-12-11	2011-02-23	



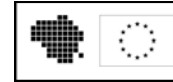
Molėtų rajono kurortinių teritorijų nustatymo ir plėtros galimybių studija

Įmonės kodas	Ūkio subjektas	TIPK leidimo pavadinimas	TIPK leidimo Nr	TIPK priedas (1 ar 2);	Objektas/Įrenginys pavadinimas	Objektas/Įrenginys kodas;	Objekta s/Įrengi nys tipas;	Objektas/Įrenginys rajonas	Objektas/Įrenginys adresas	Leidimo išdavimo data	Paskutinio koregavimo data	Galiojimo data (nieko nerašyt jei neterminuota s)
167535057	UAB „Lakaja“	UAB „Lakaja“	TM(2)-30	2	paviršinių nuotekų valymo įrenginiai		3	Molėtų m.	Melioratorių g. 2b	2011-01-12		
167524751	UAB "Molėtų vanduo"	Alantos seniūnijos nuotekų valymo įrenginiai UAB „Molėtų vanduo“	TM(2)-32	2	Alantos NVĮ	3620007	2.1	Molėtų r.	Alantos k.	2006-12-07	2007-01-31	
167524751	UAB "Molėtų vanduo"	Dubingių seniūnijos nuotekų valymo įrenginiai UAB „Molėtų vanduo“	TM(2)-33	2	Bijutiškio NVĮ	3620010	2.1	Molėtų r.	Bijutiškio k.	2006-12-07	2007-01-31	
167524751	UAB "Molėtų vanduo"	Giedraičių seniūnijos nuotekų valymo įrenginiai UAB „Molėtų vanduo“	TM(2)-34	2	Giedraičių NVĮ; Bekupės NVĮ	3620011	2.1	Molėtų r.	Giedraičių mstl.	2006-12-07	2007-01-31	
167524751	UAB "Molėtų vanduo"	Joniškio seniūnijos nuotekų valymo įrenginiai UAB „Molėtų vanduo“	TM(2)-35	2	Joniškio NVĮ	3620008	2.1	Molėtų r.	Joniškio k.	2006-12-07	2007-01-31	
300051161	UAB „Toldomus“	UAB „Toldomus“	TM(2)-36	2	katilinė ir kt oro taršos šaltiniai		5	Molėtų r.	Toliejų k.	2006-12-20	2008-08-13	
300629658	Teisingumo ministerija	Teisėjų mokymo centro buitinių nuotekų valymo įrenginiai	TM(2)-38	2	nuotekų valymo įrenginiai	3620013	2.1	Molėtų r.	Sanklodiškių k.	2007-04-26		



Molėtų rajono kurortinių teritorijų nustatymo ir plėtros galimybių studija

Įmonės kodas	Ūkio subjektas	TIPK leidimo pavadinimas	TIPK leidimo Nr	TIPK priedas (1 ar 2);	Objektas/Įrenginys pavadinimas	Objektas/Įrenginys kodas;	Objektas/Įrenginys tipas;	Objektas/Įrenginys rajonas	Objektas/Įrenginys adresas	Leidimo išdavimo data	Paskutinio koregavimo data	Galiojimo data (nieko nerašyt jei neterminuota)
125821828	UAB „Antras kvėpavimas“	UAB „Antras kvėpavimas“	TM(2)-39	2	eksploatuoti netinkamų transporto priemonių demontavimo aikštelė		9	Molėtų r.	Pašilės k.	2007-06-20		
300083878	UAB "Utenos regiono atliekų tvarkymo centras"	Atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė UAB "Utenos regiono atliekų tvarkymo centras"	TM(2)-40	2	atliekų priėmimo ir laikino saugojimo aikštelė		8	Molėtų m.	Vilniaus g. 104A	2007-07-04	2009-12-29	
6756174	R.Rutkevičiaus PĮ "Nijora"	R.Rutkevičiaus PĮ "Nijora"	TM(2)-41	2	metalų ir antrinių žaliavų supirkimo aikštelė		9	Molėtų r.	Ažubalių k	2010-05-12		
274935280	UAB "Naujasodžio agrofirma"	UAB "Naujasodžio agrofirma" Toliajų kiaulių padalinys	TM(1)-42	1	kiaulių ferma		6.6.2	Molėtų r.	Toliajų k.	2010-08-12		
301528562	UAB "Vidometa-West"	UAB "Vidometa-West"	TM(2)-43	2	metalų laužo ir atliekų supirkimo aikštelė		8	Molėtų r.	Ažubalių k	2010-10-22		



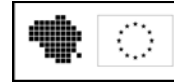
Duomenys apie Molėtų rajono naudingųjų iškasenų, priskirtųjų peloidams, telkinius ir perspektyvius plotus

Eil. Nr.	Identifikavimo Nr.	Pavadinimas	Naudingoji iškasena	Geologinio tyrimo etapas	Plotas, ha	Išteklų kiekis, tūkst.kub.m 2011-01-01	Vid. naudingo sluoksnio storis, m	Durių kodo tipas, %	Vid. kokybės rodiklių reikšmės, %			Išteklų panaudojimo sritis
									Susiskaidymo laipsnis (H)	Pelenin-gumas (A _{med})	Drėgmė (W)	
1	1219	Antaiškės	Durpės	Pž	149	3583	2,4	A-20, M-13, Ž-67	28	8,4	88,9	žemės ūkyje, kuro gavybai
2	1199	Bijutiškis	Durpės	Pž	75	1282	1,71	Ž-100	31	12,1		žemės ūkyje, kuro gavybai
3	1152	Ežeriai	Durpės	Pž	72	1523	2,1	Ž-100	26	6,3	90,4	žemės ūkyje, kuro gavybai
4	1215	Gyvatraistis (Mintaučiai)	Durpės	Pž	129	2619	2,03	A-93, T-2, Ž-5	26	5,9	90,2	žemės ūkyje, kuro gavybai
5	1218	Inketras	Durpės	Pž	103	2137	2,07	T-3, Ž-97	31	9,7	88,1	žemės ūkyje, kuro gavybai
6	1410	Jaurai (II sklypas)	Durpės	Dž	8,8	392	4,97					statybinės keramikos gamybai
7	1221	Jutorys	Durpės	Pž	106	2953	2,78	Ž-100	35	11,8	85	žemės ūkyje, kuro gavybai
8	1220	Kerijas	Durpės	Pž	126	2147	1,7	T-35, Ž-65	35	7,7		žemės ūkyje, kuro gavybai
9	1190	Kraujeliai II	Durpės	Pž	54	1022	1,9	Ž-100	26	7,4	90,3	žemės ūkyje, kuro gavybai
10	1196	Kreiviskiai	Durpės	Pž	89	2023	2,27	Ž-100	29	10,7	85,2	žemės ūkyje, kuro gavybai
11	2440	Liežys	Sapropelis	Pa	18	342	4,6					dirvų tręsimui
12	1217	Mediniškis	Durpės	Pž	104	2162	2,07	Ž-100	33	21,2	86,1	žemės ūkyje, kuro gavybai
13	1158	Pašulniškiai	Durpės	Pž	89	2667	3	Ž-100	35			žemės ūkyje, kuro gavybai
14	291	Pekla (Alanta)	Durpės	Pž	72	1398	1,95	Ž-100	28	20,7	84,8	žemės ūkyje, kuro gavybai
15	1173	Petraškiai	Durpės	Pž	63	1934	3,05	Ž-100	30	11,1	85,8	žemės ūkyje, kuro gavybai
16	1188	Rožišė (Užubaliai)	Durpės	Pž	76	1195	1,58	Ž-100	28	17,8	83,5	žemės ūkyje, kuro gavybai
17	2350	Skauroniškiai	Molis	Pa	149	940	2,1					statybinės keramikos gamybai
18	1154	Sodėnai	Durpės	Pž	50	581	1,15	A-89, Ž-11	40	5,8	84	žemės ūkyje, kuro gavybai
19	1214	Suginčiai	Durpės	Pž	125	2416	1,93	Ž-100	33	9,3		žemės ūkyje, kuro gavybai
20	1198	Švento Jono pieva	Durpės	Pž	60	1074	1,79	Ž-100	30	20,5	81,4	žemės ūkyje, kuro gavybai
21	1216	Taurupis	Durpės	Pž	223	5268	2,36	Ž-100	28	11,7	87,1	žemės ūkyje, kuro gavybai
22	2439	Tranys (2 ežerai)	Sapropelis	Pa	49	2013	7,2					dirvų tręsimui
23	1155	Urkis	Durpės	Pž	71	1483	2,08	Ž-100	26	8,3		žemės ūkyje, kuro gavybai
24	1222	Užtilčiai	Durpės	Pž	124	1917	1,54	Ž-100	39	15	83,8	žemės ūkyje, kuro gavybai
25	1189	Vadokšnas	Durpės	Pž	66	1366	2,07	Ž-100	26	8,2	89,7	žemės ūkyje, kuro gavybai
26	1172	Žaugėdai	Durpės	Pž	64	1438	2,26	Ž-100	29	9,3	87,6	žemės ūkyje, kuro gavybai
Telkiniai, kurių dalys patenka į Molėtų rajono teritoriją												
27	765	Juodabradžiai (Utenos raj.)	Durpės	Pž	146	2564	1,76	Ž-100	31	12,2	78,2	žemės ūkyje, kuro gavybai
28	756	Pavyžintys (Utenos raj.)	Durpės	Dž	344	8850	2,57	A-9, Ž-91	31	11,6	88,2	žemės ūkyje, kuro gavybai
29	1147	Bajorai (Širvintų raj.)	Durpės	Dž	501	13079	2,61	Ž-100	33	12	87,8	žemės ūkyje, kuro gavybai
30	1149	Velnarastis (Širvintų raj.)	Durpės	Pž	259	6724	2,6	Ž-100	32	9,7		žemės ūkyje, kuro gavybai

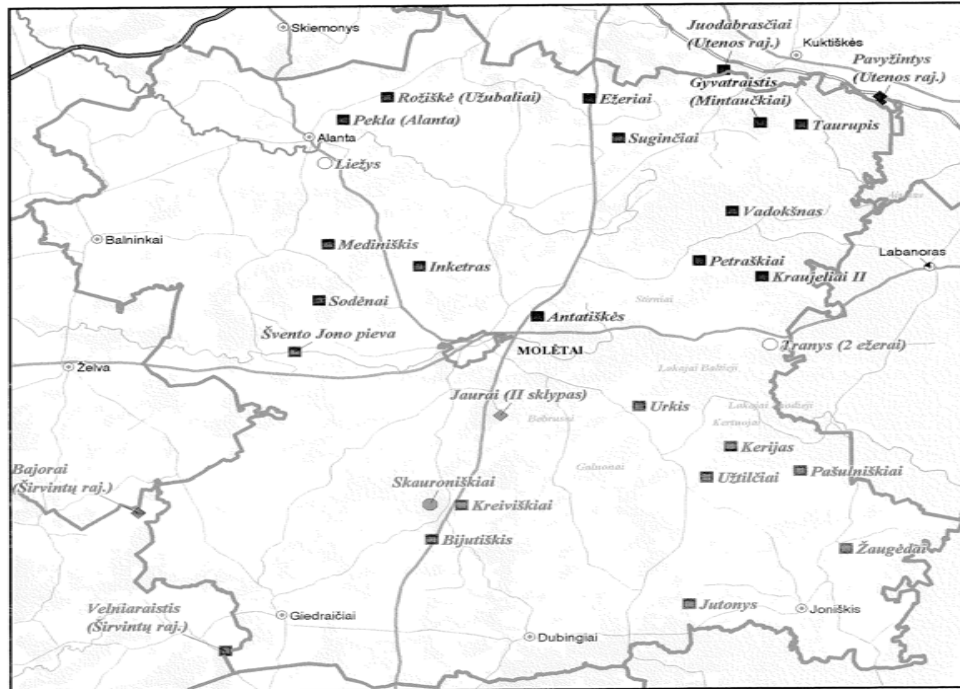
Panaškinimai: Dž - detaliai išvalgyti ištekliai
 Pž - parengtiniai išvalgyti ištekliai
 Pa - apskaičiuojami ištekliai

A - aukštapelkinis
 M - mišrus
 T - tarpinis
 Ž - žemapelkinis

Sudarė J.Gudonytė, 2011-09-02



Molėtų rajono durpių, sapropelio ir molio telkinių bei perspektyvių plotų išsidėstymo schema
M 1:250 000



Sutartiniai ženklai

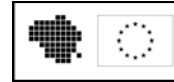
● *Skauroniškiai* Telkinys ar perspektyvus plotas ir jo pavadinimas

Naudingoji iškasena

- durpės
- sapropelis
- molis

Geologinio tyrimo etapas

- ◇ detaliai išžvalgytas telkinys
- parengtiniai išžvalgyti telkiniai
- perspektyvus plotas



Molėtų rajono kurortinių teritorijų alternatyvų kaštų paskaičiavimas

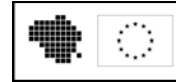
Eil. Nr.	Kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimai	Preliminarūs reikalavimo atitikimo kaštai, tūkst. Lt				
		Molėtai	Mindūnai	Inturkė	Dubingiai	Balninkai
1.	Gyvenamosios vietovės, kelių gyvenamųjų vietovių ar jų dalių, kurioms siekiama kurortinės teritorijos statuso, ribų planai	54,67 ¹⁵	5,64	10,48	8,96	11,49
2.	Karšto vandens tiekimo		1791,09	2144,38	3056,36	3463,05
3.	Nuotekų šalinimo		5160		7250	8950
4.	Keleivių vežimui organizuoti būtina infrastruktūra (Susisiekimo su Balninkais ir Dubingiais poreikio ir galimybių vertinimo studija)				70	70
5.	Aplinkos oro užterštumo tyrimai (techninė įranga + oro kokybės matavimai stacionariose automatizuotose stotelėse)	500+90	500+30	500+30	500+30	500+30
6.	Akustinio triukšmo matavimai	0,5 ¹⁶	0,2 ¹⁷	0,2	0,2	0,2
7.	Erkių stebėjimai ir tyrimai	10,8 ¹⁸	10,8	10,8	10,8	10,8
8.	Pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaiga		234,50	234,50	234,50	
9.	Skęstančiųjų gelbėjimo tarnyba, esant rekreaciniam vandens telkiniui		537,04	537,04	537,04	537,04
10.	Naudingųjų iškasenų, priskirtų peloidams, Metodines rekomendacijas gali parengti pvz. VŠĮ Lietuvos kurortologijos tyrimų					

¹⁵ Bendras Molėtų miesto plotas siekia maždaug 377 ha. Preliminari 1 ha ribų plano parengimo kaina, atsižvelgiant į plotą, gali siekti apie 145 Lt su PVM. Kitų potencialių teritorijų plotas yra mažesnis: Mindūnai (31 ha), Inturkė (62 ha), Dubingiai (53 ha), Balninkai (68 ha). Priklausomai nuo ploto šių teritorijų ribų planų parengimo kaina gali svyruoti maždaug nuo 169 iki 182 Lt.

¹⁶ Molėtų mieste akustinio triukšmo matavimai atliekami 9 objektuose. Kasmet atliekami matavimai 1 objekte kainuoja maždaug 55,20 Lt.

¹⁷ Daroma prielaida, kad kitose potencialiose kurortinėse teritorijose akustinio triukšmo matavimai bus atliekami maždaug trijuose objektuose.

¹⁸ Erkių stebėjimams erkės renkamos iš maždaug 7,5 km ilgio linijos miškingoje teritorijoje. 1 km surenkama apie 20 erkių. 10 erkių atliekami erkinio encefalito tyrimai, kitoms 10 erkių – Laimo ligos tyrimai. 1 erkinio encefalito tyrimas kainuoja apie 120 Lt, Laimo ligos tyrimas – 24 Lt.



Eil. Nr.	Kurortinės teritorijos statuso suteikimo reikalavimai	Preliminarūs reikalavimo atitikimo kaštai, tūkst. Lt				
		Molėtai	Mindūnai	Inturkė	Dubingiai	Balninkai
	telkinių naudingojo sluoksnio gydomųjų savybių tyrimai		centras (preliminari kaina – iki 50 tūkst. Lt)			
11.	Ne mažiau kaip viena kurortinio gydymo arba sveikatinimo įstaiga		1591,85	1591,85	1591,85	1591,85
12.	Įvairios viešbučio tipo apgyvendinimo paslaugos		2443,41	2443,41	2443,41	2443,41
13.	Įvairių tipų maitinimo įstaigos			1874,28	1874,28	1874,28
14.	Turizmo informacijos centras		376,57	376,57		376,57
15.	Kultūros ir/ar pramogų įstaiga, siūlanti pramogų ir laisvalaikio praleidimo būdų			903,76		
16.	Dviračių, pėsčiųjų takai	474,27	474,27	474,27	474,27	474,27
17.	Sporto aikštynas		703,92	703,92	703,92	703,92
18.	Pažintiniai takai (vietoj jų gali būti ir atviros, uždaros slidinėjimo trasos arba prielaukos)	707,77	707,77	707,77		707,77
19.	Poilsiavietės, stovyklavietės ir kempingai	484,97		484,97		484,97
20.	Viešieji tualetai		73,14	73,14	73,14	73,14
21.	Paplūdimių ir jų maudyklų vandens kokybės tyrimai	1,5 ¹⁹	0,7 ²⁰	0,7 ²¹	0,5 ²²	0,5 ²³
	Viso:	2374,48	14690,9	13152,04	18909,23	22353,26

¹⁹ Maudyklų vandens kokybės tyrimai atliekami Bebrusų (6 kartai), Pastovio (7 kartai), Luokesos (3 kartai) ir Dūrių (3 kartai) ežeruose. 1 maudyklos vandens tyrimo kaina siekia 54,45 Lt, neįtraukiant mėginių paėmimo ir transportavimo kaštų.

²⁰ Maudyklų vandens kokybės tyrimai atliekami Stirnių (4 kartai) ir Baltųjų Lakajų (4 kartai) ežeruose.

²¹ Maudyklų vandens kokybės tyrimai atliekami Galuonų (4 kartai) ir Gėluoto (4 kartai) ežeruose.

²² Maudyklų vandens kokybės tyrimai atliekami Asvejos ežere (4 kartai).

²³ Maudyklų vandens kokybės tyrimai atliekami Alaušo ežere (4 kartai).